

## SUMARI

### 2 EQUIP I ORGANIGRAMA DE LA REVISTA

### 3 REPORTATGES

La Biblioteca Pública Provincial de Castelló

### 6 ARTICLES

El Patrimonio Gráfico y su Conservación  
Sobre la Propiedad Intelectual. Javier Piñol  
Proyecto de Archivos Españoles en Red (AER)

### 13 FONS ACTUALS: donacions i adquisicions

### 16 EUREKA: punts d'encontre

### 22 ARXIUS: punt per punt

### 24 MONOGRÀFIC:

L'Arxiu Municipal de València  
Un recorregut per la història

### 30 DESCOBRIR ARXIUS I BIBLIOTEQUES:

L'Arxiu Municipal de Xàtiva, abans i després de 1707. Un canvi en la filosofia de l'arxiu / Paterna i el seu Arxiu Municipal, "El que més ens preocupa ara és la necessitat d'espai" / Biblioteca Pública Municipal d'Onda. Una Biblioteca per a la Societat de la Informació, la cultura i l'oï

### 36 CONVERSES MEMORABLES amb Vicenta Cortés

"Cap qüestió sobre arxius m'és aliena"

### 42 A-B-C AJUDES/BEQUES/CURSOS

### 47 BIBLIOTEQUES/ARXIUS.COM

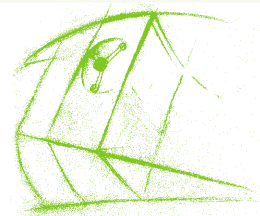
El Nou Sistema Informàtic de la Biblioteca Valenciana/  
Catàleg Col·lectiu Valencià/Noves Col·leccions en la Biblioteca Valenciana Digital (BIVALDI)/ Les Biblioteques Universitàries Valencianes pacten un consorci per incorporar 1.700 títols de revistes electròniques als seus fons

### 55 B/N BIBLIO-NOTÍCIES

Estado del Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana a abril de 2003/Gandia amplia la Biblioteca Central amb la rehabilitació del Convent de Sant Roc/Agència de Lectura Municipal de Bocairent/ La Agència de Lectura de Monserrat dispone de las nuevas tecnologías/ Nova Agència de Lectura Municipal de Serra/Agència de Lectura Enric Valor a Benicull de Xúquer/Biblioteca Infantil de l'Institut Municipal de Cultura i Joventut de Burjassot/Nou espai per a la Biblioteca Municipal de Meliana /L'antiga Escola de Comerç de València convertida en la Biblioteca de Humanitats Joan Reglà / Una Antigua Fábrica de Cerveza alberga la nueva Biblioteca Regional de la Comunidad de Madrid

### 63 NOVES PUBLICACIONS

### 67 AGENDA: vist i escoltat



GENERALITAT VALENCIANA  
CONSELLERIA DE CULTURA I EDUCACIÓ  
DIRECCIÓ GENERAL DEL LLIBRE, ARXIUS I BIBLIOTEQUES

Conseller de Cultura i Educació  
Manuel Tarancón Fandos

Director General del Llibre, Arxius i Biblioteques  
José Luis Villacañas Berlanga

**Director**  
Francesc Torres Faus

**Coordinació**  
Lourdes Toledo Lorente

**Documentació i Redacció** Ignacio Latorre Zacarés,  
Francisca Cerdá Vara, Noemi Galán Serrano, Carmen  
Álvarez, Nicolàs Bas i Javier Sánchez Portas.

**Col·laboradors/es** José Vergara, Encarna Furió, Laura  
Martínez Carrasco, Ramon Alberch, Vicent Gil, Ramon Saball,  
Mercè Campos, Isaïes Blesa, Camilo Segura, Mila Alberola,  
Cristina Rodrigo, Juan Bernat, Ramon Sanchis, María Sisamón,  
María José Cervellera, Amparo Sellens, Pepa Sempere, Imma  
Fuentes, M<sup>o</sup> Carmen Vedreño Alba, Pura Navarro Campos,  
Javier Piñol, M<sup>a</sup> Luz Sebastià Marí, Miguel Lorenzo, M<sup>a</sup> Luz  
Cócera Llahosa, María Luisa Martínez-Conde, Antonio Agustín  
Gómez, Victòria García, Josep M.T Grau, Romà Seguí i  
Francès, Jaime J. Chiner, Elvira Manrique, Esperanza López,  
Rosa Díaz, Rosario Hidalgo i César Moreno.

**Fotografia** Imatges d'arxiu de la Direcció General del Llibre,  
Arxius i Biblioteques i altres cedides pels organismes, entitats  
i persones que col·laboren en el present número.

**Secretaria**  
Carmen Morales, Milagros Ortells i Montserrat Ferrer.

**Administració**  
Manuel Genés, Ignacio Collado

**Disseny i Maquetació**  
Pentagraf Impresores. Alicia Bonillo

**Impressió**  
Pentagraf Impresores

**Correcció lingüística** de la Redacció

**Distribució** Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques

ISSN: 1578-3049

Dipòsit Legal: V-2209-2001

De la present edició: Generalitat Valenciana  
Conselleria de Cultura i Educació  
Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques  
Avda. Campanar, 32- 46015 València  
www.cult.gva.es/dglab

GENERALITAT VALENCIANA  
CONSELLERIA DE CULTURA I  
DIRECCIÓ GENERAL DEL LLIBRE, ARXIUS I BIBLIOTEQUES

Revista d'Arxius i Biblioteques  
COMPACTUS

COMPACTUS no es fa responsable de les opinions expressades en els  
articles escrits pels col·laboradors i que apareixen en la publicació.

Lourdes Toledo ■

**Personal:** (Direcció) Rosa Díaz. L'equip de la biblioteca està format per vint-i-cinc persones: tres bibliotecaris, més auxiliars, administratius i altre personal. **Opac** (Catàleg automatitzat en línia, amb 8 ordinadors).

**Sales, horaris i serveis:** Sala Infantil/Juvenil. Consulta del fons de la sala i préstec a domicili de llibres: 4 volums durant 15 dies, durant l'estiu s'amplia a un mes.

**Horari:** 12 - 4:00 h. i de 16 -20:30 h. Dissabtes: 9:30-13:30 h. Horari vacances escolars: 11-14:00 h. i de 16 a 20:30 h. (excepte dissabtes).

**Sala d'adults:** Préstecs: 6 volums durant 15 dies, en estiu s'amplia a un mes. **Sala d'hemeroteca:** consulta de 312 revistes (informació general, divulgació i especialitzades) 12 capçaleres de premsa diària (local, nacional i internacional) i butlletins oficials. Lliure accés. **Sala de lectura:** consulta de les obres de referència de la Biblioteca.

**Servei d'informació bibliogràfica:** Horari: 9:00-20:30 h. i dissabtes 9:30-13:30 h. (d'octubre a juny). Agost: 9-14:00 h. **Sala d'audiovisuals:** Audició de DVD, CD-Rom, CD's, Casets i Discos vinil. Projeccions individuals i col·lectives de vídeos. Préstec a domicili: 3 unitats per 1 setmana. Horari: 16-20:30 h. i dissabtes 9:30-13:30 h. **Sala d'investigadors:** Consulta del fons antic i altres col·leccions especials, ss.XIX i XX fins a 1958, (accés restringit a investigadors acreditats). **Autopréstec i Préstec interbibliotecari** amb la Xarxa de Lectura Pública Valenciana i la Xarxa de Biblioteques Públiques de l'Estat.

**Servei de Desiderata:** possibilitat de sol·licitar material d'interès per part del lector. **Autoservei de reprografia** (excepte per al fons antic i les col·leccions especials). **Consulta d'Internet. Activitats per a xiquets:** Contacontes: Segons programació. Normalment, 16 sessions entre novembre i març. Adreçats a xiquets des dels 4 anys fins als 7 anys. "Cinema per a xiquets", dissabtes a les 11 h.

## LA BIBLIOTECA PÚBLICA PROVINCIAL DE CASTELLÓ

# REPORTATGES



### FITXA TÈCNICA:

**Adreça:** C/ Rafalafena, 29 -12003 -Castelló de la Plana.

**Accés:** línia 9 (Renfe) i 11 (UJI)

**Tel.:** 964 224 309 i **Fax:** 964 236 557 **C-e.:** bpec@gva.es

**Web:** www.xlpcv.cult.gva.cgi-bin/abwebp/L1/T1/SO103

**Accés al fons:** a través del Catàleg Col·lectiu de la Comunitat Valenciana <http://bv.gva.es> i Catálogo Colectivo del Patrimonio Bibliográfico Español [www.mcu.es/ccpb](http://www.mcu.es/ccpb)



La Biblioteca Provincial de Castelló organitza tots els anys diverses exposicions relacionades amb el llibre.

**Visites** a la Biblioteca per a escolars i associacions.

**Superfície i llocs de lectura:** superfície total 3.968 m<sup>2</sup> i 1.596 m<sup>2</sup> d'ús bibliotecari. Llocs de lectura: 225. Metres lineals de prestatgeries: 3.154 m/l.

**Població:** 150.000 habitants.

**Nº Volums:** 120.000 volums moderns.

**Fons Local:** aproximadament 4.500-5.000 volums, entre monografies, fullets, cartells i discos.

**Diversitat dels Fons:** Col·lecció de cartells: 3.700 de la Biblioteca i 900 cartells del fons Huguet.

**Fons en valencià:** 13.182 títols.

### UN PÚBLIC MOLT DIVERS VISITA DIÀRIAMENT LA BIBLIOTECA PÚBLICA PROVINCIAL DE CASTELLÓ

La Biblioteca Pública Provincial de Castelló va ser creada en 1848. Actualment és un centre de titularitat estatal, gestionat per la Generalitat Valenciana, a través de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, i els seus fons es poden consultar en internet, a través del Catàleg Col·lectiu de la Comunitat Valenciana [http:// bibliportal.cult.gva.es/](http://bibliportal.cult.gva.es/) i en el *Catálogo Colectivo del Patrimonio Bibliográfico Español* [www.mcu.es/ccpb](http://www.mcu.es/ccpb). És un centre amb més de cent cinquanta anys d'història, i entre les seues parets, a més de les últimes tecnologies, guarda tresors molt valuosos. Ens referim concretament al fons patrimonial de la biblioteca, que constitueix un dels fons antics més importants de les nostres biblioteques, tant en xifres com en qualitat bibliogràfica, i al qual tenen accés tots els investigadors, corresponentment acreditats. La Biblioteca Pública Provincial de Castelló alberga 62 incunables, així com 112 manuscrits i 4.322 obres impreses entre els segles XVI i el XVIII. Del segle XVI, hi ha 564 exemplars i del segle XVII, 1.984, especialment de caràcter religiós, sobre teologia, mística, obres morals, sermons i oracions, entre

altres. Al segle XVIII pertanyen 2.085 volums i al segle XIX 5.474, aquests últims ja de temàtica més diversa. Quant a les impressions, aquestes corresponen a impremtes tant nacionals, on predominen les valencianes, com a estrangeres, sobretot les franceses de Lyon i París i les italianes de Venècia i Roma.

Es tracta d'un centre públic modern, informatitzat en 1991, data en què, entre altres avanços, s'hi va incorporar la utilització del carnet amb codi de barres. Actualment, la biblioteca ofereix el servei d'internet als seus usuaris i els seus fons -com apuntàvem adés- es poden consultar en línia, ja que des de setembre de 2001, està integrada en el Catàleg Col·lectiu de la Generalitat Valenciana, dins de la Xarxa de Lectura Pública de la Comunitat Valenciana. "Anteriorment -indica Rosa Díaz- va haver-hi uns anys de transició en què utilitzàvem els dos mètodes, el manual i l'informàtic, però això ara ja és prehistòria, i ara disposem fins i tot d'un sistema d'autopréstec", una màquina similar a un caixer automàtic, on el lector/a, només amb l'ajuda del codi de barres del seu carnet pot dur-se a casa els llibres en préstec.

Tots aquests avantatges fan de la biblioteca un centre adequat a les necessitats de la Societat de la Informació i el Coneixement. Ací troben resposta a les seues demandes els més menuts, els adolescents atrets per la informàtica i el món audiovisual, el públic universitari -que cada vegada reclama millors i més diversos mitjans de consulta- i el públic més madur, que bé busca ajuda per a la investigació, o simplement desitja trobar-hi bones lectures. Tot això fa pensar que per la biblioteca passa diàriament un públic ben divers. Per tal de satisfer aquest ventall de demandes, el centre s'esforça en poder oferir els serveis més sol·licitats per cada públic. En eixe sentit, sorprén la diversitat i

riquesa de la seua col·lecció de préstec, molt utilitzada pels seus usuaris.

En els últims quinze anys, des de finals dels anys vuitanta -tal com indica la responsable del centre- la Biblioteca ha dedicat també una especial atenció al públic més menut, xiquets i joves, i per tant, al fons infantil. Prova n'és que en 1988 començava a Castelló la primera campanya d'animació lectora i sis anys després, en 1994, s'iniciava la Ruta del Llibre, que en un principi va recórrer les poblacions d'Onda, Almassora, Benicàssim, Cabanes, Borriana, Alqueries i Almenara, afegint-s'hi després Borriol i Vinaçòs. Des d'aquells començaments fins a l'actualitat, la Biblioteca no ha cessat en la preparació, any rere any, de campanyes d'animació a la lectura, tant dirigides als usuaris, com a les escoles, aquestes últimes organitzades en anys alterns. L'objectiu -apunta Rosa Díaz- és recuperar la tradició oral de la narració de contes i històries a través d'activitats com la confecció de llibres, les disfres-

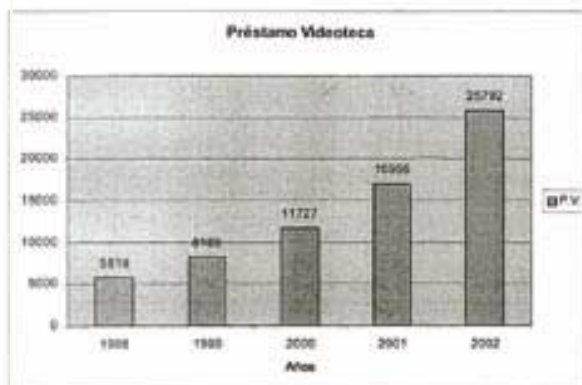
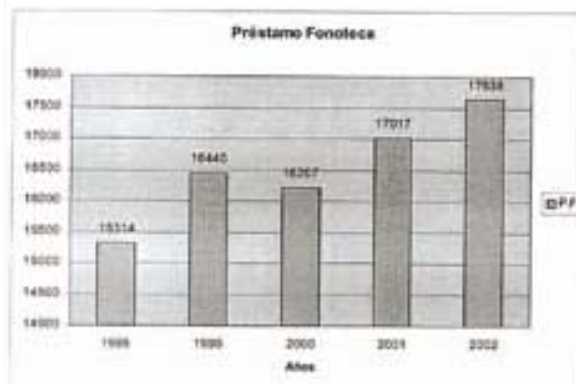
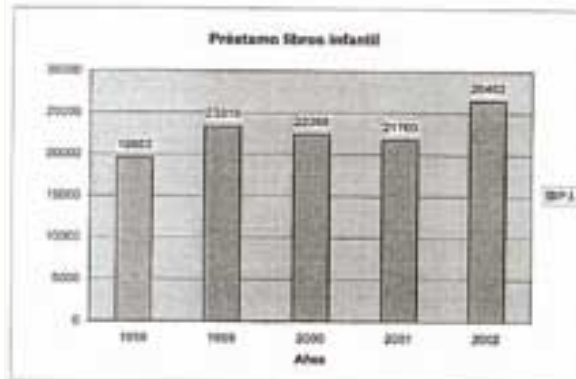
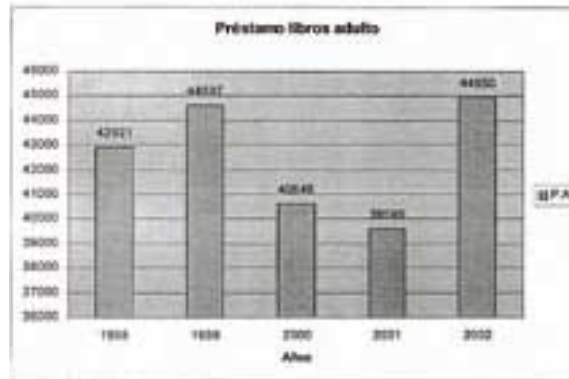
## La Biblioteca de Gaietà Huguet

Un dels fons més apreciats de la Biblioteca de Castelló és el Fons Huguet. Els seus orígens es remunten a la tasca realitzada per Avel·lí Flors de recopilació d'obres de la cultura valenciana i catalana a Castelló de la Plana, per tal d'assegurar la seua posterior difusió entre estudiosos i persones interessades. En 1982, tot coincidint amb el 50 aniversari de les Normes de Castelló, Avel·lí Flors en va fer donació a la Fundació Huguet. Posteriorment, en 1989, el fons va ser adquirit per la llavors anomenada Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. A partir d'aquell moment, el fons de la Biblioteca Gaietà Huguet va passar a formar part de la Biblioteca Pública Provincial de Castelló, la qual -apunta Rosa Díaz- "ha intentat sempre augmentar i mantenir l'esperit del llegat tot adquirint nous fons en la nostra llengua".

El fons bibliogràfic de la Biblioteca Gaietà Huguet està format per llibres i publicacions periòdiques. Té aproximadament 7.700 volums i al voltant de 900 publicacions periòdiques, entre les quals hi ha unes 80-90 revistes, escrites totes en la nostra llengua. Una col·lecció "bastant completa, quant a la varietat temàtica", tal com explica Rosa Díaz, qui en destaca "les obres literàries, així com una valuosa col·lecció de cartells i fullets diversos". Així mateix, les publicacions periòdiques ací guardades representen una de les millors recopilacions de títols publicats a casa nostra, a Catalunya i a les Illes Balears.

Val a dir que Gaietà Huguet va ser un destacat escriptor i polític castellanenc, que va estudiar a l'Institut Nacional Agronòmic de París i va fundar a Castelló en 1909 la Juventut Nacionalista, i posteriorment, el partit Esquerra Valenciana, en 1930. Va ser un mecenes important per a diverses iniciatives culturals i literàries i en morir, poc després de regressar de l'exili, va crear la Fundació

## GRÀFICS, DES DE 1998-



Huguet, dedicada a fomentar l'ús i l'ensenyament de la nostra llengua. Dins del fons destaquen també les edicions: *Els valencians de secà* / Huget Segarra, Gaietà.

-València: L'Estel, 1969 i *Sermones*/ Vicente Ferrer, Santo.

-Barcelona: Barcino, 1932.

Actualment, la col·lecció-respectada tal com estava en els seus orígens, i ampliada avui- està classificada seguint l'ordenació de la CDU. Una bona part del fons està destinat al préstec i l'altra pot ser consultada en la Sala de Lectura. A l'igual que la resta del fons de la Biblioteca, estan informatitzats, i per tant es poden fer recerques i tries en una base de dades. A més, gràcies a una clau específica identificativa, és possible seleccionar-lo i recuperar-lo de la xarxa.

### Estadística 2002

#### Préstec:

Llibres: 70.760

(adults:44.961/infantil:25.807)

Documents Sonors: .....17.638

Documents audiovisuals:.....25.792

Documents electrònics:.....4.057

Total:.....118.255

Número total d'**usuaris** inscrits:...29.610

(2.303 nous durant l'any 2002)

**Préstec interbibliotecari:** Préstecs efectuats: (66 originals, 32 còpies). Préstecs rebuts: (104 originals i 10 còpies).

**Usuaris:** Adults (14 anys o més) 81.830 (homes) / 69.167 (dones). Infantil (13 anys o menys) 33.878 (xiquets) / 33.797 (xiquetes).

**Visites escolars:**..... 80

**Animació lectora** (infantil):..... 80

**Projeccions infantils** (dissabtes):..... 48

**Exposicions**..... 3

**Despeses:** La biblioteca va tenir en 2002 unes despeses totals de 100.970,03 € (les quals cobreixen les activitats per a públic infantil, manteniment, mobiliari, equipament informàtic i d'oficina, personal i adquisicions bibliogràfiques, entre altres).

**Pressupost:** 115.000 € anuals destinats a part de les despeses de manteniment i d'adquisicions bibliogràfiques, una partida amb una inversió total de 39.688,14 €.

## EL PATRIMONIO GRÁFICO Y SU CONSERVACIÓN

José Vergara,  
*Restaurador de la Biblioteca Valenciana*

Desde que la restauración empezó a considerarse como disciplina, surgió la necesidad de implantar teorías que facilitarían principios con una validez permanente y general para proyectar

localizados en la Comunidad Valenciana, aunque sea un ejemplar idéntico, de la misma edición, y realizado con los mismos materiales, ya que las condiciones climáticas son totalmente distintas.

Cuando la definición de conservación se aplica al material cultural de archivos y bibliotecas implica generalmente su preservación a través de la restauración y de un mantenimiento constante, pero siempre teniendo en cuenta que dicha acción no debe ocasionar cambios o pérdidas significativas de autenticidad en el material.

La restauración, evidentemente

prácticas para las reparaciones y consolidaciones, que garanticen su pervivencia a través del uso cotidiano.

En ambos casos la metodología de intervención es análoga, lo que cambia son los objetos sobre los cuales se interviene; en algunos de ellos (fondo antiguo, raro y valioso) su valor histórico cultural es global, o sea, que tanto el contenido (el bloque de texto), como el continente (la encuadernación) forma parte de lo que se podría denominar objeto arqueológico y tiene valor en sí



Cosiendo y confeccionando las cabezas de un incunable.

intervenciones correctas en todas las disciplinas que conforman el Patrimonio Histórico Cultural.

La mayor parte del material que componen los fondos de archivos y bibliotecas es, básicamente, de procedencia orgánica, muy susceptible al deterioro y sometidas a un proceso de degradación irreversible. Su estado de conservación, en la mayoría de los casos, depende de las condiciones medioambientales a las que ha sido expuesto a lo largo del tiempo. Esto hace de su conservación y restauración una disciplina muy compleja y variada, ya que las intervenciones se proyectan de acuerdo al estado en que se encuentra el material orgánico que lo compone, y esto hace que sea muy difícil la creación de normas específicas para la restauración de dicho material. Por ejemplo, el material conservado en archivos y bibliotecas de Castilla-La Mancha no presentará los mismos problemas de conservación que aquellos

disminuye la originalidad del objeto, aunque ésta sólo trate de reparar daños, pérdidas o simplemente liberarlo de alteraciones sufridas por reparaciones realizadas en el pasado. Generalmente, toda intervención disminuye la autenticidad del material tratado.

La restauración de los materiales de archivos y bibliotecas puede presentar la paradoja de que según qué fondo estemos tratando, se aplican unos conceptos de intervención u otros. Por ejemplo, si el ejemplar a tratar pertenece al fondo antiguo, el tratamiento a realizar siempre estará dirigido a ocasionar los mínimos cambios posibles, tanto del material como de la propia estructura del ejemplar, efectuando las intervenciones necesarias sin alterar lo que pudo ser su estructura original, que no necesariamente tiene que ser la que nos ha llegado a nosotros en la actualidad, mientras que cuando se trata de material de consulta general, se buscan soluciones más

mismo. Mientras que los libros de consulta general requieren intervenciones más sólidas, sobre todo en las actuaciones sobre el continente, para asegurar una mejor funcionalidad y uso del objeto.

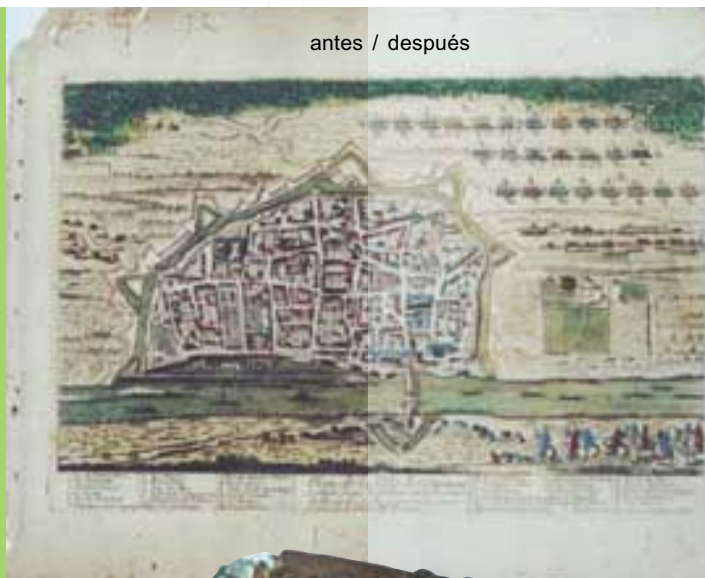
### Restauradores valencianos

La Comunidad Valenciana cuenta con un pequeño grupo de restauradores, con suficientes conocimientos y experiencia para poder realizar trabajos de recuperación, restauración y conservación de los materiales culturales sobre soporte de papel que forman parte de cualquier fondo de archivo o biblioteca. Aunque, muy a mi pesar, y como opinión personal, he de decir que no todo aquel que tiene un título en Conservación de Patrimonio Cultural está capacitado para la práctica de esta labor.

En nuestra Comunidad se llegó a fundar la asociación (ACRACV), con la intención de ayudar a cualquier restaurador, de la especialidad que fuese, a mantener contacto directo con los mejores profesionales del mundo y las nuevas tecnologías a través de seminarios y conferencias, y al mismo tiempo poder controlar, de alguna manera, quién, cómo y dónde se realizan intervenciones sobre el patrimonio cultural en la Comunidad Valenciana. Con el tiempo, la complejidad y responsabilidad que conlleva esta labor, así como la falta de apoyo por parte de

En el ámbito privado encontramos pocas empresas que se dediquen a la restauración de material cultural con soporte de papel. Como sugerencia, me permito apuntar que cualquiera que tuviera necesidad de recurrir al servicio privado, se informe bien, puesto que, como he comentado antes, una titulación no hace a un profesional, y mucho menos a un buen técnico.

La profesión de conservador y restaurador es muy compleja y, desgraciadamente, muy ecléctica en lo que se refiere al uso de las distintas técnicas.



Departamento de Restauración de la Biblioteca Valenciana, y un "Grabado de la serie Le THEATRE de la guerre en Allemagne, 1697". Antes y después de su Restauración.

la administración, ha limitado el éxito de esta asociación.

En la actualidad existen dos centros que, de alguna manera, son los responsables de la conservación y restauración del Patrimonio Cultural sobre soporte de papel en la Comunidad Valenciana: el Arxiu del Regne, que dispone de cuatro técnicos especializados en la restauración de material documental, y la Biblioteca Valenciana, que realiza una labor más enfocada hacia la conservación del libro (sobre todo del fondo antiguo, raro y valioso). También existe un pequeño departamento de restauración en el Centro del Carmen que forma parte del Servicio de Conservación y Restauración de Bienes Museísticos de la Conselleria de Cultura y Educación, donde se forma a técnicos, ya licenciados, a través de becas, y que realizan trabajos de restauración para archivos de distintos ayuntamientos de la Comunidad.

Los buenos restauradores se forman a través de la experiencia que dan los años de trabajo, sobre todo destacan aquellos que trabajan en archivos y bibliotecas, donde cada pieza a restaurar, por tratarse de material orgánico (papel), presenta distintos problemas de conservación.

Siempre he dicho a mis alumnos que la restauración es una profesión muy poco agradecida, y que por muy buen profesional que se pueda ser siempre surgirán momentos de desesperación, al no poder resolver todos los problemas de conservación que se le presentan al profesional. En cambio, también existen momentos de satisfacción y orgullo al saber que una parte de ese patrimonio cultural subsiste gracias a nuestra intervención.



"Quarta pars summe Alexandri de Ales thewologorum, 1472". Antes de su restauración (El texto está tomado del lomo, el año del colofón). ARRIBA es el mismo incunable después de su restauración.

## ADAPTACIÓN DE LA LEY DE PROPIEDAD INTELECTUAL A LA SOCIEDAD DE LA INFORMACIÓN

Javier Piñol, Asesor Técnico de la Generalitat Valenciana. Registro Territorial de la Propiedad Intelectual de la Comunidad Valenciana.

protección residenciada en la ley.

Tradicionalmente, y en especial desde 1978, en aparente contradicción con lo indicado anteriormente, el legislador ha centrado su esfuerzo por proteger, hasta elevarlo a rango constitucional, el derecho que todos tienen de acceso a la cultura, siendo tarea de los poderes públicos la promoción y tutela de dicho acceso (artículo 44 C.E.). En este contexto, adquiere gran relevancia el trabajo que desde la administración estatal (artículo 149.1.28º C.E.)<sup>1</sup> y autonómica (artículo 148.1.15º y 17º)<sup>2</sup> se realiza a través de las bibliotecas

tareas de reproducción y préstamo, un ámbito de libertad condicionada al cumplimiento de determinados requisitos. El artículo 37 del Real Decreto Legislativo 1/1996 por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual (TRLPI), siguiendo la estela de la Ley de 1987, establece las condiciones dentro de las cuales podrá practicarse la reproducción y el préstamo en determinadas instituciones, rezando del siguiente tenor: "1. Los titulares de los derechos de autor no podrán

# b ARTICLES

**1.-** El Plan de Fomento a la Lectura 2001-2004, incluye entre sus líneas de actuación, el objetivo prioritario de potenciar las bibliotecas públicas de titularidad estatal, así como apoyar las acciones de desarrollo de las bibliotecas públicas que llevan a cabo las Comunidades Autónomas y los Ayuntamientos, como responsables de la mejora y la gestión de los servicios bibliotecarios en sus respectivos ámbitos territoriales. También establece como uno de sus elementos principales, la mejora de la red de bibliotecas públicas y escolares.

**2.-** Ley 10/1986, de 30 de diciembre, de Organización Bibliotecaria de la Comunidad Valenciana. Exposición de Motivos: "La Generalitat Valenciana, que, en virtud de lo dispuesto en el artículo 31.6 de la Ley Orgánica 5/ 1982, de 1 de julio, tiene competencia exclusiva en materia de bibliotecas que no sean de titularidad estatal...deberá fomentar la lectura mediante la creación de la adecuada infraestructura bibliotecaria para la consecución de sus objetivos, proteger su patrimonio bibliográfico y ponerlo al servicio de todos los ciudadanos".



En la actual sociedad de la información, los avances tecnológicos nos dan la posibilidad de acceder a diferentes contenidos culturales. Desde la versión completa de una obra literaria o científica, la representación en imágenes de una obra plástica, el archivo sonoro de una obra musical o el visionado de una obra audiovisual o cinematográfica, hasta el copioso entramado que se confecciona, día a día, en forma de comentarios, estudios y análisis sobre tan vasto contenido, desde cualquier punto, y a través del manejo de una terminal conectada a la Red. La libre difusión de todo un universo de contenidos culturales, la información accesible sobre aspectos relativos a las obras y sus autores, y aun más, la posibilidad de obtener copias de todo ello, colisiona frontalmente con los intereses morales y patrimoniales de autores y demás titulares de derechos de propiedad intelectual, quienes individual o colectivamente intentan obtener una

públicas y escolares, e instituciones como museos, archivos, hemerotecas, fonotecas y filmotecas de titularidad pública. Los conceptos de Préstamo y Reproducción como derechos individuales o facultades públicas de interés general, cobran vida y hallan, en su confluencia, la imposibilidad de llenar plenamente los intereses de los autores y la tarea de aquellos que, preocupados por poner en la sociedad los medios por alcanzar la función social de acceso a la cultura, realizan su trabajo diario en alguna de las instituciones citadas, con especial mención de las bibliotecas públicas.

Con el fin de acotar el problema, darle solución y encontrar un punto de equilibrio entre intereses públicos y privados, el legislador de 1987 introdujo, a través de la Ley de Propiedad Intelectual, un sistema de límites que permitiera, sin desconocer los derechos de los autores o los legítimos intereses de sus cesionarios, un acceso restringido al ejercicio legítimo de las

oponerse a las reproducciones de las obras, cuando aquellas se realicen sin finalidad lucrativa por los museos, bibliotecas, fonotecas, filmotecas, hemerotecas o archivos, de titularidad pública o integradas en instituciones de carácter cultural o científico, y la reproducción se realice exclusivamente para fines de investigación. – 2. Asimismo, los museos, archivos, bibliotecas, hemerotecas, fonotecas o filmotecas de titularidad pública o que pertenezcan a entidades de interés general de carácter cultural, científico o educativo sin ánimo de lucro, o a instituciones docentes integradas en el sistema educativo español, no precisarán autorización de los titulares de los derechos ni les satisfarán remuneración por los préstamos que realicen".

Un somero análisis del precepto transcrito nos lleva a enunciar como límites del derecho que tiene el autor de prohibir

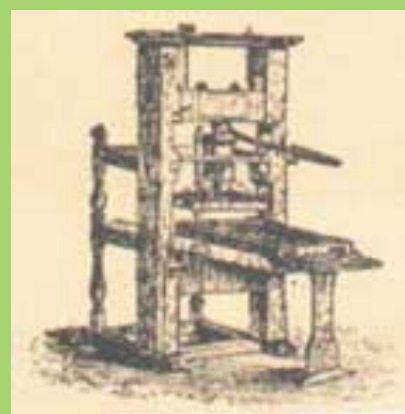
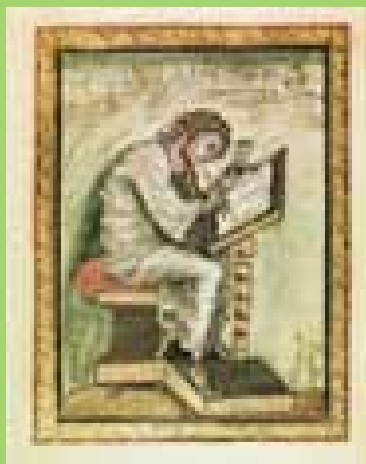
las reproducciones realizadas sin su autorización: -1º, la ausencia de finalidad lucrativa; -2º, la necesidad de que la reproducción se realice por alguna de las instituciones que enumera y; -3º, un exclusivo fin de investigación. Respecto del derecho de préstamo realizado por esas instituciones, no sólo no se precisa autorización, sino que, además, se prescinde de la necesidad de remunerar a los titulares de los derechos de autor.

Por otro lado, el artículo 31 TRLPI, reconoce el derecho de copia privada,

con fines de ilustración de la enseñanza o de investigación científica, sin interés comercial e indicando la fuente de los datos obtenidos. Tratándose de una base de datos no electrónica se permite la reproducción de sus contenidos con fines privados.

Si bien el equilibrio creado ha permitido la convivencia, no siempre pacífica, entre los intereses de los autores y los derechos de los usuarios, con la llegada de la sociedad de la información se hace necesario buscar medidas eficaces de protección tanto desde un punto de vista

que se completa con la posibilidad de reproducir, con alta calidad, obras en soportes tangibles de nueva creación (CDRom, DVD). Con la intención de lograr un nuevo equilibrio, hoy por hoy cuestionado por la mayoría de los sectores afectados según sus propios intereses, el Ministerio de Cultura, Educación y Deporte, siguiendo las indicaciones de la Directiva 2001/29/CE, de 21 de mayo, del Parlamento Europeo y del Consejo <sup>3</sup> ha elaborado un anteproyecto de ley de reforma del TRLPI, donde se alteran, entre otros contenidos,



<sup>3</sup>- Directiva Europea relativa a la armonización de determinados aspectos de los derechos de autor y derechos afines a los derechos de autor en la sociedad de la información.

A través de las siguientes imágenes, se puede apreciar una evolución de la actividad intelectual a lo largo de los siglos.

por medio del cual, amparado en la ausencia de finalidad colectiva o lucrativa en la utilización de la copia, todo usuario puede reproducir cualquier tipo de obra sin la autorización de su autor.

El legislador, preocupado por la protección jurídica de las bases de datos transpuso la Directiva 96/9/CE del Parlamento Europeo y el Consejo, de 11 de marzo de 1996, incorporándola al derecho español a través de la Ley 5/1988, 6 de marzo, reconociéndose la existencia de derechos de autor sobre la selección o disposición original de sus contenidos, así como la protección de los elementos necesarios para el funcionamiento o la consulta, como son el tesoro y los sistemas de indexación. El derecho de reproducción reconocido en el artículo 18 del TRLPI, encuentra un límite (art. 34) que posibilita el acceso a las bases de datos, sin necesidad de la autorización del autor, cuando se realice

tecnológico como legislativo. El entorno digital permite la transmisión interactiva de infinidad de contenidos culturales o científicos y la libre prestación de servicios relacionados con estos contenidos a través de la red, con el consiguiente aumento del riesgo de vulneración de los derechos de autor.

La influencia de las llamadas Tecnologías de la Información y Comunicaciones (T.I.C.) y la adaptación del orden normativo existente, (que debe contemplar la posibilidad de obtener una pluralidad de contenidos culturales de forma interactiva en cualquier momento y desde cualquier lugar, bien mediante el acceso a una obra almacenada en un servidor (streaming), bien mediante la obtención de una copia de esa obra en el disco duro de un ordenador (download), el tráfico de estos contenidos por la red (peer to peer) sin la intervención de intermediarios, y la prestación de servicios a la carta, ayudará a construir un panorama

los conceptos de derecho de reproducción, derecho de distribución, puesta a disposición, copia privada, derecho de cita y la libre reproducción y préstamo en determinadas instituciones.

A continuación, haremos un breve análisis de la reforma y su posible repercusión en la actividad que realizan las bibliotecas públicas:

#### Derechos de reproducción y distribución

La propuesta de reforma se detiene en la ampliación de conceptos no suficientemente claros en el texto anterior. Al definir el derecho de distribución (art. 19) se hace referencia al "soporte tangible", excluyéndose así la transmisión de datos realizada a través de la red, que supondrá un acto de comunicación pública. El concepto de reproducción (art. 18) incluye la totalidad de los actos de reproducción realizados en línea (on line) o fuera de línea (off line) por cualquier



medio y en cualquier forma, directamente o a través de intermediario, provisional o permanentemente.

La distribución (préstamo) y la reproducción sin autorización del autor, quedan limitadas, en las bibliotecas públicas, a determinados actos que se declaran exentos, como veremos, en el artículo 37 del anteproyecto.

#### Derecho de comunicación pública

Se añade un supuesto consistente en “la puesta a disposición del público de obras, por procedimientos alámbricos o

#### Derecho de cita

Se excluye la necesidad de citar la fuente o el autor en los casos en que resulte imposible (art. 32).

El primer borrador del anteproyecto incluía la posibilidad de utilizar obras para la ilustración con fines educativos o de investigación científica sin autorización del autor. El anteproyecto, sin embargo, no recoge esta posibilidad, con el consiguiente perjuicio para la actividad de las bibliotecas públicas en general y para las pertenecientes a instituciones docentes integradas en el sistema

pública”. Esto va a provocar un gran perjuicio para la propia institución cultural privada que verá gravadas sus funciones al realizar actos de reproducción, préstamo y consulta mediante terminales, produciéndose con ello, indirectamente, un perjuicio para los usuarios en su acceso a la información.

Especial mención merece la inclusión de actos de consulta mediante red cerrada interna a través de terminales especializados, instalados en



inalámbricos, de tal forma que cualquier persona pueda acceder a ellas desde el lugar y en el momento que elija” (art. 20.2).

La actividad de comunicación pública queda, igualmente, limitada por lo dispuesto en el citado artículo 37.

#### Copia privada

Se incluye el límite obligatorio (impuesto por la Directiva Europea) consistente en la reproducción provisional, transitoria o accesoria y sin finalidad económica, integrante de un proceso tecnológico cuyo fin sea una transmisión en red por medio de intermediario (art. 31). Es la llamada “copia caché” en el ordenador del usuario.

Se excluye de la consideración de copia privada, la efectuada mediante equipos, aparatos y materiales puestos a disposición del público u objeto de distribución mediante precio.

educativo español en particular. **La libre reproducción y préstamo en determinadas instituciones**

El anteproyecto modifica el contenido y la rúbrica de este artículo, “Actos específicos de reproducción, préstamo y consulta mediante terminales especializados en determinados establecimientos”. La reforma incluye los fines de conservación, junto a los ya existentes de investigación. Sin embargo, atribuye la exención, únicamente, a aquellas entidades en cuya normativa se incluyan estos fines como propios, excluyendo al resto de instituciones. Entre los tipos de préstamo se incluye el interbibliotecario.

En cuanto al tipo de instituciones incluidas en el límite, si bien el primer borrador se refería a bibliotecas “accesibles al público”, el anteproyecto restringe el ámbito a aquellas que sean de “titularidad

determinados establecimientos, únicamente a fines de investigación.

El primer borrador del anteproyecto añadía el estudio personal como fin exento, lo que suponía la posibilidad de las bibliotecas públicas de prestar este tipo de servicios sin necesidad de autorización, posibilidad que se diluye en la redacción del anteproyecto, con la consiguiente merma en la actividad ejercida por las bibliotecas.

Como conclusión, diremos que, el texto del anteproyecto, si bien integra la regulación de los avances tecnológicos, pierde la oportunidad de modificar conceptos que, todavía, quedan oscuros en el TRLPI, y de adaptar la legislación a las necesidades de la población en el ejercicio del derecho constitucional de acceso a la cultura.

## PROYECTO DE ARCHIVOS ESPAÑÓLES EN RED (AER). UNA PUERTA ABIERTA A LA INVESTIGACIÓN VIRTUAL

[www.aer.es](http://www.aer.es)

*En [www.aer.es](http://www.aer.es) los investigadores encontrarán instrucciones sobre cómo darse de alta en el servicio virtual, así como la posibilidad de entrar en exposiciones y visitas virtuales a través de la Red. El programa es accesible desde Internet Explorer v. 5.5 y versiones posteriores.*

## ARTICLES

Desde el pasado mes de abril hay una nueva puerta abierta para todos los ciudadanos que deseen investigar sobre el pasado histórico de sus ciudades y pueblos, así como su patrimonio cultural y sus orígenes. Se trata del proyecto Archivos Españoles en Red (AER): una iniciativa que permite el acceso directo y gratuito a los fondos de los archivos del estado español a través de la red.

Cualquier ciudadano que lo desee puede hoy consultar a través de Internet los fondos de gran parte de los archivos estatales. Este proyecto, que constituye un hito pionero en el mundo, alberga actualmente en un archivo digital más de catorce millones de imágenes, textos y otros contenidos digitalizados hasta ahora, correspondientes a los fondos de los archivos estatales, un fondo que se incrementará a medida que avance

el proceso de digitalización. Paralelamente a AER, el Censo Guía de Archivos Españoles e Iberoamericanos, accesible igualmente a través de esta Red, permite también a los investigadores del siglo XXI conocer los contenidos que albergan 40.000 archivos de España y de Iberoamérica.

Archivos Españoles en Red tiene como objetivo facilitar el acceso inmediato y gratuito a los archivos españoles de los investigadores, y del público en general. Con este propósito, y a través de la red,

14.621.859 imágenes procedentes de los siguientes archivos: del Archivo General de Indias (9.221.773), del Archivo Histórico Nacional (3.757.243), del *Arxiu de la Corona d'Aragó* (12.542), del Archivo General de la Administración (204.500), del Archivo General de Simancas (1.162.054), de la Sección Nobleza del Archivo Histórico Nacional (235.441) y de los fondos del Archivo General de la Guerra Civil Española (28.300).

Así mismo, actualmente se está procediendo a la digitalización de los



A través de AER se accede libre y gratuitamente a la información descriptiva de los diferentes fondos documentales conservados en los Archivos Estatales, así como a las imágenes digitalizadas.

se intentará albergar progresivamente en un archivo virtual los fondos de todos los archivos estatales, de manera que estén disponibles las veinticuatro horas del día, desde cualquier lugar del planeta. En definitiva, se trata de aprovechar las ventajas que proporcionan las nuevas tecnologías, especialmente internet, y acortar las distancias físicas mediante unos avances que permiten a los investigadores de hoy trabajar en una especie de sala de investigación "virtual" sin moverse de su domicilio, o de su país. En ese sentido, el proyecto ofrece a los investigadores, y al público en general, la posibilidad de solicitar reproducciones de documentos, así como el envío de copias y de certificados en formato digital. Por otra parte, AER tiene el objetivo de consolidarse en un futuro como un fórum para los investigadores.

De momento se han digitalizado

fondos documentales a partir de microfilm, tanto en los archivos anteriormente citados, como en los de la Real Chancillería de Valladolid y el Histórico Provincial de Vizcaya. Un total de 15.820.000 imágenes digitalizadas, que se añadirían a las anteriormente descritas. Por otra parte, según fuentes de la Administración estatal, también se está llevando a cabo la digitalización de casi 8.000 mapas y planos del Archivo General de Indias, así como de 950 planos y dibujos que se guardan en el archivo de la Real Chancillería y de 200.000 fotografías del Archivo General de la Administración, y que en breve se incorporarán a AER.

En cuanto a los antecedentes de AER, éstos se remontan a el año 1986, fecha en que con el objetivo de facilitar el acceso a los investigadores, se inició el proceso de digitalización y

informatización del Archivo General de Indias, mediante un convenio firmado entre la Fundación Ramón Areces, el Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (MECD) y la empresa informática IBM. Una iniciativa a la que se han dedicado ocho años de trabajo, desde 1986 hasta 1994. Posteriormente, en 1999 se inició el proyecto piloto de AER, al que se han destinado en los últimos cinco años nueve millones de euros, y en el que han participado, además de las entidades ya citadas, Telefónica, Altadis, la Fundació Botín y la Sociedad

de documentos. Asimismo, AER supone la interconexión de los Archivos Estatales para llevar a cabo su gestión interna: organización, descripción y control de movimientos de fondos, reproducción y restauración de documentos. En definitiva, se trata de un conjunto de ventajas que multiplican las posibilidades y los retos del trabajo de muchos investigadores, al tiempo que mejoran la gestión de los archivos españoles.

Paralelamente a este proyecto de ámbito estatal, las distintas comunidades



Exposiciones y visitas virtuales en red.



El proyecto presenta casi quince millones de documentos digitalizados, entre ellos, una parte de los fondos del Arxiu de la Corona d'Aragó, que están disponibles en la Red desde el pasado mes de abril y que se podrán consultar desde cualquier ordenador conectado.

Estatal para la Conmemoración de los Centenarios de Felipe II y Carlos V.

### Nuevos retos y mayores posibilidades para los investigadores

A partir del pasado día 1 d'abril, y a través de la página web [www.aer.es](http://www.aer.es), todos los textos e imágenes de Archivos Españoles en Red son de acceso gratuito y todo aquel que acceda lo hará como "investigador virtual", dotado de una Tarjeta Nacional de Investigador Virtual, que está a disposición de cualquier ciudadano de manera gratuita. El servicio virtual dispone también de una dirección electrónica donde pueden dirigir sus mensajes y sugerencias los visitantes de la Red: ([aerAdglab.mcu.es](mailto:aerAdglab.mcu.es)). El proyecto prevé también que se puedan solicitar reproducciones de documentos en formato tradicional o digital, certificados y reserva

autónomas están también poniendo en funcionamiento procesos similares aplicados a sus archivos. Se trata de optimizar recursos y de adaptar la tecnología existente a las necesidades de los archivos, para poner a disposición de los ciudadanos sus fondos, a través de diferentes programas informáticos, y garantizar un acceso democrático, directo y gratuito. En este sentido, son diversas ya las iniciativas que están siendo creadas por los gobiernos autonómicos, entre ellas, el proyecto de informatización de los archivos valencianos, impulsado por de la Generalitat Valenciana, a través de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, y que en los próximos meses se ocupará de ultimar la digitalización de sus archivos, con el objetivo de presentarlos en red dentro de un portal que ofrezca el acceso tanto a las imágenes, como a los textos.



AER pone los archivos españoles al alcance de los investigadores de todo el mundo, que pueden consultar sus fondos sin necesidad de desplazarse.

## **DONACIONS I ADQUISICIONS A LA BIBLIOTECA VALENCIANA (BV):**

### **LA BV INCORPORA EL LLEGAT DE LA RECITADORA ARGENTINA BERTA SINGERMAN EN LA SECCIÓ DE L'EXILI**

La Biblioteca Valenciana (BV) ha adquirit recentment el llegat de l'actriu i rapsoda argentina Berta Singerman, qui va estar estretament vinculada als autors de la *Generación del 27*. La institució, que ha pagat 114.000 euros per la compra, incorporarà amb l'acord signat 5.000 volums de poesia, entre els que s'inclouen obres dels principals escriptors de l'època.

Singerman, nascuda en 1901 a la ciutat russa de Mozir, va morir a Buenos Aires en 1998. Abans, però, va posar la seua veu sobre centenars d'escenaris als poemes de Federico García Lorca o Juan Ramón Jiménez i va mantenir una estreta relació amb els autors del moment, sobretot durant el transcurs de les seues actuacions a Espanya, vinculació que va continuar molt després durant l'exili. L'actriu argentina, protagonista de pel·lícules com *La vendedora de Harrords* (1920) o *Ceniza al viento* (1942) va mantenir també un tracte freqüent amb els exiliats valencians.

Juntament amb els llibres, la BV incorpora també una col·lecció àmplia de fotografies de totes les èpoques - guardada per Singerman al llarg dels anys- així com la correspondència que l'actriu va mantenir amb alguns dels poetes del moment.

**FEDERICO DOMÉNECH S.A.; EMPRESA EDITORA DE LAS PROVINCIAS, DONA A LA BIBLIOTECA VALENCIANA ELS MICROFILMS DEL DIARI**

### **LA OPINIÓ (1860-1866)**

Federico Doménech S.A.; empresa editora de *Las Provincias*, ha donat recentment a la Biblioteca Valenciana (BV) una col·lecció de microfilms del diari *La Opinión*, diari que fou la llavor de l'actual rotatiu *Las Provincias*, a mitjans del segle XIX. Les còpies microfilmades del periòdic *La Opinión*, creat pel marquès de Campo i dirigit per Teodoro Llorente, són una incorporació rellevant, ja que aquest diari era l'única carència destacada de la BV, quant a fons d'hemeroteca. La donació conté sis rotets que condensen els sis anys de vida del diari.

de llibrers, llibres de festes i col·leccions de còmics, on es troba l'obra dels millors dibuixants valencians. Destaquen també una col·lecció de revistes de l'època de la II República i la Guerra Civil, així com publicacions semiclandestines i col·leccions de capçaleres i altres publicacions periòdiques difícils de localitzar en altres hemeroteques.

### **LA BV REP ELS ARXIVS RELATIUS ALS PREMIS JAIME I**

L'acord l'han signat la Conselleria de Cultura i Educació, a través de la Biblioteca Valenciana i la

formada aproximadament per 2.500 volums, 500 fullets i unes 3.500 postals, a més d'altres documents en diversos suports, com ara material didàctic, pel·lícules, fotografies i maquetes retallables de maquinària industrial. Es tracta d'un llegat que la família ha acumulat a través de tres generacions i que serà exposat en una mostra bibliogràfica, a la Sala d'Informació de la Biblioteca Valenciana, sota el títol *El llegat dels Ventura*, fins al mes de juny. Posteriorment a la firma del llegat, la col·lecció es mostrarà en el claustre sud de la biblioteca.

### **ALTRES NOTÍCIES SOBRE DOCUMENTS**

#### **LA CAMBRA DE COMERÇ DE VALÈNCIA RESTAURA EL LLIBRE DEL CONSOLAT DE MAR, A TRAVÉS DE LA BIBLIOTECA VALENCIANA**

Es tracta de la restauració del Llibre del Consolat de Mar, una de les institucions més antigues de València, publicat en 1539, després de molts anys de debat entre els jutges de Consolat. L'obra marcaria les directrius per les quals havien de regir-se les negociacions i litigis marítics que sorgiren a partir d'aquella data, un contingut que continua vigent encara avui. A l'Estat espanyol hi ha deu exemplars d'aquesta obra. Tres a la Biblioteca Nacional de Madrid, un a Salamanca, dos més a Barcelona, i ara, amb la recuperació del present exemplar, ja en són quatre els que hi ha en terres valencianes.

La institució, que va encarregar la restauració a la Biblioteca Valenciana, prepara en l'actualitat una edició rústica i altra en facsimil numerada, acompanyada d'un estudi del codi del Llibre del Consolat de Mar, una obra que va

## **FONS ACTUALS: DONACIONS I ADQUISICIONS**

Un material de gran ajuda per als investigadors de cara a comprendre aspectes com ara l'assentament de la burgesia valenciana, la seua ascensió en el teixit social espanyol, o bé el desenvolupament de València, a través dels plans de sanejament, transport públic, i altres aspectes relatius a l'expansió de la ciutat. *La Opinión*, tribuna privilegiada de la segona meitat del segle XIX, va ser un diari innovador i revolucionari en la seua època, que va incorporar la correspondència diària de Madrid i va aportar a la premsa del moment les notícies telegràfiques.

En l'actualitat, l'hemeroteca de la BV reuneix més de 9.000 títols de publicacions seriades amb una àmplia diversitat: premsa, revistes generals i especialitzades, guies i catàlegs

Fundació d'Estudis Avançats. Es tracta de la documentació referida als candidats als Premis Rei Jaime I, des de la seua creació l'any 1989. El llegat inclou els currículums dels premiats i les seues publicacions més rellevants. Gràcies a l'acord, la BV podrà microfilm i reproduir la documentació per qualsevol mitjà tècnic amb finalitat científica, docent o cultural, per a ús dels investigadors que la sol·liciten.

### **LA FAMÍLIA VENTURA LLEGA LA SEUA BIBLIOTECA ALS VALENCIANS**

La Biblioteca Valenciana ha sigut l'encarregada de formalitzar recentment la recepció del llegat de la biblioteca privada de la família Ventura. La donació està

arribar a Europa a través de les traduccions italianes del segle XVI, i que va ser assumida per Anglaterra, França i Alemanya, entre altres. El llibre del Consolat del Mar no només va regular la vida marítima i comercial a tota Europa i a molts llocs d'iberoamèrica fins el segle XIX, sinó que encara ha estat invocat en alguns tribunals durant el segle XX.

La restauració del llibre ha estat a càrrec de José Vergara, restaurador de la Biblioteca Valenciana. Per a qui, segons ell, "ha resultat un dels treballs més difícils realitzats al llarg de quinze anys de professió", ja que –com apunta Vergara– "el paper estava molt danyat per la humitat i va ser necessari desmuntar el codi complet per poder digitalitzar-lo". A més de la recuperació de les pàgines interiors, els restauradors han creat una coberta nova per al llibre, ja que la original era irrecuperable.

### GIRONA RECUPERA 165 MANUSCRITS HEBREUS INÈDITS

L'Arxiu Històric de Girona ha localitzat 165 manuscrits hebreus inèdits, considerats el fons més important d'aquestes característiques conegut a Europa. Els documents, que daten dels segles XIV, XV i XVI, han aparegut dins les cobertes dels llibres que es guarden a l'arxiu. La majoria dels escrits són fragments de textos religiosos, o bé papers de l'administració de la comunitat jueva instal·lada a l'antic call gironí, així com contractes entre privats per compra-ventes o bé sobre tractes i capítols matrimonials, entre altres temes.

Val a dir que durant l'Edat Mitjana, els papers actuaven de protecció del llibre, en una època en què les biblioteques col·locaven els volums de forma

horizontal, apilonats i les cobertes havien d'aguantar, per tant, més pes.

Tot i que els erudits sospitaven des de feia anys de l'existència d'algunes inscripcions judaiques inserides o amagades en cobertes de llibres, és recentment que els responsables de l'arxiu han decidit de localitzar-les i inventariar-les, donat que aquests papers tan valuosos són molt delicats –ja que estan cosits i encolats a les tapes dels llibres i és molt complex desenganxar-los sense estripar-los ni fer malbé cap volum– i a més, un cop extrets, cal restaurar els llibres.

Recentment, en iniciar-se una revisió dels fons notariais de la ciutat de Girona, i aprofitant que s'havien de restaurar i microfilm les col·leccions d'aquests llibres notariais, els tècnics van posar en marxa una prospecció més acurada, i el passat estiu es va constatar la rellevància del fons, encara que en els últims mesos s'ha anat veient que hi havia més documents dels imaginats. De fet, es calcula l'existència, com a mínim, de 165 manuscrits. Segons el director de l'arxiu, Josep Matas, la descoberta "permetrà ampliar la informació de la comunitat jueva gironina des del seu interior, i aportarà nous coneixements sobre la seua vida quotidiana, ja que la majoria de cròniques i estudis que s'han fet sempre són visions que provenen de fora".

El Ministeri de Cultura i el departament de Cultura de la Generalitat estan disposats a finançar-ne la recuperació, ja que l'arxiu històric de Girona és de titularitat de l'Estat i està gestionat per la Generalitat.

### EL CONSELL DE MALLORCA ADQUIREIX L'ARXIU PERSONAL DEL FILÒLEG JOAN MASCARÓ FORNÉS

La Conselleria de Cultura

del Consell de Mallorca ha adquirit, per un poc més de 51.000 euros, l'arxiu personal del filòleg i orientalista de Santa Margalida, Joan Mascaró Fornés (1897-1987). L'arxiu de Mascaró inclou des de la seua hemeroteca a documents manuscrits, postals i gran quantitat de correspondència.

Destaquen les cartes que intercanvià amb Francesc de Borja Moll i que, inèdites fins ara, seran publicades amb motiu de la commemoració del centenari del naixement del deixeble d'Antoni Maria Alcover. També hi figuren diverses cartes rebudes de l'exbeatle desaparegut George Harrison, qui fou també un gran apassionat de l'orientalisme.

### L'ARXIU DE SUECA INCORPORA VINT PERGAMINS DELS SEGLES XV AL XIX

L'Arxiu Municipal de Sueca (La Ribera Baixa) ha incorporat recentment als seus fons un conjunt de documents valuosos, a través d'una donació anònima d'un particular. Entre els lots donats, hi ha títols de propietat, documentació judicial, econòmica, testaments, fundació de capellanies i llicències per oficiar eucaristies. Es tracta d'una donació de documents privats que pot ajudar a entendre millor la realitat social del moment i ser útils per als historiadors. El llegat procedeix, en els seus orígens, dels Boil de l'Escala, senyors de Manises, una família que va acabar emparentant-se amb l'últim descendent dels Musquíz. Al marge de Sueca, els documents també fan referència a Patraix, Quart i Manises.

### UN VEÍ DE SEGORBE DONA A L'ARXIU UN PERGAMÍ DEL SEGLE XIV

La donació a l'Ajuntament de Segorbe (Alto Palancia) d'un pergami de mans de Daniel Rebull Esteruelas ha aportat recentment un nou valor als fons de l'Arxiu Municipal de la localitat, ja que –sengons els experts– el document recull aspectes novedosos relacionats amb el senyor de la ciutat de Segorbe, Federico de Luna, i amb els conflictes existents en l'any 1422 amb les *aljames* dels moros.

D'altra banda, l'arxiu ha incorporat en els últims mesos una col·lecció de revistes de finals del segle XIX, donades al consistori per Manuel Tenas Mallol. Segons l'arxiver de Segorbe, Rafael Abad, les revistes, que correspon a la sèrie titulada *La Ilustración española y americana*, "reflecteixen la vida espanyola i americana de finals del segle XIX i contempnen aspectes que poden ser d'utilitat per als investigadors".

### LA VILAVELLA RECUPERA UN MANUSCRIT ÀRAB ÚNIC A CASA NOSTRA

El Servei de Restauració de Béns Museístics de la Generalitat Valenciana ha recuperat recentment un manuscrit àrab titulat *Risala*, propietat de l'Ajuntament de La Vilavella (La Plana Baixa) i l'únic d'aquestes característiques del qual es té coneixement a casa nostra. La *Risala*, terme que significa carta o missatge, va ser composta en el 938 per Abi Zaud al Qayrawani, i es tracta d'una obra clàssica de la cultura musulmana. L'exemplar de La Vilavella, de 266 pàgines, va ser copiat vers l'any 1460. Segles més tard, en 1938, va ser redescobert i en 1999 va ser donat a l'ajuntament de la localitat. Els treballs de restauració, que han resultat laboriosos, han comptat amb l'assessorament de la catedràtica d'àrab de la Universitat de València, Carmen Barceló Torres.

## L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA RECUPERA CINC LLIBRES CANTORALS A ALACANT

La parròquia de Santa Maria, a Alacant, ha recuperat cinc llibres cantorals, datats entre el segle XVI i XVIII, els quals han estat restaurats amb l'ajuda de diverses institucions i organismes, entre ells el Col·legi Oficial de Farmacèutics, que ha aportat 2.500 euros per a la intervenció d'un dels llibres. Els llibres passaran ara a formar part del museu, que s'instal·larà al temple, quan finalitze la restauració actual.

## LA BIBLIOTECA PÚBLICA DE TARRAGONA ESTRENA UN NOU CENTRE D'INTERÉS SEGLE XX: CRÒNICA DEL NOSTRE PASSAT

El nou centre d'interés de la Biblioteca Pública de Tarragona (BPT) recull llibres (cròniques, biografies, estudis, novel·les i altres) així com pel·lícules, documentals, música, i un conjunt ample de documents, tots ells albergats a la biblioteca, relatius a la II República, la Guerra Civil, el Franquisme, l'Exili i la Transició. Els materials que s'hi integren són bàsicament divulgatius, i el llistat es pot consultar en format PDF en l'apartat "D'actualitat" de la web de la biblioteca: <http://cultura.gencat.net/bpt>. Amb la creació del present centre d'interés, explica Roser Lozano, responsable del centre, la BPT "vol donar resposta a la demanda actual dels ciutadans davant l'intent de recuperació de la memòria històrica".

## LES MUTUALITATS DE CATALUNYA CEDEIXEN A LA GENERALITAT ELS SEUS FONDS DATATS A PARTIR DE 1849

Les Mutualitats de Catalunya van cedir a la

Generalitat el passat mes de març els seus fons datats a partir del 1849, per destinar-los a l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC), a través d'un conveni signat entre l'ANC i la Federació de Mutualitats de Catalunya. Els fons contenen arxius de les activitats de la Federació, documentació de les relacions de l'entitat amb organismes oficials i fons d'altres mútues de previsió social. Tot plegat ofereix -segons especifica el conveni- "un testimoni de la importància i vitalitat del moviment mutualista a Catalunya".

## LA UNIVERSITAT DE BARCELONA ACULL LA BIBLIOTECA DE PAU GINÉS, UNA COL·LECCIÓ DE LLIBRES EN 86 LLENGÜES

La Universitat de Barcelona ha integrat recentment en els seus fons la Biblioteca de Pau Ginés, una col·lecció que, segons Pilar Llopert, subdirectora de la Biblioteca de la Universitat, "resulta única a Catalunya i a Espanya, i només existeix un possible equivalent a la Biblioteca del Congrés de Washington o a la Britànica".

Entre els fons de la col·lecció, que guarda llibres en 86 llengües diferents, trobem exemplars de manuals, diccionaris i gramàtiques de l'àzeri, de tibetà, d'amhàric, de tehigu, de guaraní, de cingalès i de sòrab. A més, hi ha 147 volums que no han pogut ser identificats, ja que estan escrits en llengües i alfabetos desconeguts per a la Universitat.

El material recopilat per Pau Ginés inclou també discos per aprendre idiomes de la casa Linguafon, revistes i màquines descriure en rus, grec i hebreu. A més, la donació ha aportat els quaderns on l'estudiós anotava les equivalències de les llengües, i on es pot observar el particular

mètode que seguia. Igualment, hi trobem part de la correspondència que va mantenir amb gent de tots els racons d'Europa, allà on hi hagués una petita llengua en perill.

Pau Ginés va néixer el 1911 a Barcelona. Va començar a aprendre llengües de ben jove, primer les europees, com ara l'alemany, el francès, l'anglès i el rus, entre altres, i després es va aproximar amb una curiositat inesgotable a la resta. Va passar la seua vida recopilant informació sobre les llengües del món fins a arribar a reunir més de 5.000 títols en quasi 100 llengües diferents. Especialment interessat per les llengües minoritàries, va reunir al llarg de la seua vida una impressionant biblioteca amb tot el llibre català d'abans de la guerra i el que posteriorment arribava de l'exili. Així mateix, Ginés va ser un entusiasta de l'escriptor valencià Joan Fuster, a qui va ajudar en moltes ocasions, sempre des del més absolut anonim, només pel plaer de reviure el que havia conegut durant la República.

Excepte una petita part dedicada a les llengües romàniques, que ja havia estat donada amb anterioritat a la Biblioteca de Catalunya, la col·lecció havia romangut durant 25 anys en un pis de l'Eixample, a l'espera d'un destí millor. Ara, la Universitat de Barcelona, a més d'albergar-la i posar-la a l'abast dels investigadors/dores, crearà una web de la col·lecció amb l'objectiu de suscitar l'interès per la figura de Pau Ginés, aquell col·leccionista de llengües, que va morir el 1979, enmig de la indiferència general.

## LA FUNDACIÓ JOAN MIRÓ OBRI AL PÚBLIC EL FONDS DE L'ARQUITECTE JOSEP LLUÍS SERT

La Fundació Joan Miró de Barcelona va obrir el passat 8 d'abril la Sala Josep Lluís Sert, dedicada a l'arquitecte català (1902-1983), un espai de consulta annex a la biblioteca especialitzada en arquitectura i que reunirà els 3.000 documents de l'artista que conserva la fundació. La Sala alberga la donació feta en 1982 a la Fundació per l'arquitecte d'un conjunt de documentació personal i professional molt variada, el qual ajuda a comprendre els projectes de Sert des de l'època del GATPAC fins al seu pas per Harvard. La col·lecció alberga plànols, esbossos, fotografies, objectes, llibres, revistes personals, correspondència i algunes obres sobre paper d'artistes com ara Masson i Braque.

## CAN CASACUBERTA INCORPORA UN FONDS COMPLET I INUSUAL DE CENT LLIBRES DE MÀGIA

La biblioteca de Can Casacuberta de Badalona disposa d'un fons documental complet i excepcional en matèria de màgia, on s'agrupen un centenar de llibres dividits segons públic infantil i adult, i segons usuaris iniciats o avançats en màgia. Es tracta d'un fons inusual perquè aquests llibres només solen trobar-se en grans associacions de màgia o col·leccions privades de mags, i alguns estan, fins i tot, combinats amb manualitats per fer els jocs de mans i aprendre'ls.

El fons, majoritàriament en català, excepte algunes versions que només estan en castellà, dona continuïtat als tallers de màgia que ja s'estan realitzant en centres cívics i biblioteques. El fons especialitzat en màgia de Can Casacuberta s'hi suma al ja existent fons especialitzat en solidaritat i cooperació internacional.

PUNTS

D'ENCONTRE

ARXIUS



L'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED)

EUREKA

comunidad archivística en relación con los documentos electrónicos. Estos acuerdos llevan el nombre de *Decálogo de Valladolid*.

Decálogo de Valladolid:

[www.escolaarxivistica.com](http://www.escolaarxivistica.com)

## DECÁLOGO VALLADOLID

[www.aytovalladolid.net](http://www.aytovalladolid.net)

La XIX Mesa Nacional de Archivos de Administración Local, bajo el lema *La conservación de los documentos: incidencia de la tecnología de la información en la producción y conservación de los documentos de la Administración Local*, se reunió en Valladolid, durante los días 14 y 15 de marzo, y entre los acuerdos tomados, adoptó una serie de recomendaciones para proponer a la

## FINIS A ON ARRIBA ARXIVERS sense FRONTERES?

**Arxivers sense Fronteres**

([www.arxivers.org](http://www.arxivers.org) en català, [www.archivum.org](http://www.archivum.org) en anglés).



**AsF** (Associació Sense Fronteres) és una organització sense ànim de lucre que treballa per a la preservació i el desenvolupament del patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya.

El nostre objectiu és organitzar i preservar el patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya.

- Preservar el patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya.
- Propiciar la difusió i el coneixement del patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya.
- Elaborar projectes d'organització i difusió del patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya.
- Preservar la memòria de Catalunya.
- Col·laborar amb altres associacions i entitats.
- Fomentar les relacions amb altres organitzacions i entitats.



Indicador del Anys de Eixida Herònima (Catalunya), de l'AsF i de la Universitat de Barcelona (2011).

*Quan els arxius ens exciten”*

Passatge del Crèdit núm. 7, pral. 00002 – Barcelona  
 Tel.: 93 301 20 34 A/e.: arxiverssf@yahoo.es

descobrimet

ARCHIVEROS sin FRONTERAS ARCHIVERS senseFRONTERES  
 ARCHIVISTS without BORDERS ARCHIVISTES sans  
 FRONTIERES



Benvinguts - Bienvenidos - Welcome - Bienvenus

Working with libraries, archives, museums, historical societies, universities and institutions.



# PRESENTACIÓ DEL PROJECTE DE LA SEGONA EDICIÓ DE LA NORMA INTERNACIONAL SOBRE AUTORITATS ARXIVÍSTIQUES

[www.hmc.gov.au/icacds/fr/normesISAAR2.htm](http://www.hmc.gov.au/icacds/fr/normesISAAR2.htm)



# NOVETECNOLOGIES

## EXPERTOS DEL MUNDO ANALIZAN EL EFECTO POSITIVO DE LAS NUEVAS TECNOLOGÍAS SOBRE LA DEMOCRACIA

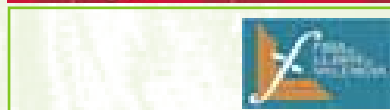
# LLIBRES

## ELS AUTORS I ELS LLIBRES VALENCIANS VAN SER PROTAGONISTES CLAU EN LA FIRA DEL LLIBRE DE VALÈNCIA

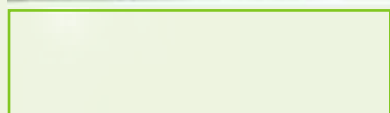
*Purgatori*

*Biblioteca Valenciana*

Adrian Cunningham  
Secretaria del Comit  sobre les Normes de Descripció  
Nacional dels Arxius d' Austràlia  
PO Box 7425  
Camberra Mail Centre



CINCUENTA LIBREROS PUSIERON A LA VENTA MEDIO MILLÓN DE EJEMPLARES DURANTE LA XXVI EDICIÓN DE LA FERIA DEL LIBRO ANTIGUO Y DE OCASIÓN



finlandesas

Cartas



## BIBLIOTEQUES

### CONFERENCIA EUROPEA SOBRE LAS BIBLIOTECAS PÚBLICAS

*Public Libraries, local Museum and Archives: learning from each other in e-Europe*



**1,- PULMAN**  
(Public Library Mobilising Advanced Network)  
[www.pulmanweb.org](http://www.pulmanweb.org)

**2,- PLAN DE ACCIÓN E-EUROPA**  
[http://europa.eu.int/information\\_society/eeurope/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/eeurope/index_en.htm)

Informar,



<http://travesia.mcu.es/textos-g.asp>

<http://www.pulmanweb.org/database.asp>

<http://www.pulmanweb.org/countries/Spain.htm>



[www.pulmanweb.org/DGMs/DGMs.htm](http://www.pulmanweb.org/DGMs/DGMs.htm)



[www.pulmanweb.org/database.asp](http://www.pulmanweb.org/database.asp)

## MANIFIESTO DE OEIRAS

<http://www.pulmanweb.org/DGMs/DGMs.htm>,



<http://travesia.mcu.es/textos-g.asp>

[www.libecon.org](http://www.libecon.org)

Democracia y ciudadanía

Aprendizaje a lo largo de la vida

Desarrollo económico y social

Diversidad cultural

**Documentos de referencia:**

Directrices Consejo de Europa/EBLIDA sobre legislación y política bibliotecaria en Europa

[http://icom.museum/shanghai\\_charter.html](http://icom.museum/shanghai_charter.html)

<http://www.ifla.org/faife/policy/iflastat/gldeclar-e.html>

<http://www.ifla.org/III/misc/internetmanif.htm>

<http://www.bs.dk/naple/statement.htm>

<http://www.eblida.org/topics/lifelong/statements>

[http://www.cordis.lu/ist/ka3/digicult/lund\\_principles.htm](http://www.cordis.lu/ist/ka3/digicult/lund_principles.htm)

[http://www.coe.int/T/E/Cultural\\_Cooperation/Culture/Resources/Reference\\_texts/Guidelines/TopOfPage](http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/Culture/Resources/Reference_texts/Guidelines/TopOfPage)

[http://www.coe.int/T/E/Cultural\\_Cooperation/Culture/Resources/Reference\\_texts/Recommendations/TopOfPage](http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/Culture/Resources/Reference_texts/Recommendations/TopOfPage)

[http://presentations.aakb.dk/CopenhagenConference99/\\_declaration\\_.html](http://presentations.aakb.dk/CopenhagenConference99/_declaration_.html)

[http://www.eblida.org/topics/infosoc/A4-0248\\_ryynanen.pdf](http://www.eblida.org/topics/infosoc/A4-0248_ryynanen.pdf)

<http://icom.museum/diversity.html>

<http://www.cult.gva.es/dglab/images-libro/Pautasleyre.pdg>



[www.libecon.org](http://www.libecon.org)

A



S: punt per punt

UN NOU  
ARXIU EN  
PROJECTE  
PER A  
ALACANT

1

2

1-

2-



UN MAJOR  
ESPAI I  
SERVEIS NOUS  
SÓN ELS  
PRINCIPALS  
AVANTATGES  
DEL NOU ARXIU  
D'ALZIRA



ES PUBLICA  
UNA  
BIBLIOGRAFIA  
SOBRE  
ARXIUS  
TARRAGONINS

*HISTORIA ET DOCUMENTA*



L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA.  
Un recorregut per la història

## L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA. Un recorregut per la Història



### FITXA TÈCNICA

Arxiu Municipal de València (AMV)

Adreça: Palau de Cervelló, plaça de Tetuan, nº 3.

Tel.: 96 3525478/ Ext. 4496 (C.e. i web: en preparació).

Com arribar-hi: autobús EMT (números 6,8,9,11,16,26,36,70 i 7). Metro Albereda i Colón.

Horari: (Per als investigadors): de dilluns a divendres 8:30-14:30, de dilluns a dimecres: 16:45 a 18:45. Desembre, juliol, agost i setembre: tancat de vesprada. (Per a visites, com a museu): tancat dilluns. Obert dissabtes i diumenges de matí.

Superfície i dipòsits: 8.000 metres lineals de prestatgeries, repartits en quatre plantes. La superfície de les noves instal·lacions és de 3.500 metres quadrats aproximadament.

Fons: La documentació que integra l'AMV està bàsicament generada pel Govern de la ciutat des del segle XIII fins a l'actualitat. Així com algunes altres sèries documentals ingressades per compra o donació (Documentació Gremial, Tribunal de Comerç, Documentació de Llotja i sobre pobles annexionats, etc).

Documents més destacats:

-*El Llibre dels Furs*, és un dels cinc còdexs de furs valencians coneguts actualment. Es tracta d'un document del segle XIII, de gran valor històric i artístic, conté els furs de Jaume I i Alfons II de València.

-*El Llibre de Consolat de Mar*. Valuós còdex del segle XIV que conté ordinations jurídiques medievals de tipus mercantil-marítim, les quals tingueren gran acceptació arreu de la Mediterrània fins a l'Edat Moderna. Aquest de València n'és un dels més bells entre els coneguts dins el seu gènere.

-*El Llibre del Mustaçaf*. Una de les portades més artístiques corresponents a llibres manuscrits o impresos conservats a l'Arxiu.

-*El llibre d'insaculació*. Llibre destinat a la regulació dels "insaculats" o persones elegides entre els prohoms de la Ciutat per als "Oficis Majors", que podien ésser exercits per cavallers, generosos i ciutadans. És l'exemplar més ricament enquadernat de tots els de l'Arxiu.

-*El llibre del Ceremonial*. Confeccionat per orde del Consell de la Ciutat entre els segles XVII i XVIII. Tracta de les obligacions, assistències i funcions dels Jurats, Racional, Síndic i altres oficials, funcionaris i representants de la Ciutat.

-*La Bul·la de Sixt V*. És un còdex preciós manuscrit, format per trenta folis de vitel·la útils, més dos de guarda, harmoniosament cal·ligrafiats, el text del qual, escrit en llatí, és una mostra del bon quefer de la lletra processal de la darrerria del segle XVI (1585).

Fons fotogràfics: Integrat per negatius (en plaques de cristall i cel·luloide) i fotografies positivades des de la segona meitat del segle XIX fins a l'actualitat.

Serveis: Sala d'Investigació: consulta en sala, tant de materials originals com de microfilms. Sala de reunions, Biblioteca auxiliar de l'arxiu. Sala de reprografia, on es poden reproduir documents, tant per microfilmació, com per escàner o gravació digital. Assessorament a l'investigador. Lectors de microfilm.

Laboratori de microfilmació. Laboratori de restauració i conservació de documents, el disseny i l'equipament del qual han comptat amb l'assessorament de José Vergara, conservador de la Biblioteca Valenciana. Biblioteca auxiliar: alberga més de 3.000 volums. En l'actualitat està sent acabada de catalogar. Els fons bibliogràfics estan formats bàsicament per publicacions relacionades amb la història de la ciutat de València, així com monografies sobre arxivística i altres disciplines relacionades amb els arxius.

Personal: En l'actualitat l'arxiu compta amb un equip format per un tècnic superior, arxiver, de categoria A, Encarna Furió, així com amb tres tècnics de gestió, del grup B, Adrian Blas Mínguez Anaya, Alicia Martínez Alonso, Miguel Hernández Alepuz, un tècnic auxiliar, Marta Vivas Rebolledo, i un total de vuit ajudants: Carlos Martínez Mora, Antonio Arcos Matín, Pedro Sánchez Soriano, Miguel Ángel

▼ El pati d'entrada, de planta quadrada, on està ubicada l'àrea de recepció i l'entrada principal.





L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA.  
Un recorregut per la història

Gimeno Alagarda, M<sup>o</sup> Dolores Orts Carrero, Pedro Hernández Sánchez, Mari Carmen Arques Vicente, Amparo Orenga Martínez. Una plantilla que haurà de ser ampliada en breu per tal de dotar el laboratori de restauració de personal especialitzat, així com també als altres departaments. Quant a Beques, l'AMV convoca quatre beques de manera anual, adreçades als llicenciats en Geografia i Història, amb una doble finalitat: d'una banda, accelerar la catalogació dels fons documentals, i d'altra, facilitar una pràctica en un arxiu als futurs professionals.

Població: 738.441 (2001)

Estadístiques 2002: L'Arxiu va rebre 7.500 visites per a la consulta de documents durant 2002 (ací no s'inclouen les consultes telefòniques, ni altres consultes personals).

Altres: L'arxiu està dotat d'accessos per a persones amb invalideses físiques mitjançant ascensors adaptats, així com de calefacció central, aire condicionat i sistemes de seguretat.

### L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA. UN RECORREGUT PER LA HISTÒRIA

*La inauguració de la nova seu de l'arxiu municipal de la ciutat de València és el que explica que li dediquem el monogràfic de la revista Compactus al seu arxiu municipal, el més important de la Comunitat Valenciana i un dels més rellevants d'Europa. La seua importància rau no sols en els milers de documents que conserva referents a la ciutat de València, sinó a totes les terres valencianes. Això s'explica perquè la ciutat de València era el cap i casal del regne de València, al qual va donar el nom, com era tradicional en els regnes musulmans medievals.*

#### Antecedents

L'origen de l'Arxiu Municipal de València es remunta al segle XIII. En efecte, el 1238 Jaume I d'Aragó ocupava la ciutat de València i creava les primeres institucions locals premunicipals: el batle, el cúria (que a partir de 1250 passaria a nomenar-se justícia), el mostassaf i el consell dels prohoms. Posteriorment, set anys després creava, mitjançant l'estatut de 13 de setembre de 1245, la institució dels jurats, fet que va suposar el naixement de la universitat o municipi de la ciutat de València. Fou el primer gran municipi que va crear Jaume I a la Corona d'Aragó, ja que posteriorment va atorgar estatuts semblants a Barcelona (1249), la Ciutat de Mallorca (1249) i Saragossa (1272).

L'evolució posterior del municipi de la ciutat de València durant l'època foral i el segle XVIII, així com durant l'època contemporània, ens ajuden a comprendre la importància dels seus fons arxivístics. No cal dir que, amb el pas dels segles, l'arxiu de la ciutat de València ha esdevingut el dipositar del testimoni històric de les més diverses manifestacions històriques, socials, religioses, econòmiques, literàries i culturals valencianes. Un llegat que ha anat incrementant-se en transcórrer el temps i que ha exigint canviar-ne l'emplaçament en més d'una ocasió, per tal d'adaptar l'arxiu a les condicions socials, polítiques i, sobretot, d'espai que anaven sorgint.

Així doncs, podem comprovar com des de la creació de les primeres institucions municipals, el consell municipal de la ciutat de València va buscar una seu per allotjar-les i conservar els documents. Així, el primer emplaçament de l'arxiu va ser un conjunt de cases habilitades per a l'establiment del cúria i la seua



1,  
La rehabilitació de l'edifici ha conservat la façana. En la imatge, l'entrada principal de l'Arxiu Municipal de València, a la Plaça Tetuan.

2,  
Llibre de *Stabliments* de la Ciutat Sig. C-2, segle XVII.

Corredor de separació entre la zona d'ús públic (esquerra) i la de treball intern de l'Arxiu (dreta).







**L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA.**  
Un recorregut per la història

3, Portada del "Livre del Mustaçaf". Miniatura del pintor Miquel Joan Porta. Una de les portades més artístiques corresponents a llibres manuscrits o impresos conservats a l'Arxiu.



▼ La part d'accés restringit de l'arxiu disposa de quatre plantes, on se situen els dipòsits i mobles compactes que guarden la documentació.



cort de justícia, a la plaça de l'Almoina, darrere de la catedral de València. Posteriorment, el 1311, el consell de la ciutat va adquirir unes cases al carrer Cavallers i en aquest solar (on actualment hi ha els jardins del Palau de la Generalitat) feu construir un edifici gòtic, que fou la seu del consell municipal. En ell es van conservar els fons de l'Arxiu Municipal, junt amb altres elements artístics de gran vàlua, fins a mitjans del segle XIX

En efecte, a mitjans del segle XIX es va construir un edifici de nova planta destinat a cobrir les necessitats polítiques i administratives de la ciutat, les quals l'antic palau gòtic ja no podia satisfer, a causa del seu estat runós. A partir d'aquell moment l'arxiu, que ha estat sempre unit física i espiritualment a la corporació municipal, va trobar una nova ubicació. De fet, l'Arxiu Municipal de València va ser una de les primeres instal·lacions que s'incorporà, entre 1855 i 1856, a l'immoble on actualment es troba l'ajuntament de la ciutat. Els fons municipals quedaren ubicats aleshores a la Reial Casa de l'Ensenyança, un edifici d'estil academicista, situat a l'actual carrer Arquebisbe Mayoral, que oferia majors possibilitats d'espai. L'ocupació, però, de la Reial Casa d'Ensenyança fou lenta i costosa, i si bé en 1854 començaven a traslladar-s'hi les primeres dependències municipals, no es va consolidar fins a 1935, ja durant la Segona República, període en què van ser incorporades les dependències annexes a l'edifici de l'arxiu per tal d'instal·lar-hi definitivament l'Arxiu Municipal de València i el Museu Històric de la Ciutat, tal com l'hem conegut fins als nostres dies.

En les últimes dues dècades, els vuitanta i els noranta, els imperatius d'espai, sobretot, però també les noves pautes marcades per les últimes tecnologies de la comunicació i de la informació, han fet palesa la necessitat de buscar una nova ubicació per a l'Arxiu Municipal. Així doncs, el projecte, concebut al llarg dels últims quinze anys, és avui una realitat, i la ciutat de València compta ja amb un arxiu nou. Un edifici funcional, modern i bonic, adequat a les necessitats d'un arxiu del segle XXI. El Palau de Cervelló, recentment rehabilitat, és aquest nou destí de l'arxiu.

Inaugurat el passat dia vuit de maig, el nou arxiu, que obrirà les seues portes al públic després de l'estiu, ofereix el tresor d'una memòria llarga, a través de la qual hom pot fer un recorregut històric que abraça quasi vuit-cents anys de la història de la ciutat i el regne de València.

**L'Arxiu, tresor de la Memòria**

Els fons de l'Arxiu Municipal de València constitueixen un dels tresors més estimats de la nostra memòria col·lectiva, un testimoni del passat i una font de coneixement irremplaçables. L'arxiu -que alberga un ric patrimoni escrit- s'ocupa també de conservar-lo i difondre'l per a les generacions. D'ací que responsables de diversos camps hagen treballat conjuntament per bastir un edifici pràctic, amb tots els avantatges per a la millor conservació i difusió possible dels fons municipals i històrics, a partir de la rehabilitació del Palau de Cervelló, un edifici de gran relleu durant el segle XIX.

Fa pocs dies, a principis del mes de maig, el Palau de Cervelló ha passat a ser la nova seu de l'Arxiu Municipal de València. A partir d'ara, i fins a després de l'estiu, s'hi traslladaran els fons de l'arxiu, del carrer Arquebisbe Majoral a la Plaça de Tetuan. Un trasllat que ja ha començat, i que està previst que dure aproximadament tres mesos, de manera que l'arxiu puga obrir les seues portes al públic en la tardor.

Si bé l'Arxiu de la ciutat té un valor històric incalculable, potser fins ara la seua difusió entre els ciutadans no ha estat molt àmplia i molts valencians el desconeixen. En aquest sentit, i aprofitant l'avinentsa del nou emplaçament, el Palau de Cervelló albergarà també, a partir de mitjans de juliol, dues exposicions permanents: una que explicarà la història de la ciutat de València i l'origen de l'arxiu, a partir dels seus fons, i que durà per títol *L'Arxiu, tresor de la Memòria* i una segona mostra sobre el Palau de Cervelló, on es parlarà de la seua història i els seus protagonistes.

La primera exposició estarà dividida en tres èpoques: l'època foral, amb els documents més representatius del període, com els Privilegis del Rei Jaume I, documents de l'època borbònica, que s'inicia amb el Decret de Nova Planta, en 1707, i que suposa un nou règim polític i administratiu, entre altres canvis. I finalment, l'època constitucional o contemporània, que arriba fins als nostres dies, i que comença amb els processos revolucionaris liberals iniciats per la burgesia a principis del segle XIX. Una



època marcada per la fi de l'absolutisme i de l'Àntic Règim, sobre la qual es destacarà el document de 1923 d'aprovació, per part de l'Ajuntament, del nou reglament de l'arxiu i la biblioteca municipal, on es marca un nou règim de funcionament, classificació, organització i serveis, així com la nova custòdia, la conservació, catalogació i l'estudi del seu fons, gran part dels quals estan encara vigents.

La mostra, concebuda com una mena de divulgació gràfica i visual dels fons de l'Arxiu, vol contar el perquè de l'Arxiu, aprofundir en la seua vigència actual, tot viatjant al llarg de les tres èpoques que han dividit la ciutat, contades a partir dels documents del fons documental de l'Arxiu. Per a això, l'exposició comptarà també amb un sala especial amb tres elements interactius: fotografies i cartells de l'arxiu, fotografies del procés de restauració dels documents, així com imatges del tractament dels documents i ciències auxiliars de l'arxivística. Un altre apartat especial de la mostra es dedicarà a València i el comerç a l'època foral, on s'exposaran la *Taula de Canvis* i l'exemplar del *Llibre del Consolat de Mar* que conserva l'arxiu. Entre altres documents que també es mostraran, hi haurà els *Furs* i algun *Manual de Consells*.

L'altra mostra, com hem dit, estarà dedicada al Palau Cervelló: origen, propietaris, i altres aspectes relatius a la història de l'edifici, el qual va ser seu reial en el segle XIX i un dels edificis més representatius de la ciutat en aquell moment. Per les seues estances van passar i s'hi van allotjar protagonistes de la història d'Espanya com el mariscal Suchet, Ferran VII, la regent M<sup>a</sup> Cristina, Isabel II, Espartero i Amadeo de Saboya, entre altres. La mostra donarà a conèixer objectes de l'època, gravats, retrats, i estarà igualment il·lustrada amb recursos audiovisuals. Les dues exposicions s'instal·laran en la planta baixa, pròximes al pati d'entrada a l'edifici, un espai lluminós de planta quadrada, que dóna accés a les escales que condueixen als pisos superiors, on hi ha les dependències del palau conservades a través d'una rèplica per a l'ocasió, així com les instal·lacions i els diferents serveis que l'Arxiu ofereix als investigadors.

Val a dir que amb la restauració del Palau de Cervelló s'ha aconseguit recuperar l'edifici i reproduir, mitjançant una rèplica, el palau d'estil rococó del segle XIX que va ser, tot seguint els patrons de l'època, després d'una reconstrucció que ha volgut retornar a l'edifici el seu aspecte original. Amb eixe objectiu, s'han reproduït amb molta exactitud les formes i els colors de les tapisseries i la ceràmica de l'època que cobreixen sol i parets. Una reproducció que ha estat possible aconseguir gràcies a què s'hi conservava molta documentació sobre l'antic immoble, especialment gràfica

#### Avantatges i reptes del nou enclavament de l'Arxiu. Un projecte molt meditat

La concepció i la posterior construcció del nou arxiu, un projecte concebut a finals dels anys vuitanta, ha estat un procés llarg: analitzat pas a pas, discutit i treballat en conjunt. Els treballs de rehabilitació han comptat amb l'assessorament i l'experiència de l'arquitecte municipal de l'Ajuntament de València, José María Herrera, qui, tal com destaquen des de l'Arxiu, "s'ha mostrat en tot moment molt receptiu i obert de cara a les necessitats tècniques que l'arxiu requeria".

L'espai ha estat concebut amb un disseny i una estructura dividida en dos edificis separats per un corredor que delimita l'espai privat del públic. Cal subratllar, doncs, la separació que s'ha creat entre l'antic Palau de Cervelló, destinat a la part pública, d'accés als investigadors i ciutadans en general, i una zona de nova planta d'accés molt restringit, excepte en ocasions excepcionals, on s'han ubicat els serveis interns, com ara dipòsits i laboratoris, i que està separat de l'altre edifici per un corredor que delimita les dues zones de treball.

En primer lloc i pel fa a l'espai públic, en el primer pis de l'antic palau trobem la Biblioteca "José Serrano Morales", creada en 1908 amb el llegat d'aquest erudit i bibliòfil, la qual conté més de 20.000 volums, entre ells més de 20 incunables, així com molts llibres rars i altres documents de gran vàlua, com ara la correspondència de l'il·lustrat valencià Gregori Mayans. Es tracta d'una biblioteca històrica amb un fons documental molt important, la qual està incorporada a l'Arxiu Municipal.

A la segona altura del Palau, i sempre dins de la zona d'accés públic, s'ha ubicat la sala d'investigació. Es tracta d'un espai ample i ben insonoritzat que sorprén pel silenci i la calma que hi ha, tot i estar al centre de la ciutat, i que acollirà els investigadors que desitgen consultar els fons de l'arxiu. La sala té una capacitat per a quaranta persones i està equipada amb terminals per a connexions informàtiques i telefòniques, on podran connectar-se els ordinadors portàtils dels investigadors. A més, disposa de terminals fitxes per tal de consultar *in situ* les bases de dades de l'arxiu: fons i instruments de treball, així com les fitxes catalogràfiques, que en breu es digitalitzaran, i de dos lectors de microfilms.

Un dels aspectes més novedosos i més pensats de la segona planta és que està construïda com si fos un circuit, de manera que l'ascensor d'ús públic dóna accés a la sala d'investigadors i, alhora, aquesta està connectada -a través d'un finestral i un banc on servir la documentació- amb la sala de personal tècnic. En aquesta planta s'ha habilitat també un espai que es destinarà a aula i centre de reunions, on es podran realitzar seminaris, jornades, conferències o cursos de formació especialitzada, funcions que



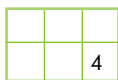
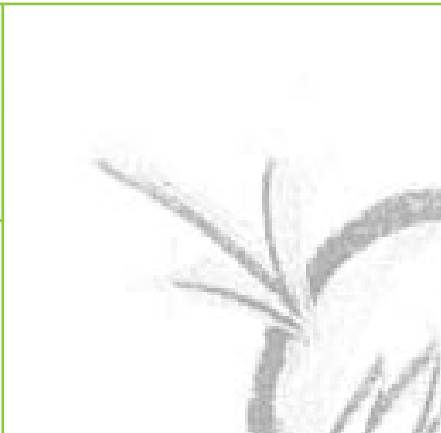
L'ARXIU  
MUNICIPAL DE  
VALÈNCIA.  
Un recorregut per  
la història

L'Arxiu alberga documents des del segle XIII fins a l'actualitat. En les fotos podem apreciar una mostra d'aquests documents.





L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA.  
Un recorregut per la història



4,  
Mostra de documents de l'Arxiu.  
5,  
Manual de Consells, Sig. A (1437-1450).

▼ La part d'accés restringit de l'arxiu disposa de quatre plantes, on se situen els dipòsits i mobles compactes que guarden la documentació.

compartirà amb la biblioteca auxiliar. Per facilitar la circulació de la documentació, s'ha instal·lat un petit muntacàrregues per als llibres que comunica totes les plantes dels dipòsits.

Pel que fa a la zona d'accés restringit, el nou Arxiu Municipal de València disposa de quatre dipòsits ubicats en la primera, segona, tercera i quarta planta. Tots ells estan equipats amb armaris compactes de mecanisme manual, pels avantatges de maneig que proporciona aquest sistema. En tots els dipòsits s'han instal·lat mesures de seguretat, com ara l'accés al dipòsit controlat de forma magnètica, així com una serie de mesures de conservació dels documents i d'extinció d'incendis, com ara portes tallafocs dobles a tots els dipòsits. Així mateix, s'hi ha dotat l'arxiu d'un sistema de detecció de focs dins de cada carril dels mobles compactes, de manera que en cas de declarar-se un incendi, es bloqueja la zona afectada, tot evitant-s'hi l'extensió de les flames. A més, els compactes duen incorporats també una eixida de gas "FM 200", innocu per a les persones, per tal d'apagar el foc.

Quant a la conservació dels documents, els dipòsits estan controlats per tal de regular les condicions ambientals -temperatura i grau d'humitat- més adequades per a la correcta conservació dels documents, de manera que la temperatura oscil·le sempre entre 18 i 22 graus centígrades i el grau d'humitat entre el 45 i 55%, tant als dipòsits com a les sales on s'ubicaran les exposicions amb documents originals. D'altra banda, l'edifici està condicionat amb un sistema de vigilància interna i alarma antirrobarori i disposa de calefacció i aire condicionat.



Respecte a l'entrada dels documents, aquests arriben a l'arxiu per la planta baixa. Ací hi ha instal·lada una zona on es descarrega la documentació de nova entrada, la qual disposa d'un sistema de cinta mecànica per on circula la documentació que arriba a l'arxiu, així com dues sales. Una primera destinada al tractament de documents, on hi ha una cambra de fumigació i on s'efectua la neteja. Una vegada nets i desinfectats, els documents passen a la sala de classificació, habilitada amb taules i prestatgeries, on es procedeix a la classificació, ordenació i fins i tot a la catalogació. Un cop preparada, la documentació es distribueix als dipòsits que corresponga, els quals es troben ubicats, com hem dit, a les plantes altes.

### Els documents de l'Arxiu. Un recorregut per l'edifici i per la història

Podem fer un repàs per la documentació que conserva l'arxiu municipal de València seguint les noves instal·lacions. Així la primera planta allotjarà tota aquella documentació aliena a l'Ajuntament, és a dir, la que no ha sigut generada pel Consell Municipal. Es tracta de la documentació relativa als Gremis, Tribunal de Comerç, la Llotja, els pobles annexionats a la ciutat de València en el segle XIX, etc., documentació que abasta del segle XIII al XIX.

El segon dipòsit, que està ubicat a la segona altura, alberga la documentació històrica i intrínsecament més valuosa per a l'arxiu, la referent al Consell Municipal de la ciutat. Es tracta de les sèries de documentació tancades de l'època foral, que abracen -excepte algun període breu aïllat- des del segle XIV al XVIII, tot coincidint amb el Decret de Nova Planta de 1707, data a partir de la qual es van reestructurar les institucions administratives i polítiques valencianes. També es guarda la documentació municipal borbònica posterior del segle XVIII. Per exemple, en aquest dipòsit es guarden també els manuals de consells, que





L'ARXIU MUNICIPAL DE VALÈNCIA.

Un recorregut per la història

posteriorment passarien a dir-se llibres capitulars i ja en època contemporània actes municipals, del ple o de la comissió de govern, els quals es conserven pràcticament de manera ininterrompuda des de 1306 a l'actualitat. En aquest dipòsit trobem també els còdexs, els més de sis-cents Privilegis Reials, el més antic dels quals data de 1226. I entre ells, cabria destacar el de la creació de la Taula de Canvis, de 1407, així com la col·lecció de documentació eclesiàstica, entre la qual destac la Bul·la expedida per Alexandre VI en 1501, autoritzant la creació del *Studi General*. La tercera planta acull gran part de la documentació més consultada. Parlem de la documentació moderna agrupada en l'apartat anomenat "Plantilles", les quals es divideixen en quatre seccions: Governació, Hisenda, Foment i Personal, al llarg d'un període que abraça des de finals del segle XVIII fins a principis del segle XX. Cada secció està dividida fins a 14/15 sèries documentals. Per exemple, dins de Governació trobem la sèrie d'Estadística, on trobem informació sobre la població de la ciutat i altres aspectes molt variats, però també hi han altres sèries molt interessants, com ara Eleccions, Juntes, Beneficència, Sanitat i Festes. Totes aquestes sèries documentals de la secció de Governació segueixen encara el sistema d'organització i descripció que es va disposar a principis del segle passat, en 1923. La secció d'Hisenda, en canvi, segueix ja una classificació arxivística orgànica funcional de dígit i subdígit, tal com estableix l'actual normativa. La secció de Foment, que també segueix la normativa antiga, alberga informació sobre Policia Rural, Aigües Potables, Telefònica i l'Eixample. La Policia Urbana, que en un principi formava part de Foment, passa ara a estar ubicada en la quarta planta, on es guarda la Plantilla o secció d'Urbanisme o Policia Urbana dels segles XVIII, XIX i part del XX.

### L'activitat de l'arxiu. Actualitat i projecció

L'Arxiu Municipal -que va rebre en el 2002 més de 7.500 visites per a la consulta de documentació, encara que ací no s'inclouen les consultes telefòniques i altres consultes personals- cobreix les expectatives de molts i ben diversos investigadors. La documentació més sol·licitada sol ser la moderna, que s'ubicarà a la tercera planta, la qual abraça una temàtica molt àmplia, si bé els investigadors d'història medieval i moderna, més minoritaris, consulten amb molta freqüència totes les sèries que s'albergaran en el segon dipòsit. La documentació menys demandada és, per la seua especificitat, la que s'ubica a la primera planta i que correspon a estudis i investigacions històriques ben concretes, tal com expliquen els arxivers municipals. En els últims anys, però, la documentació estrella ha estat la relativa a temes d'urbanisme, ja que per a les rehabilitacions actuals d'edificis -les quals són cada vegada més freqüents- és necessari recopilar els antecedents dels immobles.

Quant a les pròximes passes a donar, la prioritat la té ara el trasllat dels fons, així com l'equipament tècnic, tant de mobiliari i maquinària, i sobretot, el de personal especialitzat, el qual ha de cobrir les noves necessitats del centre. Altre aspecte en el què la direcció del centre vol incidir és la difusió d'Arxiu, per tal de donar a conèixer-lo entre els ciutadans. En aquest sentit, un dels objectius més importants de totes les activitats que envoltaran l'obertura del nou edifici són les dues inauguracions que donaran a conèixer el tresor històric de l'Arxiu Municipal de València als valencians i visitants d'altres llocs. Així mateix, i per tal d'ajudar a la seua divulgació, s'ha creat recentment, en 2002, una col·lecció, que forma part de les publicacions de l'Ajuntament de València, en la qual s'ha publicat ja un facsímil del primer Manual de Consells i, pròximament, s'editarà un treball sobre els instruments de descripció de l'arxiu, així com la pròpia guia del centre, un projecte que està ja molt avançat.



6

6

L'Arxiu alberga documents des del segle XIII fins a l'actualitat. En les fotos podem apreciar una mostra d'aquests documents.

Vista de la claraboia  
del pati d'entrada ▼



d<sub>4</sub> e<sub>5</sub> s<sub>19</sub> c<sub>3</sub> o<sub>15</sub> b<sub>2</sub> r<sub>18</sub> i<sub>9</sub> r<sub>18</sub>

arxius i biblioteques

## XÀTIVA, ABANS I DESPRÉS DE 1707

El fons documentals de l'arxiu municipal de Xàtiva comencen en el segle XIII, encara que amb escassos documents, els quals s'incrementen de manera paulatina entre els segles XIV, XV, XVI i XVII. Aquesta circumstància s'explica per la crema en 1707 de l'arxiu, durant l'incendi i extermini de la ciutat de Xàtiva, ordenada pel rei Felip V durant la Guerra de Sucessió, i amb la qual va desaparèixer gran part de la documentació de l'arxiu de Xàtiva. De manera que –tal com indica l'arxiver Isaïes Blesa– les sèries documentals comencen a tenir continuïtat a partir del segle XVIII fins a avui. “Tot i així –indica Blesa–, afortunadament, s'ha conservat més documentació d'època foral de la que creiem, de manera que han arribat fins a nosaltres d'eixe temps bastant documentació”.

La fi del segle XX ha estat més generosa per als arxius, si bé fins la dècada dels vuitanta, i com la gran majoria d'arxius, va primar més el voluntarisme que els criteris científics o una correcta política arxivística. Fins eixa dècada destaca la tasca realitzada per l'arxiver Carlos Sarthou Carreres, que es va jubilar en 1961. Des d'eixe any fins als anys vuitanta l'arxiu va estar atés de manera esporàdica, fins que el Consistori va decidir normalitzar la situació i va procedir a inventariar i a organitzar la documentació. Posteriorment, en 1991 s'hi va inaugurar l'edifici actual –per a la qual cosa es va rehabilitar l'exconvent dels Trinitaris, del segle XIII–, on s'ubica avui l'arxiu.



### Un canvi en la Filosofia dels Arxius

Actualment, tal com subratlla Isaïes Blesa, l'arxiu de Xàtiva, apart d'atendre el seu treball habitual amb l'administració municipal xativenca i els ciutadans, és també Centre Comarcal d'Arxius de la Mancomunitat de La Costera-La Canal, per tal com conserva en còpia informàtica la informació de les localitats comarcals, la qual cosa el converteix -en paraules de l'arxiver- en un referent històric-comarcal. En eixe sentit, l'arxiu regenta un programa d'inventari/catalogació dels arxius de poblacions amb menor número d'habitants, per tal d'actualitzar els seus arxius, garantir la seua conservació i custòdia, servir amb eficàcia a l'administració i posar-los al servei dels ciutadans. Per a això, disposa d'un arxiver itinerant, i una subvenció anual de 12.000 euros, de la Generalitat Valenciana (Conselleria de Cultura i Educació), a través de la firma d'un conveni amb la Mancomunitat, a més d'uns mòduls que abonen anualment els ajuntaments adscrits. Les poblacions que fins ara s'han adherit al projecte són: Barxeta, Canals, Genovés, Llanera de Ranes, Llocnou d'en Fenollet, Llosa de Ranes, Moixent, Montesa, Rotglà i Corberà i Vallada (La Costera) i Bolbaite i Enguera (La Canal).

A hores d'ara, com indica l'arxiver de Xàtiva, l'Arxiu Municipal de la capital de la Costera déu estar implicat en la vida social i cultural de la ciutat, i en general, de la comarca, en “un intent de contribuir a recuperar el patrimoni documental i desenvolupar la historiografia local”. En aquest sentit, el centre manté contacte amb associacions ciutadanes, religioses, festives, esportives o culturals, totes elles testimoni clau de les moltes activitats distintes a la merament administrativa, protagonitzades, a més, per un sector nombrós de la població. Igualment, tal com apunta Blesa, “s'hi està fent un esforç per recuperar tot tipus de documentació relativa a la ciutat, bé a través en llibreries de vell, cases de subhastes o de fires, i a més, l'arxiu està



f<sub>6</sub> i<sub>9</sub> t<sub>20</sub> x<sub>24</sub> a<sub>1</sub>  
t<sub>20</sub> è<sub>5</sub> c<sub>3</sub> n<sub>14</sub> i<sub>9</sub> c<sub>3</sub> a<sub>1</sub>

**Xàtiva (La Costera):**  
**Arxiu Municipal de Xàtiva**

**Arxiver en cap:** Isaïes Blesa Duet  
**Adreça:** Plaça de la Trinitat, 7  
46800 -Xàtiva-  
**Tel. i fax:** 962271167  
**C-e.:** arxiu@servidex.com

**Horari d'atenció al públic:** matins:  
8:00-15:00 de dilluns a divendres.  
Vesprades (dilluns): 16.30-19:00,  
d'octubre a maig.

**Serveis i superfície útil:** **Planta baixa**  
(293 m<sup>2</sup>): recepció, biblioteca  
auxiliar, reprografia, sales de  
classificació i ordenació de  
documents, sala d'investigadors,  
lector de microfilms.

**Planta primera** (197 m<sup>2</sup>) dipòsit de  
documents amb mòduls compactes:  
textos jurídics i serveis  
complementaris.

**Planta segona** (160 m<sup>2</sup>): dipòsit de  
documents amb mòduls compactes:  
arxiu del districte notarial i  
documentació recentment  
catalogada. **Metres lineals:** 1.500.

**Biblioteca Auxiliar:** Bibliografia  
arxivística. Recuperació de documentació  
històrica i de bibliografia especialitzada  
sobre Xàtiva i la Costera, en part, a través  
de llibres adquirits en llibreries de vell,  
en subhasta o per donacions.

**Volums:** 2.875. **Caixes:** 3.000.  
**Pergamins:** 61 (ss. XIII-XIX).  
**Població:** 27.000 habitants.

**Documents més antics i importants:**  
*Liber privilegiorum civitatis et regni  
Valentie*, ca. 1350 (*Llibre de Privilegis*)  
i les *Ordenanzas generales para el  
gobierno político y económico de la*

1, Mobles compactes del primer dipòsit. 2, Llibres de Propis i Arbitres del s.XVIII custodiats a l'arxiu.



3,

ciutat de San Phelipe, de 1750.

**Estadístiques:** Mitjana de visites diàries: 2-4. Anualment: 800-900 visites d'investigadors, 400-500 de ciutadans i aproximadament 1.000 consultes sobre matèria de legislació. Setmanalment, entre 5 i 10 demandes per part del personal administratiu de l'Ajuntament. Dels distints serveis d'aquest també sol·liciten assessorament d'índole històrica.

**Sistemes de seguretat:** alarma antirobament i alarma antiincendis i sistema contraincendis Halón 1301, que es canviarà pròximament, tal com preveu la normativa, a FE-10 o trifluormetano. Deshumificador en els dos dipòsits.

**Pressupost de l'arxiu:** 20.000 anuals. Apart pressupost inversions.

**Visites:** Grups d'alumnes de Secundària i estudiants universitaris de Geografia i Història, durant el període acadèmic. A més, l'arxiu està obert a les associacions i col·lectius de la ciutat que desitgen apropar-s'hi, així com als mitjans de comunicació, els quals sol·liciten regularment informació. Visites de particulars.

**Treballs realitzats a partir de l'arxiu:** Treballs d'investigació per a publicar com llibres o articles en revistes especialitzades. Consultes d'alumnes de secundària i universitaris per a treballs de les corresponents assignatures. També investigacions per a tesines i tesis doctorals. Demandes de documentació d'investigadors estrangers, majoritàriament francesos i anglesos, principalment per correspondència o correu electrònic. Recerques genealògiques. Consultes de ciutadans particulars.

constantment en contacte amb altres arxius i biblioteques per tal d'intercanviar documents i altre tipus d'informació".

Un dels aspectes que destaca l'arxiver de Xàtiva són les donacions i les incorporacions dels últims fons, tot començant pel Fons Sarthou (ss. XVII-XX) que recull l'arxiu i la biblioteca personal de Carlos Sarthou, cronista i arxiver de Xàtiva fins 1961, i que va ser una donació de Carlos i Lidia Sarthou, la seua filla, qui fou bibliotecària de Xàtiva. Igualment, destaca el Fons del Riu dels Sants (ss.XVII-XX), amb documentació semipública que havia estat dipositada prèviament a l'Ajuntament, a l'igual que el fons del Patronat de la Plaça de Bous, fons que actualment custòdia l'arxiu. A més, en els últims anys l'arxiu de Xàtiva ha recuperat documentació d'arxius d'empreses i associacions disoltes, com és el cas de la Unió Taquigràfica Valenciana, desapareguda en 2002, per l'especial vinculació de Xàtiva amb la taquigrafia. Recentment també, en 2001, l'Ajuntament va adquirir part del fons José López Sellés, concretament una biblioteca amb llibres entre els segles XVIII i XX, molts d'ells de temàtica local. Igualment, l'arxiu s'ocupa avui de la recuperació i catalogació dels fons de la Germandat Sindical de Llauredors i Ramaders del s.XX, i custòdia la documentació del desaparegut Hospital "Major de Pobres". A més, des de fa poc, l'arxiu ha esdevingut el Banc dipositari de Partitures de la Federació de Bandes de Música de La Costera.

#### Breu història de l'edifici. Intervenció arquitectònica

Segons l'arquitecte responsable de la rehabilitació de l'antiga església dels Trinitaris, José Manuel Dapena, l'edifici on avui s'ubica l'arxiu, és un monument que, a més de tenir un gran valor històric i arquitectònic, ha estat sempre molt present en la memòria col·lectiva de la ciutat. Recordem ara que l'orde dels Trinitaris fou fundat amb la finalitat de redimir els captius cristians en poder dels musulmans; ordes que al llarg de la conquesta del regne de València per Jaume I, anaren instal·lant-se en les distintes poblacions. El de la citada Orde s'instal·là a Xàtiva en 1259.



4,



5,



6,

En 1986 l'Ajuntament va decidir albergar l'Arxiu Municipal en aquest edifici, que prèviament, en 1845, havia estat destinat a magatzem, i després, fins 1939, va ser Casino Republicà. Des d'eixa data va ser utilitzat per a diferents necessitats de l'administració local. En l'actualitat es la seu de l'arxiu, el qual disposa d'un espai ample des de 1991, on de moment -indica Blesa- "hi ha suficient lloc per anar dipositant la documentació que anem inventariant i catalogant".

Isaïes Blesa considera que en els últims anys hi ha hagut un canvi en la filosofia dels arxius i que actualment l'accés a la documentació i als serveis que s'hi ofereix és més ample, ja que l'arxiu -assegura- "està cada dia més obert als ciutadans perquè en facen ús dels seus drets, el que comporta una major participació".

Una altra de les tasques claus de l'arxiu, apunta Blesa, és tenir cura de la restauració de la documentació històrica. Així doncs, l'arxiu manté relacions amb diferents entitats, com la Conselleria de Cultura i Educació, a través del Servei de Conservació i Restauració de Béns Museístics; amb la Biblioteca Valenciana; i amb el Departament de conservació i restauració de béns culturals de la Universitat Politècnica de València, amb les que s'arriba a acords puntuals de col·laboració per a restaurar a poc a poc la documentació històrica.

Quant a la informatització, actualment s'està abocant a l'ordinador la informació de les més de 20.000 fitxes que guarden els fitxers tradicionals, per tal d'inventariar-la i catalogar-la, tot començant per la documentació de l'arxiu administratiu, que és la que té una major demanda per l'ajuntament. A més, s'hi ha elaborat una base de dades sobre els fons de l'Hemeroteca i la Bibliografia Auxiliar, amb l'existència de catàlegs analítics d'articles i llibres per ajudar l'investigador en la consulta i la recerca. Un dels pròxims projectes és la digitalització de documents, tot començant prioritàriament per la documentació històrica, per tal de preservar la seua integritat física i conservar-la per a les generacions futures.

3, Accés a l'arxiu Municipal, <tret del tríptic informatiu> ubicat a l'antiga església dels Trinitaris, una de les peces arquitectòniques més rellevants de Xàtiva. 4, Sala d'Investigadors destinada a consulta de documents. 5 i 6, Plaça de la Trinitat: actualment i foto datada de 1883.

## PATERNA: "EL QUE MÉS ENS PREOCUPA ARA ÉS LA NECESSITAT D'ESPAI"

Segons Camilo Segura, arxiver de Paterna, el problema més acuciant per a l'arxiu d'aquesta localitat és, ara per ara, l'espai. Per a l'arxiver, aquesta necessitat afecta especialment l'arxiu administratiu, fins al punt que part dels expedients de l'Ajuntament, que són de consulta freqüent, han hagut de ser enviats a l'arxiu històric, que en el cas de Paterna es troba separat físicament del primer. "Una solució provisional –tal com explica Segura– perquè l'arxiu històric també està al límit de les seues possibilitats de magatzematge". L'espai és doncs una preocupació constant per a l'arxiu de Paterna, ja que el creixement de la localitat i de les zones urbanitzades ha provocat un augment imparable de la documentació. Una necessitat que Segura veu com prioritària i urgent. "A més, una nova reubicació –apunta– resolndria el risc d'inundacions, i alhora milloraria l'accessibilitat per a les consultes dels ciutadans".

D'altra banda, assenyala l'arxiver, i a pesar que va ser inaugurat en 1998, Paterna necessita també noves dependències per a l'arxiu històric, "d'acord amb l'interès i el relleu dels fons que conté l'arxiu, i que alhora puguen millorar-hi l'accés dels ciutadans i dels investigadors". En eixe sentit, per a Segura el més desitjable seria un apropament físic dels dos arxius, amb la creació de l'*Arxiu Històric de la Vila de Paterna* en el casc urbà, ja que actualment està ubicat a les rodalies de la població.

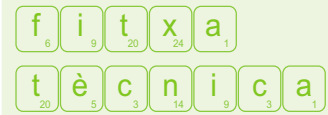


Aquesta situació ha fet, com indica l'arxiver, que a Paterna l'arxiu administratiu funcione com a un arxiu central de gestió i l'arxiu històric, com a mena d'arxiu intermitjà. Actualment l'arxiu administratiu alberga la documentació administrativa, l'hemeroteca (on es guarda la premsa local i tots aquells articles que parlen sobre Paterna), la bibliografia de consulta i una part de la documentació històrica, com són les Actes Municipals, protegides per un armari ignífug. Per la seua banda, l'arxiu històric disposa de sala d'investigadors amb un ordinador, així com d'un catàleg en fitxes que es pot consultar en suport paper, on la documentació històrica està catalogada per *numerus currens*.

D'altra banda, l'Arxiu de Paterna, que va ser un dels pioners a Espanya en establir un reglament d'arxius municipals en l'any 1990, col·labora actualment amb diferents publicacions, com ara Llibres de Festes, suplement de premsa, revistes o en l'última Guia Paterna 2002-2003, publicada en juliol 2002. Igualment, l'arxiu també ha participat com a membre de jurat en diferents premis d'investigació. En aquest sentit, tal com apunta Camilo Segura, manté dia a dia una col·laboració directa amb les diferents regidories de l'Ajuntament, quant a assessorament històric, documental i cultural, especialment amb Alcaldia, Protocol, Normalització Lingüística, Cultura, Turisme, Desenvolupament Local, Festes i Educació. Igualment, l'arxiu -que pertany al Col·lectiu d'Arxivers de l'Horta i de la Ribera- ha participat recentment en programes de televisió sobre Paterna, i ha cooperat amb nombroses entitats i associacions locals. També des de Paterna promouen l'intercanvi de publicacions amb altres centres d'arxiu, així com amb biblioteques i organismes públics.

Al capdavant, destaca l'arxiver, "l'arxiu està al servei de la ciutadania, i per això responem les seues sol·licituds". En eixe sentit, des de Paterna atenen consultes sobre dades

1, Ajuntament de Paterna, on està ubicat actualment l'Arxiu Administratiu. 2, Dipòsit de l'Arxiu Administratiu.



**Arxiu Municipal de Paterna**  
Arxiu Municipal de Paterna  
(L'Horta)

### Adreça:

Arxiu Administratiu:  
Casa Consistorial. Pl. Enginyer  
Castells, nº 1. Tel.: 961379608.

### Arxiu Històric:

Centre de serveis municipals.  
Ciutat de Lliria, nº 5.  
Tel.:961343910.

C-e.: [segura.cam@ayto-paterna.es](mailto:segura.cam@ayto-paterna.es)

**Personal:** Arxiver en cap i cronista municipal: Camilo Segura Artiaga.  
Auxiliar d'Arxiu: Félix Gámez García

**Horari d'atenció al públic:**  
9 – 14 h.

### Estadístiques 2002:

Expedients: 1.333, butlletins: 938 (préstecs i consultes realitzades per les dependències administratives, la Corporació, els investigadors i els ciutadans).

### Superfície:

A. Administratiu: 750 m/l. A. Històric: 1.779 m/l. Dipòsits amb mobles compactes.

**Població:** aproximadament 50.000.

### Documents més importants i més antics:

La documentació de l'Arxiu de Paterna s'inicia en el segle XIX, els documents més antics són els llibres de padrons, que s'hi guarden des de 1824. La documentació anterior l'alberga l'arxiu de la Casa Ducal de Medinaceli, una còpia de la qual es troba microfilmada a Segorbe.

### Donacions i fons incorporats:

Adquisició de col·lecció de fotografies de Paterna amb 1.000 imatges aproximadament, tant en blanc i negre com en color (amb negatius). Actualment l'arxiu s'ocupa també del tractament del llegat d'Antonio Ferrandis, així com

del fons de la Càmera Local Agrària, els quals estan pendents de classificació i catalogació.

**Sistemes de seguretat:** alarma antiincendis.

**Visites** dirigides a grups d'estudiants i associacions (amb cita prèvia).



estadístiques diverses, aporten informació històrica a col·legis i particulars i ofereixen l'atenció i l'assessorament històric als familiars dels afusellats a Paterna i als investigadors i estudiants que ens visiten.

Quant a la salvaguarda del patrimoni cultural, l'arxiu històric de Paterna –diu Camilo– està desenvolupant una tasca important en la recopilació de documentació cultural, social, religiosa i festiva, entre altres, amb la finalitat de poder oferir-lo com a material d'investigació per a tots aquells ciutadans interessats en la història de la vila. “De moment –diu Camilo– la documentació més demandada pels investigadors, tant la medieval, com la posterior, fins al s. XIX, es troba tant a l'Arxiu del Regne de València, com a la Fundació Caixa Segorbe, en còpia microfilmada, ja que Paterna va ser lloc de Senyoriu”. “Relatiu a la documentació del segle XIX, i que ja guardem ací –afegeix Camilo– els investigadors busquen sobretot temes demogràfics, urbanístics i d'infraestructures”.

“En els últims anys –comenta l'arxiver– l'arxiu ha seguit dia a dia els esdeveniments relatius a Paterna, i en eixe sentit, des de 1995 guardem tot tipus de documentació generada pels comicis electorals així com els articles de premsa (original i còpia) sobre Paterna, junt a totes les publicacions de premsa local”.



3, Portada del projecte de la casa de l'Ajuntament. 4, Llibre d'Actes Municipals de 1866. 5, Portada del Llibre de festes de 1945. 6, Imatge treta de la portada de la publicació “Reglamento del Archivo Municipal de Paterna”. Detall del dipòsit de l'Arxiu Administratiu.



## BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL D'ONDA.

Els orígens coneguts de la Biblioteca Pública Municipal d'Onda (La Plana Baixa) es remunten a finals del segle XIX, concretament a 1882, data en què situem els orígens de la primera biblioteca de la localitat, ubicada en el mateix edifici que l'Ajuntament, i que, ja en el segle XX, va ser coordinada durant molts anys per un treballador de la Casa Consistorial, concretament fins a finals dels anys cinquanta, principis dels seixanta.

A meitats dels seixanta, després d'alguns anys tancada, la biblioteca es va situar en un edifici separat de l'Ajuntament. A principis dels vuitanta –tot coincidint amb el reactivament de les biblioteques públiques arreu del nostre territori– va gaudir d'una ampliació i tornava a obrir al públic amb nou mobiliari, noves instal·lacions, bibliotecari estable i assignació pressupostària pròpia. L'any 92 la secció infantil es separava definitivament de la d'adults, portant-se a un edifici distint i prou distant.

Segons la responsable del centre, la decisió de dividir les dues biblioteques va ser presa perquè hi havia problemes amb els usuaris. "Demander un comportament seriós i de silenci en la sala infantil és quasi impossible -explica- i els adults es queixaven que no podien llegir ni treballar, de manera que en separar-les vam crear dos espais amb característiques diferents, i els xiquets ja podien comportar-se amb més llibertat, com a xiquets que són, amb actitud pròpia de la seua edat. Es tractava de crear dos espais per a atendre les necessitats i

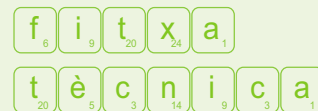


espectatives de dos públics ben diferents."

Aquesta separació, no obstant -en paraules de Mercè, "responsable del centre i coordinadora de la Casa de Cultura- "va ser massa dràstica". "Segons la nostra experiència -explica- en les biblioteques en ocasions un adult acompanya un menut i a la inversa, i sempre hi ha una activitat i una circulació més fluida si les sales no estan excessivament separades."

Les instal·lacions actuals, però, són ben modernes. Datan de 2001, quan es va inaugurar la Casa de Cultura. Primer, en juliol, s'hi va traslladar la biblioteca d'adults, i en desembre, la infantil. A hores d'ara les biblioteques, ubicades en un mateix edifici, matenen espais propis ben diferenciats però suficientment propers. "A més -continua explicant Campos- hem intentat crear un lloc atractiu per a ells, on els siga grat d'anar". En eixe sentit, els més menuts disposen a la biblioteca d'Onda d'una habitació gran i atractiva destinada a les seues activitats, com és el taller de l'hora del conte per a xiquets en grups de 15, que es fa dues vegades a la setmana, i que enguany -explica Mercè- ha tingut una resposta tan bona, que han hagut d'ampliar l'activitat dos mesos més. L'altra activitat són els contacontes, que es fan una vegada al més, i on els menuts poden acudir acompanyats dels pares o els avis.

Els llibres, classificats per edats i per matèries, omplien una sala àmplia, ben il·luminada i plena de colors, on els menuts poden apropar-se al món de la lectura. A més, com a norma de la casa, els petits, que poden dur-se en préstec dos articles, han de triar sempre almenys un llibre. I no només hi ha llibres i contes, sinó que la biblioteca prepara una projecció de cinema infantil cada divendres al saló d'actes de la Casa de la Cultura. Una activitat per a la qual el centre compta amb la col·laboració de voluntariat, proporcionat



### Biblioteca Pública Municipal d'Onda (La Plana Baixa)

#### Personal:

Direcció: Mercè Campos.

Biblioteca infantil: M<sup>a</sup> Carmen Fausto; Biblioteca d'adults: Pilar Aparici.

**Adreça:** Casa de la Cultura. Carrer Balmes, 2. Tel. i Fax: 964771193. C-e.: bibliotecaAjuntament-onda.org

La biblioteca disposarà d'un enllaç en la futura pàgina web de l'Ajuntament.

**Horari:** La biblioteca d'adults va ampliar horari l'any 2002 amb un increment de 13 hores setmanals. Actualment obri de dilluns a divendres 10:30 - 13:30 h. i 16:30 - 20:30 h. i els dissabtes 10:30 - 13:30 h. En estiu: matí 10:30 - 13:30 h. i vesprada 18:30 - 20:30h. La biblioteca Infantil: 17:00 - 20:00 h. En estiu, 10:30 - 13:30h.

**M<sup>2</sup> i lineals:** 450 m<sup>2</sup>, 420 m/l.

**Llocs de lectura:** 86.

**Fons i N<sup>o</sup> de volums:** 29.702 llibres, 723 CDs, 2.280 Vídeos i 325 CDRom

**BIBLIOTECA INFANTIL:** La sala infantil disposa de material per a usuaris entre 0 i 13 anys, ja que als 14 passen a la sala d'adults. Activitats d'animació a la lectura durant el curs escolar. Ludoteca i tallers en període de vacances escolars.

#### BIBLIOTECA D'ADULTS:

**Serveis:** Ordinadors al públic: Accés públic al catàleg OPAC i a Internet. Sala annexa amb cabines individuals d'estudi, amb sol·licitud prèvia. Aparador de novetats i servei de desiderata, a través del qual els usuaris fan suggeriments al centre, sobre títols de lectura i altres qüestions.

**Pressupost anual d'ambdues biblioteques:** 21.000 euros.

1. La biblioteca d'adults d'Onda ofereix servei d'internet, en toms de 30 minuts, i accés a la consulta del catàleg OPAC.

2. Prestageries amb carpetes blaves, roges i blanques.

barres. Programa: Biblio 3.000.  
**Població:** 20.000 habitants.

#### ESTADÍSTICA 2002

**Fons incorporats:** 870 volums.

**Material Audiovisual:**  
(CDs, CDRoms, Vídeos, DVDs):  
873.

**Publicacions periòdiques:**  
Revistes: 40 títols.  
Diaris: 6.

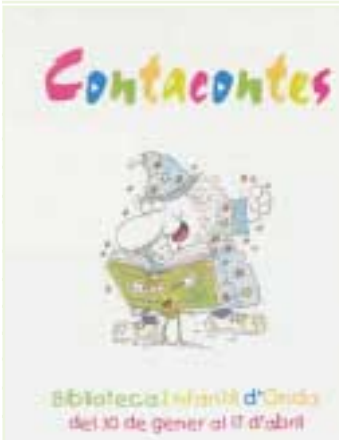
**Socis nous:** 486

**Ús d'ordinadors:** Per a consultes  
a Internet, World i Excel: 7.168  
ocupacions, en torns de 30 minuts.

#### Préstecs :

**Biblioteca Infantil** Llibres: 6.630  
Audiovisuals: 4.699 Total: 11.329.

**Biblioteca d'Adults:** Llibres: 7.204



Respecte als adults, les activitats relacionades amb els llibres i la lectura, com ara presentacions, exposicions i altres, les organitza directament el departament de cultura de l'Ajuntament. D'aquesta manera, diu Mercè Campos, "evitem doblar esforços, i a més, no interrompem el ritme de la biblioteca, ja que a l'hora que se solen fer aquests actes sempre hi ha molta gent". Entre els autors que han visitat recentment la Casa de Cultura està Carmen Alborch, Cristina Alberdi, Eduardo Mendicuti, Teresa Viejo, Fernando García Delgado i Dulce Chacón.

D'altra banda, des de fa vint anys, les dues primeres setmanes de juny Onda celebra la seua Fira del Llibre, a la qual s'acosten els veïns de la localitat, i on tampoc no falten els xiquets de totes les escoles. Allà reben un obsequi, i alhora aprofiten perquè els menuts passen també per la biblioteca, on se celebra una activitat d'animació, i és també l'ocasió de donar-la a conèixer a aquells que no hi han estat mai.

Fins fa poc, comenta la responsable del centre, el problema de les biblioteques era la falta de personal. Una dificultat que ha estat superada, ja que abans dues persones s'ocupaven tant de la biblioteca com de la programació cultural de l'Ajuntament. Des de fa un any, però, la Biblioteca compta amb dues persones amb dedicació exclusiva, la qual cosa ha fet possible ampliar els horaris i millorar el servei; "ara podem oferir un major servei entre setmana i, a més, obrir dissabtes" -diu Campos- que es mostra optimista amb els mitjans i el pressupost de què disposa actualment la Biblioteca d'Onda, una localitat que, després d'uns anys, ha tornat recentment a formar part de la Xarxa de Lectura Pública de la Generalitat Valenciana.



#### El Local Jove

El passat mes de febrer Onda va inaugurar el Local Jove, també ubicat a la Casa de Cultura. Una iniciativa que té els seus orígens en el llegat de Pere Sánchez Segarra, un jove d'Onda que va arribar a reunir una col·lecció discogràfica de 8.000 discos de vinil (entre Lps i Singles) i 500 CDs. Una valuosa selecció de música anglesa dels anys 70 i 80, entre la qual hi ha nombroses primeres edicions.

La Fundació Pere Sánchez, creada per l'Ajuntament, té com a objectiu mantenir i difondre aquest llegat, així com ampliar-lo, fins esdevenir una fonoteca important. De moment, el passat mes d'abril es va celebrar la I Fira de la Música i el Disc a Onda, i una de les activitats va ser l'exposició de part del fons de la fundació. Un fons que està sent resguardat del deteriorament, i en eixe sentit, en l'actualitat s'estan convertint els discos originals al format de CD per tal de preservar-los, de manera que de moment només estan a l'accés del públic els CDs que formaven part del llegat.

El Local Jove obre de 16:30 a 20:30 de dilluns a divendres i ofereix al usuari ordinadors amb connexió a internet, així com dos llocs d'audició i un ordinador per a composició musical amb programes de simulació de qualsevol instrument amb personal especialitzat per assistir l'usuari en el seu maneig. El local disposa també d'una hemeroteca especialitzada en revistes musicals i d'una secció de viatgeteca, amb 200 dossiers d'informació turística d'arreu del món.

3, Onda compta amb un espai ample i lluminós per als més menuts. En la imatge: la biblioteca infantil d'Onda en plena activitat. 4, Vista parcial de la biblioteca d'adults d'Onda.

## "CAP QÜESTIÓ SOBRE ARXIUS M'ÉS ALIENA"

Vicenta Cortés és una dona amb molta empena que ha viatjat per mig món, coneix cultures i llengües diferents. Curiosa i aventurera, s'interessa per qualsevol aspecte que pugui enriquir el seu bagatge cultural. Entusiasta com ningú, entusiasma el seu interlocutor. És dona d'enraonar, franca i directa en la conversa i si a qualsevol cosa diu que no, ho argumenta i viceversa. Ha dedicat

mitjançant una beca de l'Institut Francés. Poc després es desplaçaria a Madrid per assistir en 1952-1953 al Curso de Formación Técnica de Archiveros Bibliotecarios, tot reconduint la seua carrera cap al món dels arxius i incorporant-se al Cuerpo Facultativo de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos per lliure oposició l'any 1954. El seu primer destí important va ser l'Arxiu General d'Índies (Sevilla), on va treballar entre 1954-1957 i anys més tard, entre 1964-1968.

En 1957 va viatjar a Amèrica del Sud,

i Ciència a Madrid, però com bé recorden els companys de professió d'aquell temps i d'ara -molts d'ells antics alumnes- la tasca més lloable, la va realitzar Vicenta Cortés al capdavant de la Inspecció General d'Arxius a Madrid, entre 1973 i 1984. Allà va elaborar un model d'estadístiques d'arxius i un model de memòries anuals de la gestió i va traçar el perfil del que havia d'ésser una biblioteca auxiliar adequada a cada arxiu. A més, al llarg de la seua trajectòria professional, Vicenta Cortés

## CONVERSES MEMORABLES

amb

Vicenta Cortés

Lourdes Toledo



Intervenció de Vicenta Cortés en el VIII Congrés Internacional d'Arxius a Washington D:C en Octubre de 1976.

la seua vida als arxius, i ho resumeix amb una frase: "cap qüestió sobre arxius més aliena".

Vicenta Cortés Alonso va nàixer a València i va ser educada a l'escola Cossío de la mateixa ciutat en els anys trenta, on arribaven els nous aires de la Institución Libre de Enseñanza, i on la professora María Moliner li va ensenyar a escriure "clar i senzill a la comprensió, sense més notes que les imprescindibles". Va cursar estudis universitaris a la ciutat de València, i en 1948 hi va obtenir el títol de Llicenciada en Filosofia i Lletres, Secció d'Història, amb qualificació Excel·lent i Premi Extraordinari. Va completar la seua formació acadèmica a la Universitat Complutense de Madrid, on en 1952 es va doctorar en Història amb una tesi sobre els "Índis al Mississipí", amb qualificacions brillants, un tema sobre el qual va continuar treballant en els Arxius Nacionals de França, a París,

contractada pel Govern colombià, on va treballar a l'Arxiu Nacional (Bogotà D.E) fins 1958. Després, entre 1960 i 1962, va traslladar-se als Estats Units, com a becària de l'Organització dels Estats Americans, per tal d'estudiar les tècniques d'Arxius nord-americans. De 1962 a 1964 va ser directora de l'Arxiu de la Delegació de Hisenda de Huelva, directora de la Biblioteca Pública de Huelva i, allà mateix, responsable del Centre Coordinador de Biblioteques, on -en paraules d'ella- va ser un període de treball intens, ple de tasques diferents, des de treballar amb els mitjans de comunicació locals i ocupar-se de la catalogació i classificació de col·leccions de la Biblioteca, fins a realitzar un cens d'arxius municipals, parroquials, i de protocols de la província, que no va arribar a ser publicat. Posteriorment, entre 1968 i 1972, va ser directora del Gabinet de Documentació, Biblioteca i Arxiu del Ministeri d'Educació

ha publicat assajos, llibres d'història i diversos articles en publicacions periòdiques i en altres, d'especialitzades. Entre les seues publicacions més tècniques destaquen: "Guía de Investigadores de los Archivos Españoles" i "Guía de los Archivos Estatales Españoles. Guía del Investigador".

-Com i per què es va decidir d'anar a l'Arxiu General de Índies de Sevilla?

-Vaig triar com a destí l'Arxiu d'Índies perquè jo havia estudiat història d'Amèrica, encara que sabia que no seria fàcil, però no m'han agradat mai les coses fàcils. I bé, imagina que Sevilla en 1954 no era el que és ara, no hi havia residències d'estudiants i amb el que guanyàvem tampoc no podíem viure en un hotel, tampoc no existien

tants apartaments com ara per llogar, i en aqueixes condicions era bastant dur, però... Hi vam sobreviure. I així va ser com estant a Sevilla, va sorgir l'oferta de Colòmbia i del Govern Espanyol, i me'n vaig anar a treballar per un any a l'Arxiu Nacional de Bogotà, que avui es diu Arxiu General de la Nació i és un dels millors d'Amèrica, ja que l'ha construït un arquitecte molt bo i perquè -afortunadament- es va escoltar l'arxiver, cosa molt important, i l'espai dels despatxos, les zones de comunicació, i els dipòsits especialment, estan molt ben calculats, sobretot tenint en compte que la humitat del clima de Bogotà és molt adversa. Després d'aquell any a l'arxiu, em vaig quedar ensenyant Paleografia i Diplomàtica, entre altres coses, a la Universitat Nacional, i de Colòmbia vaig passar als Estats Units, on vaig estar exercint d'arxivera a la Biblioteca del Congrés, per tal de realitzar un inventari de la Latin American Collection de documents, fins que en 1960 vaig participar en un projecte interdisciplinari molt apassionant amb el Projecte Chiapas de la Universitat de Chicago, i allò em va dur a Mèxic, Guatemala, i de nou a Sevilla, a l'Arxiu d'Índies, i finalment a Roma, ja que calia arreplegar els papers relacionats amb Fra Bartolomé de las Casas i Chiapas. Després vaig tornar encara un any a la Biblioteca del Congrés, a Washington, i quan vaig voler tornar a Espanya, no hi havia vacant a Sevilla, i vaig anar a Huelva.

-I com va assimilar aquell canvi tan brusc, de Washington a Huelva?

-Huelva va ser una experiència molt important per a mi perquè allò era com la fi del món, amb un índex alt d'analfabetisme i una pobresa terrible. Allà em vaig encarregar de l'Arxiu d'Hisenda, de la Biblioteca Pública i del Centre Coordinador de Biblioteques. Huelva estava quasi desassistida, i per a mi l'experiència va ser molt humana i em va permetre conèixer cada racó de la província. Dos anys després tornaria a Sevilla, i després de nou a Madrid, concretament al Gabinet de Documentació, Biblioteca i Arxiu del Ministeri d'Educació. I la història és curiosa, en arribar jo a Madrid, va coincidir amb la "invasió" del Ministre valencià Villar Palasí, perquè així els anomenaven, els "invasors". Resulta que Palasí tenia Díez Hochleitner com a sots-secretari, i José

Blat com a assessor, i que jo els havia conegut tots dos a Colòmbia i, clar, ells m'ajudaren molt amb la reforma del centre

del que volia, jo vaig publicar un model a seguir sota el nom *La memoria anual de los archivos*. Al meu parer, una memòria ben redactada és una radiografia i ens pot estalviar fins i tot fer una inspecció del centre en concret, ja que les xifres parlen per si soles. El cas és que aquell va ser un treball molt gratificant per a mi. Abans de les inspeccions tècniques jo els avisava, i no valia que inventaren res perquè el primer que jo feia era llegir els informes d'anys anteriors, i les xifres són un punt clau. De manera que des de la Inspecció vaig donar a conèixer en quina situació estaven els nostres arxius quant a personal i instal·lacions, i a més, vaig aconseguir que redactaren una memòria anual on constaven els projectes que tenien, perquè sense projecte, crec jo, no es pot estar en la vida. Durant aquells onze anys que vaig estar a la inspecció vaig publicar anualment una memòria amb xifres i vaig dissenyar també el model d'una biblioteca

s'havia de donar a conèixer tota la documentació sobre València, Catalunya i Mallorca que hi ha en l'Arxiu Històric Nacional i així ho he fet. A més, he procurat també que quedés clar que un arxiu són milers de metres i mantenir-lo costa diners i que és un treball que s'ha de pagar bé.

-Vosté ha publicat nombrosos llibres sobre història i arxius, què li ha dut a escriure tant?

-Crec que en el moment que ens decidim a publicar un treball, comptem amb allò que se sap en aquell moment, i que com tot llibre és el fruit d'un treball constant, amb el temps i noves investigacions sempre és possible millorar-ho. Ara bé, considere que convé donar a conèixer allò que escrivim perquè ens diguen on ens hem equivocat o què ens ha restat per dir, i incorporar-ho com a autors, donant crèdit a aquell que li aporta nova informació. L'honradesa és

un valor important. A més, en els arxius s'ha de ser humil perquè ningú no pot acabar-hi una obra, als dos dies apareixen de nou dos lligalls més, de manera que arriba un moment en què cal publicar. Crec que el cervell va més de pressa que la realitat i que sempre es pot corregir, així que el fet de no haver vist dos lligalls entre 2.000 no determina un treball. Els arxius, igual que les biblioteques, creixen i canvien diàriament, de forma que cada cert temps cal donar a conèixer tot el que hem fet de nou i demanar més diners o més gent, si és necessari. Per a mi, de no treballar així, el fracàs és total.

-Per què li han preocupat sempre tant les xifres?

-Després de dotze anys com a Inspectora General d'Arxius, puc dir que els arxius espanyols me'ls conec molt bé, i malgrat tot el que hem avançat des dels anys 50, amb les autonomies i els governs democràtics, encara ens queda molt per fer. Cap arxiu disposa avui del mínim de personal i pressupost per dur endavant la seua tasca correctament. Insistisc en què crec que són els ciutadans els que han de reclamar de les autoritats la inversió en els testimonis de la història, insistisc, en els testimonis i no en la història, això ja vindrà després. És inconcebible que un ciutadà vaja a un lloc a demanar una certificació o un testimoni que li interessa per a la seua vida o el seu treball i que no el puga aconseguir perquè no hi ha arxiver o simplement, no hi ha espai per als documents, o no estan ben arreglats. Sé de sobra que tot això no es pot solucionar amb una vareta màgica en dos minuts, però cal plantejar-ho primer des d'un punt de vista teòric, amb un pressupost per davant, i després a treballar.

-Què va significar per a vosté aquell curs a Madrid entre 1952-53, un curs que va marcar el destí d'altres companys seus de professió?

-En aquell moment, la Direcció General va pensar que havia de fer alguna cosa perquè en 1900 s'havia tancat l'Escola Superior de Diplomàtica i els joves necessitàvem una formació de cara a

les oposicions. De fet, feia deu anys que no n'havien convocades. La Guerra havia suposat la suspensió de tota rutina de treball i els arxius s'havien quedat pràcticament sense professionals. Tots aquells que marxaren, més aquells que van ser sancionats van deixar vacants, així que en el 1941 i 43 va haver-hi oposicions generals, el que vol dir que es cobrien les places de nou, i per això fins 1954 no hi hagué cap altra convocatòria, i clar... n'èrem molts els que esperàvem la nostra plaça. Va ser un moment decisiu per a la nostra carrera, en aquella oposició

*"Crec que el cervell va més de pressa que la realitat i que sempre es pot corregir, així que el fet de no haver vist dos lligalls entre 2.000 no determina un treball. Els arxius, igual que les biblioteques, creixen i canvien diàriament, de forma que cada cert temps cal donar a conèixer tot el que hem fet de nou i demanar més diners o més gent, si és necessari. Per a mi, de no treballar així, el fracàs és total"*

vaig coincidir amb Amparo Pérez, que després va tornar a València, on va fer una labor magnífica a càrrec de l'Arxiu del Regne i com a inspectora de Biblioteques, però jo no vaig tornar a València perquè de fet, ja havia començat a fer la meua tesi a Madrid sobre història americana, concretament sobre els EUA i després, ja vaig anar a Sevilla i vaig començar a viatjar pel món.

-Vosté va començar a viatjar des de molt jove en la seua vida, d'on li havia sorgit aquell esperit aventurer?

-La veritat és que havia tingut sempre clar que volia veure món. En 1947, encara molt jove, vaig obtenir la primera beca per anar en estiu de la Universitat d'Oviedo. Ara les coses han canviat molt, però viatjar en aquell temps era una aventura. Recorde que un dels dos xics becats i jo vam anar en tercera classe. Més tard, i com que a

mi sempre m'han agradat molt les llengües -i això li ho he d'agrair a l'escola Cossío- vaig demanar una beca a la Universitat de Grenoble per perfeccionar els meus coneixements de francès, d'on guarde bons records i anècdotes, com aquelles converses en què alguns francesos encara em recordaven la lluita dels maquis a la Resistència. Però, sense cap dubte, el viatge, que esdevingué una odissea, va ser la primera vegada que vaig volar en 1957 per anar a Colòmbia en un avió d'hèlice. Van ser 33 hores per arribar-hi, després d'una parada a Lisboa, Illes Açores,

Les Bahames, Cartagena i Bogotà.

-I què va trobar a Amèrica en aquell moment en què molts altres valencians encara vivien en l'exili?

-Quan jo vaig decidir anar a Amèrica ja havia tornat a València Josep Maria Ots Capdequí, qui havia estat en Índies, on havia publicat molt, i clar jo el coneixia perquè havia anat amb el seu fill a l'escola Cossío. Doncs bé, és possible creure que l'obra feta per ell durant l'exili no estava a la Biblioteca Nacional i que s'havia elaborat una Enciclopèdia Valenciana on ni tan sols figurava el seu nom. Em vaig quedar tan parada que ho vaig fer públic en un article sobre els valencians a Amèrica, que duia per títol: "La bibliografía como fuente histórica. La obra impresa de los intelectuales exiliados valencianos en América 1936-1945". El cas és que abans de viatjar a Amèrica

vaig anar a veure'l, ell es va alegrar molt i em va recomanar que a Bogotà -cal recordar que la ciutat està a 3.000 metres d'altura- encara que em perseguís un bou no correués perquè perdria l'alé, però a banda de les anècdotes, també em va donar el nom i les adreces d'alguns exiliats republicans, com el doctor Trías, que em va atendre quan ho vaig necessitar. A banda d'això, curiosament el responsable del programa de beques quan jo vaig arribar a Washington era un toledà, Javier Malagón, qui amb els anys, i a partir dels 9.000 volums que ell hi va enviar, ha

instal·lar la biblioteca d'un dels pobles més rics dins del saló d'actes del consistori? I així...uns quants exemples més. Afortunadament això ha canviat. El cas és que quan jo vaig arribar a Huelva no hi havia bibliotecari i encara hi havia a la biblioteca paquets de llibres per desembalar. Vaig haver-hi d'ensenyar als dos porters que hi havia com havien de fer els lligalls, com es col·locaven els llibres, com es desfeien els paquets. I com sol passar, un d'ells era fantàstic i l'altre era una calamitat i es feia el despistat. Recorde (riu) que en escriure a la meua mare per

-També ha dedicat un temps a la docència: com va ser l'experiència del curs per a iberoamericans a Madrid?

-Com a conseqüència de la meua experiència a Bogotà, vaig tenir l'oportunitat de coordinar a Madrid el curs sobre organització i administració d'arxius històrics: *Diez años de cooperación archivística iberoamericana* (1985). Va ser una ocasió important per a intercanviar experiències: nosaltres els vam mostrar la nostra situació tal com era, sense presumir, i ells van veure



*"Des de la Inspecció jo vaig donar a conèixer en quina situació estaven els nostres arxius, quant a personal i instal·lacions. En aqueix sentit, quan els visitava els demanava que redactaren una memòria anual on constaren els projectes que tenien, perquè sense projecte no es pot viure en la vida"*

II Curso de Organización y Administración de Archivos, Madrid, juny de 1974.

aconseguit reunir una biblioteca extraordinària a Toledo sobre història d'Amèrica, la qual cosa indica que la gent exiliada estava sempre pensant en què podien fer ells per Espanya.

-Què destacaria de la seua experiència en biblioteques?

-Va ser a Huelva quan hi vaig estar més en contacte, des del Centre Coordinador de Biblioteques. Tal com ells deien, allò era "la fin der mundo", de Huelva no s'en recordava ningú i encara avui no se sap molt bé què és Huelva. Però ha canviat molt, prosperen raonablement, sense coses extravagants, però almenys en arxius han aconseguit programes magnífics amb l'ajuda de la Diputació. El cas és que quan jo hi vaig arribar hi havia moltíssimes "biblioteques públiques" perquè els convenia crear-les, però allò no eren realment biblioteques... A qui se li ocorre

dir-li que estava bé i demanar-li que m'enviés un guardapols obscur, ella em va preguntar si estava treballant de bibliotecària o de carbonera. En fi, jo guarde molt bon record d'aquells dos anys que van ser durs al principi perquè hi havia d'anar a les inspeccions en autobús fins que la Diputació em va prestar un vehicle, però que en algunes ocasions anava amb companyia dels meus col·legues de la inspecció de primària i per a mi era una gran ajuda perquè a ells els coneixien els alcaldes i a mi no, la qual cosa em demostra que el bon treball es fa en col·laboració amb els altres. I al marge d'això, una gran satisfacció va ser també que a Huelva vaig tenir accés a molta documentació i vaig fer-ne un cens complet de la població, encara que mai no es va publicar, i a més, publicava en un periòdic local les novetats bibliogràfiques cada dues setmanes, la qual cosa m'agradava.

que ací també teníem carències i que intentàvem solucionar-les com podíem. El que va ser molt important és que en aquell moment molts llatinoamericans es van poder conèixer i fer un balanç de la situació de cada país, ja que no té res a veure Mèxic amb Nicaragua, Xile o Paraguai. Aquellencontre va ser també la llavor de l'Associació Americana d'Arxius, ja que molts arxivers no van entrar en contacte fins aquell moment i per a mi l'intercanvi professional és fonamental. Recorde amb molta estima els vuit anys durant els quals vaig ser presidenta de l'*Asociación de Archiveros, Bibliotecarios, Museólogos y Documentalistas*, perquè jo sempre he promogut els treball en equip. En aquest sentit, les autonomies han de tractar-se molt, eixir a conèixer el que han fet els altres i oferir el que fan ells. Jo tinc, al respecte, l'experiència del *Grupo de Archiveros Municipales*

de Madrid, que en vint anys ha fet una feina admirable. Són uns grans professionals, a nivell de l'Administració, és clar, perquè crec que no ens ha de donar vergonya parlar de diners, ja que si volem fer alguna cosa gratuïtament, la fem i punt, però cal que quede clar sempre davant de qui siga que la nostra feina val diners i que els projectes s'han de pagar.

-Com s'explica una jove tan emprenedora en el context dels anys 50, i que encara avui continua

en *Valencia en tiempo de los Reyes Católicos (1497-1516)*, un treball que va merèixer el premi Senyera i la seua publicació. Tant m'ha entusiasmat el tema, que fins i tot avui hi continue interessada, i desitge que el meu fitxer (1410-1479) l'incloga l'Arxiu del Regne de València en els seus projectes informàtics.

-En quin ambient es va criar vostè?

-El meu pare era un home molt excepcional. Regentava el quiosc Romea, que va desaparèixer després de la guerra, i allà ell venia llibres a moltes persones,

d'ells mateixos, i aqueix capítol m'encanta perquè jo sóc tenaç. Una amiga em deia un dia que era curiós com conservava l'amistat amb totes les persones que havien treballat amb mi, i és que la gent que ha estat amb mi ha après a treballar sota la meua concepció del treball i treballar no és una condemna, però cal saber fer-ho interessant i jo crec que tothom no ha de saber fer les mateixes coses i que cadascú pot rendir i ser útil en alguna mesura. Per a mi va ser molt grat aquell temps en què ens coneixíem tots els col·legues d'arxius i que ens ajudàvem i donàvem suport uns

Vicenta Cortés és autora d'una extensa bibliografia dedicada als arxius, entre els seus llibres destaca "*Archivos de España y América*", publicat en 1979 per la Universitat Complutense de Madrid



Primera reunió interamericana sobre arxius. En la foto en representació de Colòmbia, Vicenta Cortés, segona per l'esquerra, amb representants d'arxius dels Estats Units, Colòmbia i Espanya.

treballant i guiant companys en els seus projectes?

-Jo sóc molt treballadora i sempre m'ha interessat publicar, el meu gust per la història i per l'antropologia em van dur a publicar alguns treballs a Colòmbia que resulten completament nous per aquell moment, com va ser aquell recompte censal de 1610 de la ciutat de Tunja, *Tunja y sus vecinos*, amb els noms de tots els veïns, i que els historiadors locals van publicar en revistes professionals. Recorde que el meu pare em deia: "xiqueta, per a què tant de treball, buscar tots els veïns? I jo li deia... Bé... Si no ho faig jo, qui ho ha de fer. A més, a mi m'interessava. No puc oblidar el meu treball sobre l'esclavitud, sorgit en un començament de la meua investigació com a estudiant, i que després vaig continuar durant les vacances, per acabar sent *La esclavitud*

alguna d'elles degué parlar-li de l'escola Cossío, i com que ell era un sindicalista preocupat perquè els seus fills estudiaren i la meua mare era molt bona lectora, anàrem a parar a l'escola. Era un centre que no tenia tarifa fixa, sinó que ells cobraven a cada família allò que els pares podien pagar. Una escola fenomenal on tots rebíem el mateix tracte. Els meus pares, cap dels dos no tenia formació, però sempre els va interessar molt la cultura i crec que m'ho van transmetre.

-Què li ha agradat més de la seua tasca com a investigadora, la gestió dels centres o guiar els altres en la investigació?

-Cal distingir entre aquella feina que em programe jo mateixa i m'organitze al meu ritme i aquella altra que organitzem a nivell administratiu, i que depén d'uns plans generals, dels diners i del que faran els altres, que a la vegada depén de la voluntat

a altres davant de les autoritats. Recorde que anava amb una col·lega de Vigo que treballava amb un superior que era jove i amb qui la situació de vegades resultava tensa i jo vaig arribar-hi en qualitat d'inspectora i aquell jove em va començar a parlar d'informàtica i jo li vaig dir que nosaltres ja teníem el nostre curs, etc. La meua amiga em va comentar després que aquell jove s'havia quedat de pedra en parlar amb mi perquè ell s'esperava una inspectora anciana, "modosa", i finalment havíem estat parlant d'informàtica. Un treball molt satisfactori ha estat la posada en marxa en 1981, com deia abans, del *Grupo de Archiveros Municipales de Madrid*, gràcies a l'alcalde d'Alcobendas. Un grup que va començar amb set persones i que ha anat creixent fins complir ara el 20é aniversari. El nostre objectiu va ser des d'un principi que cada arxiu de primera categoria que comptés amb un pressupost suficient havia de convocar i

crear places A obligatòriament, i en aquest sentit sempre hem comptat amb l'ajuda de la Comunitat de Madrid, de manera que vam poder construir la piràmide: arxiver, ajudant, conserge, etc... depenent del pressupost, de la població i de la documentació. El fet és que en 20 anys han passat de set arxivers a vint-i-nou i han publicat molt, a més de convocar, primer, jornades anuals, i ara bianuals, sobre temes claus, i redactar el primer Taurus en la història sobre arxius municipals. Tot dins d'un esperit de cooperació i intercanvi, com ho demostra

arxivers i després ja vingué Londres, en 1978, per al Congrés Internacional d'Arxius, de manera que nosaltres dúiem dos anys d'avantatge, i això em va alegrar molt perquè jo formava part del Comitè d'Informàtica.

-Com veu vostè avui l'Arxiu del Regne de València?

-Els valencians de vegades no s'estimen suficientment el que tenen. A penes si es diu que l'Arxiu del Regne de València era un dels més moderns en els anys 60.

immediats?

-Ara fa deu anys que amb beques de la Fundació Juan March vam buidar els Protocols Notarials d'Albacete -perquè en els Protocols és on està la història- fent talls cronològics de 50 anys des de 1550 a 1850, i a Madrid hem fet també els de 1550. El meu desig és que açò siga publicat, la Comunitat de Madrid té intencions de fer-ho, si Castella-La Manxa també els publica, i després vindrien València i Sevilla i així podríem saber què passava en

les reunions amb els veïns de Castella-la Manxa, i les con

Evidentment, després de 40 anys, resulta una feina duríssim per cobrir totes les necessitats instal·lacions i que s'instal·len compactes per poder rebre milers de metres de documents- en un centre útil per a la primera dècada del 2000. A l'arxiu s'han de conscienciar que han de seguir rebent documentació i que amb l'edifici que tenen ara no és suficient i hauran d'ampliar-lo. Els arxius no paren mai i els arxivers han d'estar al dia i tenir la possibilitat de fer projectes, no projectes d'escalas de marbre i coses semblants, sinó projectes substancials perquè al capdavall els arxivers hem de ser pràctics i procurar tenir a punt la documentació que interessa al ciutadà, i no només en les grans administracions és important comptar amb bons arxius, sinó també en les autonomies i els municipis.

¿Quins són els seus projectes més

aqueix temps aquí, però també a Lima o Mèxic, perquè sempre hi ha història-43. ja que en els arxius de Protocols apareix tot. M'agradaria també treballar un poc sobre la meua experiència a Huelva, comentar tot el que s'escribia a la premsa i que en aquell temps jo no podia analitzar com ara, i també tinc en ment escriure sobre María Moliner com arxivera-bibliotecària. I especialment, m'agradaria animar els meus companys valencians a què publicaren els treballs que han escrit i que encara no han vist la llum.



abc

## AGENDA DE CURSOS

### CURSOS 2003 DE LA DIRECCIÓN GENERAL DEL LIBRO, ARCHIVOS Y BIBLIOTECAS

La Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques ha confeccionado para el año 2003 un programa de cursos dirigido a los bibliotecarios y archiveros de la Comunidad Valenciana, en colaboración con el Institut Valencià d'Administració Pública y dirigido a funcionarios de la Generalitat Valenciana:

- **Organización y gestión de mediatecas.** Dirigido específicamente a bibliotecarios de la Generalitat Valenciana e impartido por expertos de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez.

- **Recuperación de información en Internet para bibliotecas, archivos y centros de documentación.** Dirigido a bibliotecarios, archiveros y documentalistas de la Generalitat Valenciana e impartido por técnicos del CINDOC.

- **Acceso y preservación de los documentos electrónicos de la administración.** Dirigido a grupos A y B de la Administración de la Generalitat Valenciana.

- **Valoración y selección de documentos de la administración.** Dirigido a grupos A, B, C y D de la Administración de la Generalitat Valenciana.

Por otra parte, también se han organizado cursos para los bibliotecarios pertenecientes a las bibliotecas municipales con convenio firmado con la Generalitat Valenciana.

- **Catalogación de materiales especiales en bibliotecas públicas I: grabaciones sonoras y videgrabaciones.** Ediciones en Alacant, Castelló y València. Imparte: Josefa Ors (Técnica de la Biblioteca Pública de Orihuela). Abril-Mayo 2003.

- **Sistemas de Información Local en bibliotecas municipales.** Edición en València. Imparte: Ricardo Fornás (Biblioteca Pública de Godella), Dolors Saumell (Biblioteca Pública de Tarragona), Francisco Javier García Gómez y Antonio Díaz Grau. (Biblioteca Pública de San Javier-

Murcia). Junio 2003.

- **Acercar la biblioteca pública al usuario.** Ediciones en Alicant y València. Imparte: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Octubre 2003.

- **Cursos de formación en el Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana.** Dirigido a: bibliotecas municipales que se integran en el Programa de Informatización Común de las Bibliotecas Valencianas. 6 ediciones de Absys Web Prof y Absys Cliente.

### CURSOS DE POSTGRAU I MÀSTERS

**Diplomatura i Llicenciatura de segon cicle en Biblioteconomia i Documentació en modalitat semipresencial.**

**Organitza:** Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació i l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Vic.

**Continguts i Objectiu:** Mòduls didàctics de les assignatures en format electrònic; atenció personalitzada (tutories, consultes); serveis de la web del campus virtual (c-e. Personal, documentació addicional, fòrums de participació, bossa de treball, enllaços a recursos), així com sessions i seminaris presencials els dissabtes de cada mes durant el curs acadèmic. Els objectius són l'experimentació i el pilotatge d'una nova metodologia docent i el foment de la figura docent del tutor. El curs busca aconseguir un equilibri entre l'aplicació de la tecnologia (ensenyament a distància) i la classe presencial.

**Lloc:** Vic. Durant el curs 2003-2004 es completarà la possibilitat de seguir les assignatures en suport digital en tot el cicle.

**Més informació:** Departament d'Informació i Documentació.

Director Joan-Isidre Badell (joan.badell@uvic.es) Tel.: 938816024.

**Web:** www.uvic.es/fchtd/biblioteconomia.html

**Llicenciatura Superior en Arxivística i Gestió de documents**

**Organitza:** L'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (vinculada a la UAB i amb la col·laboració de l'Associació d'Arxivers de Catalunya).

**Altres cursos:** formació continuada (postgraus, cursos de perfeccionament, etc.) i funcions de consultoria. Fins ara, la UAB ha impartit cinc edicions del Màster d'Arxivística i Gestió dels documents i dels arxius, repartides entre la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida i la Universitat de Tarragona, amb la col·laboració de l'Associació d'Arxivers de Catalunya.

**Més informació:**

www.escolaarxivistica.com

**Postgrau en gestió de continguts Internet. Titulació (ICT)**

**Organitza:** L'Institut Català de Tecnologia (ICT)

**Objectiu:** capacitar els professionals per gestionar els continguts d'una web dins de l'empresa (modificar, dissenyar i maquetar la informació). **Dirigit a:** professionals que per la seua activitat es veuen en la necessitat de gestionar, dissenyar o intervenir en la gestió dels continguts en Internet. Titulats en Ciències de la Informació, Biblioteconomia i Documentació, Geografia i Història, Psicologia, Biologia, Química i altres àrees socials, científiques i tècniques.

**Contingut:** creació, gestió i desenvolupament de continguts, Internet i marketing per a Internet, Aspectes legals i fiscals i administració de serveis.

**Data:** de febrer a juny del curs escolar. Duració: 126 horas. Preu del curs: 2.300 €.

**Més informació:**

jselles@ictonline.es (Jordi Sellés Parera).

**Web:**

http://formacio.ictnet.es/catalog/at/contingutsinternet.pdf

## Juny-Novembre 2003

### Cursos de Formació de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez 2003

**Organitzen:** Centro de Desarrollo Sociocultural de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez de Peñaranda de Bracamonte (Salamanca). Centro Internacional del Libro Infantil y Juvenil de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez de Salamanca.

Departamentos de Biblioteconomía y Documentación de la Universidad Carlos III de Madrid y de la Universidad de Salamanca. Els cursos s'imparteixen a Salamanca

**Buscar en la red: búsquedas avanzadas y agentes inteligentes**  
6 i 7 de juny

**Lloc:** Aula de Informática de la Facultad de Traducción y Documentación C. Francisco de Vitoria, 6-16. 37008 Salamanca

**Digitalización de documentos en Bibliotecas, Archivos y Centros de Documentación:** 26 i 27 de setembre

**Las nuevas pautas de la biblioteca en España:** 10 i 11 d'octubre

**Promoción de la biblioteca y sus servicios** 14 i 15 de novembre

**Lloc:** Centro de Desarrollo Sociocultural de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Plaza de España, 14-37.300-Peñaranda de Bracamonte. Salamanca

**Destinatari dels cursos:** Bibliotecarios, documentalistas, estudiantes y titulados en Biblioteconomía y Documentación.  
**Matrícula:** Tots els cursos 81 Euros, excepte el 7é, 90 Euros.

**Més informació sobre inscripcions i cursos:** Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Secretaria Cursos Plaza de España, 14. 37300 Peñaranda de Bracamonte. Salamanca. Telf.: 923541200 Fax: 923541687

**Web cursos:**

sonsoles.nunez@fundaciongsr.es  
www.fundaciongsr.es/cursos2003.htm

**Web Fundació:**  
www.fundaciongsr.es/

### Cursos monogríficos especializados 2003 SEDIC:

**Dirección y gestión de bibliotecas:**  
Una apuesta por la calidad  
**Lloc i data:** Madrid, 2 y 3 de junio de 2003.

**Horas lectivas:** 16 h. Nº de plazas: 24  
**Matrícula:** (socios) 200 €. No socios: 260 €. Inscripción i programa:  
**web de SEDIC:**  
<[http://www.sedic.es/f\\_cursosm-descripcion\\_02-03\\_3fr3.htm](http://www.sedic.es/f_cursosm-descripcion_02-03_3fr3.htm)>

### Jornades de l'Associació d'Arxivers Valencians (AVV) :

**Valoració i taxació del patrimoni documental arxivístic**

**Lloc i data:** Sala Joan Fuster. Facultat de Geografia i Història-Universitat de València. Av. Blasco Ibáñez, 28, València. Juny de 2003. Jornada de conferències al respecte complementada amb una Taula Rodona.

**Organitza:** (AVV)  
([www.arxiversvalencians.org](http://www.arxiversvalencians.org))  
**Sistemas de gestión de bases de datos documentales versus relaciones**

**Lloc i data:** Madrid, 4, 5, y 6 de junio de 2003.

**Horari:** Días 4 y 5: de 10:00 a 14:00 h. y de 16:00 a 20:00 h.; Día 6: de 10:00 a 14:00 h.

**Hores lectives:** 20 h. n. de places: 21  
**Matrícula:** Socios: 250 €; No socios: 325 €  
**Més informació:**

<[http://www.sedic.es/f\\_cursosm-descripcion\\_02-03\\_3fr4.htm](http://www.sedic.es/f_cursosm-descripcion_02-03_3fr4.htm)>

**Secretaria SEDIC:** C/ Santa Engracia nº 17, 3º - 28010 Madrid

Tel.: 91 593 40 59

Fax: 91 593 41 28

e-mail: [sedic@sedic.es](mailto:sedic@sedic.es)

<<http://www.sedic.es>>

**Auditoría de circuitos administrativos. Análisis y propuestas de mejora**  
**Lloc i data:** Saragossa, 9 i 10 de juny de 2003

**Organitza:** Anabad-Aragón

**Horari:** Dia 9: 10 a 14 i de 16 a 20 h i dia 10: 10 a 14 h

**Número de places:** 25

**Lloc:** Aula de CAI-Universidad C/ Serrano Sanz, 10-12. Saragossa.

**Inscripcions:** fins al 3 de juny.

**Preu del curs:** Socios d'Anabad-Aragón 80 €. No socios: 110 €.

**Més informació:** [aragonabad@eresmas.net](mailto:aragonabad@eresmas.net)

### Seminaris 2003 de Gestió en l'àmbit de les Biblioteques Públiques de la Fundació Bertelsmann: juny i novembre

**-Introducción a la gestión de Bibliotecas Públicas**  
**Lloc i data:** Barcelona, del 2 al 6 de juny de 2003.  
Seminari sobre la introducció als elements clau de la gestió aplicada a les Biblioteques Públiques amb l'objectiu d'oferir eines i conceptes bàsics per a la reforma organitzativa que els professionals dels centres han d'emprendre.

### -Nuevos servicios y nuevas experiencias de gestión en Bibliotecas Públicas

**Lloc i data:** del 3 al 7 de novembre de 2003. Seminari sobre els aspectes més innovadors que s'estan desenvolupant en el marc de les biblioteques públiques, en referència a serveis i experiències, amb l'objectiu d'oferir una plataforma de reflexió i intercanvi als professionals que desitgin conèixer de prop els aspectes més actuals del sector.

**Dirigits a:** professionals en actiu de l'àmbit de la biblioteca pública que ocupen el càrrec de director del centre o de responsable de xarxa, tant municipal, com de caràcter regional.

**Informació i inscripcions:**

[www.fundacionbertelsmann.es/actividades/seminarios2003](http://www.fundacionbertelsmann.es/actividades/seminarios2003)

### Cómo implantar paso a paso un sistema documental en una organización

**Objectius:** Conocer todos los pasos que deben darse en un entorno de trabajo para acometer un proyecto de implantación de un sistema de gestión documental.

**Tipus de curs:** Teleformación

**Lloc i data i lloc:** del 9 al 30 de juny de 2003

**Horas lectivas:** 30 horas Nº de plazas: 30 plazas  
**Requisitos:** contar con acceso a Internet durante los días que dura el curso y dos semanas antes y una después de la finalización del mismo.

**Coordinació i Informació:** Instituto Andaluz de la Mujer

**Matrícula:** Socios/as: 192 € No socios/as: 216 €

**Por correo-e:** [administracion@aadocumentalistas.org](mailto:administracion@aadocumentalistas.org)

**Asociación Andaluza de Documentalistas:**

C/ Cuesta del Rosario, 8. Casa 1, 1ª. Sevilla

Tel/Fax: 954560961 **Web:** [www.aadocumentalistas.org](http://www.aadocumentalistas.org)

**C-e.:** [administracion@aadocumentalistas](mailto:administracion@aadocumentalistas)

### Curso Introducción al XML

**Lloc i data:** València, dies 5, 6 i 7 de juny (1ª edició)  
26, 27 i 28 de juny de (2ª edició).

**Organitza:** L'Associació Valenciana d'Especialistes en Informació (AVEI).

**Duració de 20h. Preu de matrícula:** 130 euros.  
**Disponibilitat:** 22 places.

**Més informació i inscripcions:**

<http://www.uv.es/avei/asociacion/formacion.htm>

conservación documental en archivos y bibliotecas. Definición de los elementos de un programa de conservación documental, entre más aspectos.

**Inscripció:** 55 € socis d'ANABAD, FESABID y de Coordinadores de Asociaciones de Archivos, 65 € no socios. **Més informació:** ANABAD Castilla-La Mancha. Telf.: (925) 25 77 38, Fax: (925) 26 77 59, C.e.: anabadclm@inicia.es

#### Propietat Intel·lectual i Serveis d'Informació

**Organitza:** COBDC ha programat amb la col·laboració i el patrocini de FESABID i CEDRO.

**Lloc i data:** Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. 17, 18 i 19 de juny de 2003 de 9,30 a 13,30 hores

**Objectius:** Conèixer els aspectes legals relacionats amb els drets d'autor en els aspectes de la documentació en paper, audiovisual i en format electrònic. Conèixer els aspectes de la Directiva 2001/29/CE del Parlament Europeu i del Consejo, de 22 de maig de 2001, relativa a l'harmonització dels diferents aspectes dels drets d'autor i drets afins, i els esborranys de la trasposició en la legislació espanyola. Analitzar des del punt de vista legal els drets d'autor des dels serveis que s'ofereixen a les biblioteques.

**Preu:** Membres del COBDC gratuït. Altres: 150 euros

**Inscripcions:** A partir del 28 de maig de 2003

**Més informació:** Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, Ribera, 8 pral 08003 Barcelona. Tel.+34 93 319 76 75 Fax.+ 34 93 319 78 74

#### Creación de páginas web en archivos

**Lloc i data:** V., 2h10lq112Vqy3àl, l'f, l'f

pasos a seguir para la creación y desarrollo de una Web que de acceso a los fondos documentales de un archivo.

**Objectius:** Aprender a valorar las nuevas posibilidades de difusión que ofrece internet para los archivos, conociendo, a través de ejemplos prácticos, las estrategias, técnicas y métodos para la planificación y puesta en marcha de una Web. **Més informació:** ANABAD. C/ Recoletos, 5, 3º Izda. 28001 Madrid Tel.: 91 575 17 27 Fax: 91 578 16 15.

C.e.: anabad@anabad.org

#### Cursos d'extensió

##### universitat curs 2003:

-Disseny web orientat a l'usuari: usabilitat i accessibilitat a la web (30 hores)

-Estadística per bibliotecaris i documentalistes (30 hores)

**Lloc, data i preu:** Barcelona, juny de 2003, 156 €

-Fonts d'informació en humanitats (30 hores)

-Preservació dels recursos digitals.

**Lloc, data i preu:** Barcelona, del 30 de juny a l'11 de juliol de 2003. Preu: 156,00 €

**Organitza:** La Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona.

**Més informació:** sobre programa, professorat, calendari, inscripció. Tel.: 93 403 57 58 - Fax: 93 403 57 72

C-e.: bibdoc@fbd.ub.es

**Web:** www.ub.es/biblio/enseny5.htm

#### Fuentes bibliográficas y documentales para el estudio de

la América contemporánea española siglos XIX y XX

**Objectiu:** Estimular la información y reflexión sobre el patrimonio documental español en sus más variados aspectos.

**Lloc i data:** del 7 al 11 de juliol, La Pola de Gordon (León).

**Organitza:** La Fundación Hullera Vasco-Leonesa en el marco de los

cursos de verano la Universidad de León. El Curso concede 3 créditos. Duració: 30 horas (3 créditos) Características del alumnado: alumnos universitarios y de postgrado. Diplomados y licenciados. Desempleados, profesionales e interesados en general.

**Matrícula:** son 67 € para alumnos universitarios y desempleados y 90 euros para el resto de interesados.

**Més informació:** Rosa Llamas Alonso, directora del Curso. Tel.:987 291455.

## II Jornadas sobre Imagen, Cultura y Tecnología

**Lloc i data:** Universidad Carlos III de Madrid. Madrid. Del 1 al 3 de juliol.

**Organitza:** Instituto Cultura y Tecnología Miguel de Unamuno. Instituto Agustín Millares de Documentación y Gestión de la Información, con el patrocinio de la Universidad Carlos III de Madrid.

**Objectius:** Aspectos relacionados con la preservación, gestión y difusión del patrimonio fotográfico.

**Comunicacions:** (extensión máxima 15 páginas) hasta el 30 de mayo del 2003, acompañadas de un currículum breve.

**Inscripcions:** hasta el 28 de junio del 2003. Certificado a los participantes que acrediten el 80% de asistencia. Cuota Normal: 75 €, reducida: 30 € (para alumnos de postgrado i alumnos de la Universidad Carlos III). Diez becas a jóvenes investigadores que presenten comunicación.

**Informació i inscripcions:** Secretaría de las Primeras Jornadas sobre Imagen, Cultura y Tecnología. Tel.: (00 34) 91 624 92 58

**C-e.:** evargas@hum.uc3m.es  
**Web:** [http://www.uc3m.es/uc3m/instit/MU/fr\\_actividades.htm](http://www.uc3m.es/uc3m/instit/MU/fr_actividades.htm)

## SEMINARIOS ONLINE

-La biblioteca sin muros: el papel de los Documentalistas en la construcción de redes inteligentes

-Gestión del Conocimiento en Red: proyecte su organización hacia el mercado mundial

**Organitza:** La Asociación Hispana

de Documentalistas en Internet en red. Seminarios en colaboración con las empresas Working (Chile) y en.red.ando (España).

**Data:** del 30 de junio al 21 de julio.

**Metodología:** Los seminarios se realizarán en una plataforma virtual de formación de en.red.ando. Esta plataforma ofrece acceso a los distintos materiales formativos, permite la continuidad de los debates con los consultores y un aumento de la base de conocimiento colectiva, todo mediante actividades didácticas que crean una comunidad virtual y permiten la Gestión de Conocimiento en red. La plataforma virtual de formación se basa en la tecnología en.medi@, de reconocida excelencia en programas de eLearning. En ella se llevará a cabo la formación con la participación de expertos y profesores.

**Preus:** Socios AHDI 166,25 / No socio 175 Euros.

**Més informació:** Asociación Hispana de Documentalistas en Internet <http://www.documentalistas.com> <<http://www.documentalistas.com/>> +34 658 677 217

## TID 03 : Gestión del Conocimiento y Auditoría de la Información

**Organitza:** curso de verano de la Univ. de Zaragoza.

**Lloc i data:** Jaca, dies 28, 29 i 30 de Juliol.

**Més informació:** <http://digital.docunautica.com>.

**Plantamiento, programa y matrícula.**

## Novembre 2003

## IV Jornadas de Bibliotecas Digitales (JBIDI 2003)

**Lloc i data:** Alacant, 10-12 novembre 2003. **Organitza:** La Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes (BVMC) i la Universitat d'Alacant (UA).

**Objectius:** afianzar tanto la presencia como el intercambio de conocimiento entre las distintas comunidades relacionadas con la multidisciplinar área de las bibliotecas digitales, así como servir de estímulo para la colaboración entre los especialistas en tecnología y los especialistas en contenidos.**Més informació:** (<http://nacho.cps.unizar.es/jbidi03>)

## III Jornadas Andaluzas de Documentación (JADOC'03)

**Organizaciones electrónicas: Situación actual y perspectivas de la E-documentación**

**Lloc i data:** Sevilla, 20, 21 i 22 de novembre 2003

**Organitza:** Asociación Andaluza de Documentalistas (AAD)

**Activitats paral·leles:** talleres, pósters y mesas redondas sobre iniciativas y problemas de interés para los asistentes relacionados con el lema de las Jornadas. Exposición técnico-comercial con el objetivo de poner en contacto las empresas con los asistentes.

**Comunicacions:** Las comunicaciones deberán versar sobre aspectos que estén relacionados con el lema y con los cuatro bloques temáticos de las Jornadas. Los autores/as deberán remitir el texto completo de su comunicación antes del 23 de julio. Las comunicaciones aceptadas se publicarán en el libro de actas de las Jornadas, que se distribuirán al comienzo de las mismas.

**Informació:** Secretaría de las III Jornadas Andaluzas de Documentación. C/ Cuesta del Rosario, 8, 41004 Sevilla Tel./Fax: 954 56 09 61

**C-e.:** [secretariajadoc03@aadocumentalistas.org](mailto:secretariajadoc03@aadocumentalistas.org)

**Web:** <http://www.aadocumentalistas.org>

## Gestió de la identificació, la valoració i la selecció en un sistema arxivístic

**Lloc i data:** Alacant, novembre de 2003. Arxiu General de la Universitat d'Alacant. Edifici Biblioteca General. Universitat d'Alacant. Carretera de Sant Vicent, s/n. 03690 Alacant. Curs de formació dirigit als secretaris generals de les administracions públiques, tècnics d'administració general, professionals dels arxius, gerents d'empreses i responsables polítics.

**Organitza:** Associació d'Arxivers Valencians (AVV) ([www.arxivervalencians.org](http://www.arxivervalencians.org))

## CITES INTERNACIONALS

**Curso de Clasificación de la Biblioteca del Congreso de Washington (LCC)**

**Organitza:** UEM Washington. **Lloc i data:** Del 30 de maig al 15 de juny, 2003.**Més informació:** [www.uem.es/cursos\\_biblioteca/curso\\_clasifica.htm](http://www.uem.es/cursos_biblioteca/curso_clasifica.htm)

**Seminari ERPANET: Preservació del material en xarxa**

**Organitza:** the University of Kerkira and ERPANET. **Lloc i data:** Kerkira (Corfou), Greece , maig 2003, 22 i 24 **Objectius:** Una anàlisi de les principals iniciatives d'arxivística aplicades a la Xarxa, així com la preservació a llarg termini del material obtés a través de les fonts d'Internet. Destinat: arxivers i bibliotecaris, companyies que treballen amb materials en xarxa, personal responsable d'intranets i de "sites" públics, conservadors. **Matrícula:** 50 euros. **Més informació:** [italian.editor@erpanet.org](mailto:italian.editor@erpanet.org) **Web:** [www.erpanet.org](http://www.erpanet.org)

**Libraries in the Digital Age (LIDA) 2003 (Biblioteques en l'era digital)**

**Lloc i data:** Dubrovnik (Croàcia), del 26 al 30 de

maig de 2003. **Organitza i informa:** LIDA Web: <http://www.ffzg.hr/infocz/lida>. Tel.: 385 1 6002 302 / fax:385 1 6156 879

## Juliol 2003

International Association of School Librarianship (IASL). 2003 Conferència Anual

**Lloc i data:** Durban, South Africa, 7-11 juliol 2003  
**Més informació:** Sandy Zinn, Department of Library and Information Science, University of the Western Cape, Private Bag X17, Belville, 7535, South Africa. Fax: +27 21 959 3659. C-e.:szinn@uwc.ac.za  
**Web:**<http://www.iasl-slo.org/conference2003-call.html>  
**Matrícula:** fins al 31 de Maig .

**Coping with Continual Change-Change Management in SLIS.** **Lloc i data:** Postdam, Alemanya, del 30 de juliol a l'1 d'agost de 2003. **Més informació:** [www.jbi.hio.no/bibin/euclid/callforpapers3/](http://www.jbi.hio.no/bibin/euclid/callforpapers3/).

## Agost 2003

The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). Conferència de Berlin

**Lloc i data:** Berlin, Alemanya, de l'1 al 9 d'agost, 2003. **Organitza:** (IFLA) Section on Audiovisual and Multimedia and Section on Education and Training  
**Fòrums oberts:** "Audiovisual and Multimedia as part of the Curricula in Library Schools and Continuing Education - Visions and Realities". **Contingut:** Estudar programes, continguts i infraestructures amb el suport d'aprenentatge en laboratoris, amb l'objectiu d'adquirir una major competència en aplicacions audiovisuals i multimèdia per a les biblioteques.

**Eighth International Summer School on the Digital Library:** (Escola internacional d'estiu sobre biblioteques digitals)

-Library vision and strategy

**Lloc i data:** Tres cursos impartits a la Tilburg University, the Netherlands, agost 2003.

**Organitzen:** Ticer B.V. (Tilburg Innovation Centre for Electronic Resources) en cooperació amb Tilburg University, the European University Institute a Itàlia i la University of Leeds in the UK.

**Lloc i data:** Tilburg, 11 agost - 12 agost. **Objectiu:** discutir i desenvolupar visions per al futur per tal d'anticipar tendències en els plans estratègics i en les polítiques bibliotecàries.

-Change management: Making it Happen in your Library

**Lloc i data:** Tilburg, 13 agost - 15 agost.

**Objectius:** noves oportunitats per als bibliotecaris, eines per al canvi en l'organització dels centres, especialment en els centres universitaris i d'investigació. Plans, estratègies, marcs de canvi, recursos humans, comunicació, millora de programes i millora en la gestió.

-Management of electronic resources and e-publishing

**Lloc i data:** Tilburg, 25 agost - 27 agost. **Curs impartit per:** Hans Geleijnse, Director of Information Service and Systems at the European University Institute in Florence  
**Objectius:** mostrar les noves oportunitats de treball per a les biblioteques universitàries i d'investigació. Dirigit a gestors i directores de biblioteques, inclosos els centres digitals, així com a editors. S'hi tractaran els canvis en la informació i les noves funcions dels editors i de les biblioteques com una porta d'informació i edició, preservació i arxivística digital, entre altres temes.  
**Professorat:** Els cursos comptaran amb una llista extensa d'experts de reconegut prestigi internacional provinents d'Estats Units, Gran Bretanya, Itàlia i Països Baixos. Durant els cursos s'hi crearan grups de debat i tallers encarats a ampliar la informació generada a la situació particular dels participants.

**Més informació:** Ticer's **web:**<http://www.ticer.nl/summer03>. Ms. Jola Prinsen or Mrs Leonne Portz, P.O. Box 4191 - 5004 JD Tilburg The Netherlands Tl.: 13-4668310 Fax: 13-4668383. C-e.:ticer@uvt.nl <http://www.ticer.nl>

## Setembre 2003

International Council on Archives: Archives and changing societies: active strategies for meeting public, institutional and archival needs

**Organitza:** Section of University and Research Institution Archives. Seminari anual. **Lloc i data:** Polònia, setembre de 2003 a Warsaw and Krakow.

**Més informació:** Renata.Arovelius@adm.slu.se Fax: +46 18 672000 / William J. Maher (University of Illinois). C-e.: w-maher@staff.uiuc.edu. Fax: + 1 217 333-2868

## Desembre 2003

Cimera Mundial sobre la Societat de la Informació

WSIS - The World Summit on the Information Society. **Lloc i data:** Primera fase: Ginebra, 10-12 de desembre 2003. Segona fase: Tunísia 16-18 Novembre 2005.

**Més informació:** [www.itu.int/wsisis/index.html](http://www.itu.int/wsisis/index.html)

## Juliol 2004

Eighth International ISKO Conference (VIII Conferència Internacional ISKO)

**Organitza:** The International Society for Knowledge Organization (ISKO)  
**Lloc i data:** London, England, juliol 13-16 2004.

**Tema i objectius:** Organització del coneixement i de la Societat de la Informació Global.

**Presentació de comunicacions** per part de professors, participants i investigadors: Resums de les comunicacions entre 1.500 i 2.000 paraules fins al 30 de setembre del 2003 en versió rtf a l'atenció de: Professor I.C. McIlwaine, Programme Chair, a l C-e.: [isko2004@ucl.ac.uk](mailto:isko2004@ucl.ac.uk) També s'hi poden presentar propostes per a una sessió de pòsters. Número limitat de beques per a estudiants que presenten comunicacions.

**Més informació:** ISKO 2004 School of Library, Archive and Information Studies University College London Gower Street.

London WC1E 6BT  
 Tel.: +44 207679 7204

Fax: +44 207383 0557

C-e.: [isko2004@ucl.ac.uk](mailto:isko2004@ucl.ac.uk) **Web:** <http://www.ucl.ac.uk/isko2004/>

## Agost 2004

15th International Congress on Archives (ICA Consell Internacional dels Arxius)

(Archives, Memory, and Knowledge in Central Europe)  
**Lloc i data:** Viena, Agost, del 23 al 27 del 2004.

**Organitza i informa:** ICA ([www.ica.org](http://www.ica.org))  
 C.E.: [ical@majordomo.srv.ualberta.ca](mailto:ical@majordomo.srv.ualberta.ca).

Responsable del programa Consell Internacional dels Arxius (CIA) a França: 60 rue des Francs Bourgeois -75003 Paris - França T: +33 (0)1 40 27 61 37 F: +33 (0)1 42 72 20 65 C.e.: [wareham@ica.org](mailto:wareham@ica.org)



## EL NOU SISTEMA INFORMÀTIC DE LA BIBLIOTECA VALENCIANA

<http://bv.gva.es>

Romà Seguí i Francès  
Cap de Coordinació Tècnica de la Biblioteca  
Valenciana

En gener de 2003, el catàleg de la Biblioteca Valenciana es va migrar a Absys, tot i que el seu catàleg en línia no va ser consultable fins a la meitat d'abril. Aquest canvi de sistema informàtic va obeir a una decisió: que el sistema bibliotecari que coordina o depèn de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques tingués un mateix programari. Com que la Xarxa de Lectura Pública es gestionava amb Absys, a la Biblioteca Valenciana, com a capçalera de l'organització bibliotecària, es va pensar d'efectuar el canvi, tot imitant l'experiència de les biblioteques populars.

Aquesta migració va portar una redefinició de l'estructura de la base de dades. Es van contemplar dos catàlegs diferenciats, tot i que comparteixen els registres bibliogràfics. D'una banda, es parametritzà el catàleg de la Biblioteca Valenciana, i es van definir estacions de treball que poguessen permetre una autonomia operativa –qui treballa a una estació només pot actualitzar dades que li pertanyen, i no pot modificar les alienes- i un control de seguretat que limités les tasques dels usuaris de manteniment; per això, a la Biblioteca Valenciana, s'hi van incorporar les següents estacions: Fons Modern, Fons Antic, Fons Gràfic,

Hemeroteca, Manuscrits i Materials Especials. De l'altra, es contemplà el Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic Valencià com una altra base, i es van perfilar tres estacions que corresponen a les províncies de la nostra comunitat.

Qualsevol implantació comporta un canvi, i la novetat no sempre és agradable: implica variacions en els mètodes de treball i l'aprenentatge del funcionament del programari. La formació general –la bàsica per a la introducció de dades- i l'específica –per a cada mòdul- es va planificar perquè tot el personal tècnic pogués conèixer les utilitats de manteniment.

D'altra banda, una part important de la gent bibliotecària va accedir als cursos d'administrador, tot i que moltes d'aquestes tasques, les havia d'executar el personal informàtic. La informació, sobre què es pot fer i què no, és importantíssima en el moment de prendre decisions de manera col·legiada, la qual cosa indica que el treball en equip permet assolir solucions ràpides, sempre que el personal siga conscient, mitjançant la informació, dels límits que s'han d'assumir. Perquè el coneixement ha de presumir generositat, i el costum d'amagar la informació es converteix en incompetència organitzativa, en el millor dels casos, quan no en la impossibilitat de dur endavant cap projecte. La formació ha estat informació, i la transparència que demanava ha permès que la meua gent, a pesar de l'esforç que els ha suposat i que mai no es té en compte, acceptés el canvi. Ningú no s'ha d'enganyar: qualsevol novetat, i més dins del camp tecnològic, obliga, i l'experiència ensenya que sense el personal no hi ha possibilitats de materialitzar les ruptures.

La definició de mesures de seguretat va incidir en el replantejament de les tasques i en l'acceptació d'un major control. L'organització del treball és consubstancial a la planificació dels perfils d'usuari i a l'adscripció del fons que manipularan. Els límits, però, semblen incongruents, quan el costum no ha estat el d'aconsejar compartimentacions, i la pràctica que s'ha assumit ha patit els desequilibris normals fins que s'ha aconseguit la compensació entre les parts. Cadascú té el seu espai, amb les llibertats i garanties que li pertoenen.

Tota aquesta despesa, però, ha de dur a un punt d'inflexió, a una confluència d'interessos. No es pot pensar que una operació d'aquesta magnitud ha estat una simple decisió. Per ara, i a tall d'exemple, hi ha un parell de solucions que ha permès l'assumpció del mateix programari per part de la Xarxa de Lectura Pública i la Biblioteca Valenciana:

- La creació d'una passarel·la de consulta conjunta Xarxa de Lectura Pública-Biblioteca Valenciana que, tot i que evidencia tota una sèrie d'incongruències i errors que s'han d'eliminar –no us escandalitzeu: qui fa, s'enganya, qui no, no ho fa mai-, permet a l'usuari accedir a dos grans bases de dades alhora.

- La planificació de la incorporació del fons patrimonial de les biblioteques de la Xarxa al Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic Valencià, sota la coordinació de la Biblioteca Valenciana. Les biblioteques que tenen Absys rebran un ofici del nostre director general, on es donen unes mínimes instruccions i uns punts de contacte per dur endavant el projecte amb la major eficàcia possible.

Després de cinc mesos de la migració, quan redacte aquestes línies, he d'afirmar que funcionen tots els mòduls que es van adquirir, i a ple rendiment, la qual cosa indica que s'ha treballat de valent, tant per part del personal bibliotecari com dels tècnics informàtics que ens donen el suport necessari. És cert que queden modificacions que cal implementar, però no s'ha perdut el nord i s'ha de fer una estimació global. Tot el que

s'ha fet no hagués estat possible sense la complicitat de la meua gent, a la qual he d'agrair molt més del que poden pensar. Queda molta feina per revisar, queden moltes dades per introduir, i la Biblioteca Valenciana, amb tots aquests canvis, continua viva i sencera.

A partir de mayo de 2003 se habilitó en el Portal de Bibliotecas Valencianas (<http://bibliportal.cult.gva.es/>) un nuevo producto de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas de la Comunidad Valenciana: el Catàleg Col·lectiu Valencià.

Este programa permite consultar en línea y de manera conjunta dos de las bases de datos bibliotecarias más importantes de la Comunidad Valenciana: la de la Red de Lectura Pública Valenciana (con ciento veintiséis bibliotecas públicas integradas) y la de la Biblioteca Valenciana. El total de ejemplares accesibles supera 1.700.000 ítems.

Se trata de un catálogo virtual construido a partir

de una pasarela web que permitirá en el futuro el trabajo conjunto con las dos bases de datos a la hora de la normalización de autoridades y otras tareas técnicas.

Actualmente, a través de un doble interfaz bilingüe, el usuario puede consultar las dos bases de datos mediante una pantalla de búsqueda asistida y otra experta. El resultado nos dirá cuántos documentos hay en cada catálogo relacionados con la búsqueda. Posteriormente, aparece la relación de documentos y su ubicación concreta en alguna de las bibliotecas adheridas al programa. Este Catálogo Colectivo Valenciano contempla también la posibilidad de la integración futura de nuevos catálogos colectivos de bibliotecas valencianas, cuando éstos sean una realidad.

El Catàleg Col·lectiu Valencià es otro producto integrado dentro del Programa Común de Informatización de las Bibliotecas Valencianas de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas de la Generalitat Valenciana. Dentro de este Programa Común también se ha incorporado el Portal de las Bibliotecas Valencianas (<http://bibliportal.cult.gva.es>) (que unifica el resto de productos), el Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana (<http://bibliportal.cult.gva.es/frcatalogo.htm>), el directorio web del Sistema Bibliotecario Valenciano (XABIB [http://appweb.cult.gva.es/hdffi/webapps/xabib/directorio/V\\_DIRECTORIO\\_cdef.jsp](http://appweb.cult.gva.es/hdffi/webapps/xabib/directorio/V_DIRECTORIO_cdef.jsp)) o la página web común de los distintos servicios y centros de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas (<http://www.cult.gva.es/dglab/>)

En la nova etapa que ara s'inicia, la Biblioteca Valenciana Digital (BIVALDI) -accessible via web (<http://bv2.gva.es>) o a través de les pàgines web de la Biblioteca Valenciana (<http://bv.gva.es>)- ha incrementat el seu catàleg amb un total de vint-i-quatre noves col·leccions temàtiques en què, gradualment, l'usuari podrà visualitzar les noves obres digitalitzades, les quals abracen el període situat entre el s. XV i el s. XXI.

Algunes d'aquestes noves col·leccions són: «**Publicacions de la Biblioteca Valenciana**», integrada per 22 monografies històriques elaborades per professors universitaris i investigadors editades per la Biblioteca Valenciana o la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques entre els anys 2000 i 2003. Per a facilitar la visualització, lectura i impressió d'aquestes publicacions, s'ha incorporat als PDF un marc amb un índex sobre el qual es pot pulsar per a navegar a través de les pàgines de les monografies digitalitzades. També hi trobem la col·lecció «**Polígrafs valencians**», per on serà possible en un futur immediat, via web, navegar i fer recerques a text lliure entre les més de 19.000 pàgines impreses de l'obra castellana de Gregori Maians. A través de la versió web del Maians Digital, l'usuari registrat podrà accedir, per mitjà de recerques a text lliure, a tot el corpus maiansià digitalitzat -obres completes, epistolari, bibliografia-



<http://bv2.gva.es>

Sota el títol de «Clàssics historiogràfics», l'usuari trobarà, pròximament obres com els Anales de Zurita o les edicions de finals del s. XIX de la Crònica de Viciana. «Història valenciana foral (s. XV-XVII)» permetrà poder visualitzar, entre altres, La Montesa Ilustrada d'Hipólito Samper, les Dècades d'Escolano o les edicions del s. XVI de la Segona, Tercera i Quarta part de la Crònica de Viciana. En la col·lecció «Literatura Foral Valenciana (s. XV-XVII)» el lector localitzarà totes les edicions impreses en el s. XVI de l'obra poètica d'Ausiàs March o diferents obres d'autors com Joan de Timoneda i Lluís Milà, entre altres. I finalment, «Genealogia i Heràldica», dóna accés a obres i manuscrits com el Nobiliario d'Onofre Esquerdo, les Trobes de mossén Febrer, el Tratado de la nobleza de la Corona de Aragón de Madramany i Calatayud, entre altres obres.

Amb la digitalització d'aquestes obres i la seua integració dins de BIVALDI, la Biblioteca Valenciana vol complir amb el seu compromís de difondre el ric patrimoni bibliogràfic, històric i cultural dels valencians arreu del món, tot incorporant-se també a la celebració de diferents efemèrides culturals i històriques, com ara l'Any Vicià, declarat per les Corts Valencianes en commemoració del cinc-cents aniversari del naixement del cronista i historiador Rafael Martí de Vicià, així com al centenari del naixement de l'il·lustre escriptor valencià Lluís Guarnier, i a la commemoració del setanta aniversari de les Normes de Castelló o Normes del 32,

Quant a l'accés a les prestacions oferides per BIVALDI, és imprescindible estar registrat com usuari de la biblioteca digital, per a la qual cosa només cal omplir un formulari electrònic i el sistema s'encarrega d'enviar unes claus



<http://bv.gva.es>

individuals que poden ser utilitzades cada vegada que es desitge accedir-hi.

La Biblioteca Valenciana Digital, que es va posar en funcionament en maig de 2002, compta a hores d'ara amb un total de 2.758 usuaris registrats, prop de 1.048.834 arxius servits i més de 1.885.150 accessos. Actualment, hi ha disponibles diversos manuscrits i obres impreses procedents de diferents institucions i biblioteques, com ara la Universitat de València, la Hispanic Society, l'Abadia de Montserrat, la Biblioteca Nacional de Madrid, l'Ajuntament de València i la Biblioteca Valenciana, entre altres.

## LES BIBLIOTEQUES UNIVERSITÀRIES VALENCIANES PACTEN UN CONSORCI PER INCORPORAR 1.700 TÍTOLS DE REVISTES ELECTRÒNIQUES ALS SEUS FONDS

Les cinc universitats públiques valencianes: Universitat de València, Universitat Politècnica de València, Universitat Jaume I, Universitat d'Alacant, Universitat Miguel Hernández d'Elx, junt amb la Universitat de La Laguna, la de Las Palmas i la U.Politécnica de Cartagena han firmat un acord per a subscriure una col·lecció de revistes electròniques d'Elsevier Science, una editorial potent en aquest camp. En paraules de Victoria García Esteve, tècnica responsable de la biblioteca universitària de València i coordinadora del conveni, el consorci permetrà a les universitats valencianes oferir als seus usuaris més de 1.700 títols de revistes en versió electrònica.

Fins ara, altres tres consorcis bibliotecaris de l'Estat Espanyol, a Catalunya, a Andalusia i el del CSIC (veure Compactus nº 4) havien signat acords en aquesta línia amb l'editorial nordamericana Wiley ([www.interscience.wiley.com](http://www.interscience.wiley.com)), dins d'una política d'acords entre editorials i universitats que va cada dia a més perquè, tal com explica Garcia -qui assegura que el cost de les revistes electròniques, material de referència utilitzat amb molta freqüència per professores i investigadores, s'ha disparat- "hi ha subscripcions de revistes que poden costar fins a 6.000 euros anuals". Així ho confirmen també les dades aportades per Rebiun, la Xarxa de Biblioteques Universitàries vinculades a la Conferència de Rectors, on s'indica que mentre entre 1994 y 2001 les subscripcions a aquest tipus de revistes va créixer un 50%, el pressupost dedicat a costejar-les es va triplicar.

Per a José Llorens, responsable de la Biblioteca de la Universitat Politècnica, "és una tendència que ha de canviar, però de moment -explica- l'única solució per a paliar el problema d'accedir a les revistes és consorciar-se". Ara fa dos anys, durant l'assemblea celebrada a Alacant pels responsables de biblioteques universitàries i científiques espanyoles aglutinats en Rebiun, es va acordar demanar al Govern una ajuda addicional per a l'adquisició de recursos electrònics. Segons l'últim anuari de Rebiun, la tendència general dels darrers dos anys és que "el manteniment de las revistes es fa a costa de la inversió en llibres, si bé aquests són encara el material més utilitzat pels alumnes".

### Serveis i projectes

La Biblioteca de la Universitat Jaume I proporciona accés a 3.200 títols de revistes electròniques i a



## universidades

VALENCIA <http://www.upv.es>ALICANTE <http://www.ua.es>

CASTELLÓN

ELCHE <http://www.umh.es>CARTAGENA <http://www.upct.es>

LAS PALMAS

LA LAGUNA <http://www.ual.es>

diferents bases de dades. Segons Vicent Falomir, responsable del centre, "aquesta oferta és possible gràcies a la participació en diferents consorcis, tipus el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya".

A la Biblioteca de la Universitat d'Alacant, Remedios Blanes, responsable del centre, destaca l'impuls donat als recursos electrònics com una de les "claus del període actual", en eixe sentit, la Biblioteca Universitària està a punt de llançar una base de dades de totes les revistes que rep. A més, a partir d'ací es digitalitzaran articles per tal d'enviar-los a les adreces de correu electrònic dels usuaris, en cas de tenir subscripció on line, podrien enllaçar amb l'article complet. A més, a Alacant compten amb diversos projectes de digitalització dels seus fons, bàsicament, fons antic.

Pel que respecta a la Universitat Politècnica, els seus responsables a posten per l'adquisició de llibres electrònics, i últimament han realitzat compres a diverses editorials, les quals suposaran l'accés a 4.000 o 5.000 llibres electrònics.

En aquesta línia, algunes universitats, com la d'Alacant, la Jaume I i la Miguel Hernández han creat en els últims anys respectives comissions d'usuaris per tal de detectar les necessitats de l'alumnat i el professorat i millorar els serveis i la comunicació.

## @ Notícies breus

La Comissió Europea llança la proposta de crear una Agència Europea de ciberseguretat amb l'objectiu de lluitar contra la pirateria informàtica. L'agència que proposa Brussel·les ( The Safer Internet Action Plan: [www.saferinternet.org](http://www.saferinternet.org) ), hauria de coordinar les accions dels estats membres de la UE contra el cibercrim i faria les funcions de centre d'assessorament, on, a més, puguen acudir les institucions, en cas d'emergència.

Segons la Comissió, atacs recents com el del SQL Slammer han demostrat que la UE no té cap mecanisme eficaç de resposta davant aquest tipus d'actes, ja que, ara per ara, no hi ha cap organització europea que coordine o centralitze aspectes de seguretat informàtica.

La nova agència, que entraria en funcionament l'any 2004, costarà uns 24 milions d'euros els cinc primers anys. Abans, però, haurà de ser aprovada per la majoria del Parlament Europeu. Dels plans de la UE quant a la Societat de la Informació, hi ha tots els detalls a la web de l'Action Plan ([europa.eu.int/information\\_society/programmes/iap/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/programmes/iap/index_en.htm))

## Los Quince invertirán 10.000 millones de euros en promover la Sociedad de la Información

La promoció de la societat de la informació rebirà en el període entre 2000 i 2006 unos 10.000 millones de euros procedentes de los Fondos Estructurales de la UE, lo que supone el 7,3 % del total de esta partida comunitaria. La aportación europea responde a los objetivos fijados por los Estados miembros en la cumbre Lisboa, en el año 2000, especialmente en relación con la iniciativa e-Europe. Un proyecto que está destinado a lograr la disponibilidad y la utilización generalizadas de redes de banda ancha en toda la Unión antes de 2005, a aumentar la penetración de Internet en los hogares, y a garantizar la seguridad de las redes y de la información, así como la de la administración, el comercio electrónico y la sanidad en línea.

Según el comisario en Política Regional, Michel Barnier, esta inversión supone una oportunidad real para el desarrollo regional, porque ayuda a las zonas más remotas a conectarse con el resto de la Unión y del mundo, y, por tanto, a acabar con la "fractura digital" entre zonas ricas y pobres. Según un reciente estudio de evaluación sobre el reparto de los fondos estructurales de la UE, aunque alrededor de la mitad de las regiones, de las que una elevada proporción son objetivo uno (de desarrollo prioritario de la UE), otorgan prioridad a la sociedad de la información, el dinero dedicado a ésta oscila en un gran margen, desde 0,6 euros por habitante en la Baja Sajonia (Alemania) hasta 358 euros en la región de Frontera, Centro y Oeste (Irlanda).

La cantidad destinada a fomentar la sociedad de la información en cada región, está determinada por factores como el grado de madurez del mercado o la densidad de población, además de la disponibilidad de personal capacitado y de estructuras de planificación.

La Diputació de València compta ja amb un Sistema d'Administració Electrònica (SIBOP) des de novembre de 2002, que permet exercir la gestió administrativa digitalment, via internet, des de totes les corporacions locals valencianes, així com la consulta del Butlletí Oficial de la Província (BOP) des dels domicilis dels ciutadans. De moment, el SIBOP té previst incrementar les seues aplicacions i impulsar la creació de noves iniciatives amb els ajuntaments, mancomunitats, entitats i institucions públiques valencianes.

Els resultats del projecte en els primers cinc mesos es van concretar en més

de 5.000 edictes publicats a través de la xarxa informàtica, la reducció del seu temps de publicació en un 60 % i la utilització d'aquesta aplicació per més del 90% dels municipis de València. Diàriament han realitzat les seues gestions mitjançant el SIBOP 700 entitats publicadores, 1.200 usuaris i 1.300 subscriptors.

**El passat mes de febrer es va celebrar el desè aniversari de la primera pàgina web valenciana.** Aquesta web va estar confeccionada a la Universitat Jaume I de Castelló (UJI) a càrrec d'un equip dirigit per Jordi Adell, i va ser una de les cent primeres de tot el món. L'acte, que es va fer coincidir amb la festa d'Internet al nostre país, va comptar, com cada any, amb la participació dels internautes, però per a l'ocasió, en lloc de 24 webs, una per cada hora, n'hi va haver deu, una per cada any. A més, el passat mes d'abril, l'UJI va celebrar la cinquena edició de la iParty, una festa informàtica organitzada per l'Associació per al Desenvolupament de la Informàtica i la Telemàtica, Aditel, que tenia com a objectiu el foment del sistema operatiu Linux, de software lliure. A la festa assistiren centenars de persones, el que confirma, segons Aditel que la convocatòria s'ha consolidat com un punt de referència important per a la comunitat informàtica. De fet, enguany el programa incloïa conferències, i concursos sobre seguretat, programació, disseny, TEG i netris, entre altres i sorteigs, amb premis d'equips i complements informàtics. La principal novetat de la present edició ha estat, però, el taller de construcció d'antenes wireless (sense cable) amb materials alternatius, a càrrecs de professors de Mataró.

**El laboratori de Robòtica Intel·ligent de la Universitat Jaume I crea el robot bibliotecari Jaume I, un projecte d'investigació sobre robòtica de serveis.** La seua funció és dispensar llibres, a través d'un sistema de navegació. El robot recorre els corredors de la biblioteca fins localitzar el volum requerit, a través d'una base de dades i unes càmeres per aïllar el codi del llibre sol·licitat. Posteriorment, la màquina extrau el llibre del prestatge i el transporta al lloc exacte de lliurament. Una tasca que pot semblar senzilla, però per a la qual cal tot un sistema de sensors de contacte, de destresa i de força.

**Le Monde Diplomatique ja es pot trobar en català en la xarxa ([www.mondiplomatique.com](http://www.mondiplomatique.com)).** La web presenta amb periodicitat mensual els continguts traduïts de l'edició francesa d'un dels periòdics més prestigiosos quant a actualitat internacional, dirigit per Ignàcio Ramonet. També hi ha una secció que inclou el material elaborat pel col·lectiu ATTAC (Associació Ciutadana pel Control Democràtic dels Mercats Financers i Institucions Corresponents) d'Andorra, entitat que s'encarrega de la publicació catalana.

**Ja es pot consultar la Biblioteca Virtual de Rondalles Mallorquines d'en Jordi des Racó.** [www.rondalles.uib.es/infoBiblioteca.php](http://www.rondalles.uib.es/infoBiblioteca.php). El projecte comprén algunes de les composicions més conegudes de mossèn Antoni Maria Alcover; concretament els tres primers volums de l'Aplec de Rondalles Mallorquines d'en Jordi des Racó. La Biblioteca disposa d'un cercador que permet de triar les rondalles de cada volum per tipus o pel títol, i si bé la consulta és oberta a tothom, els impulsors de la iniciativa han pensat especialment en els educadors. La biblioteca, promoguda des de la Conselleria d'Educació i Cultura del govern balear, en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears i l'Editorial Moll, té previst oferir-hi, en breu, un recull de rondalles de Menorca (a cura d'Andreu Febrer) i un altre de rondalles eivissenques (a cura de Joan Castelló).

**La Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives ([www.lluisvives.cervantesvirtual.com](http://www.lluisvives.cervantesvirtual.com)) ha incorporat recentment les obres següents:** -Tirant lo Blanc, de Joanot Martorell. Reproducció digital del full manuscrit conservat a l'Arxiu de la Diputació de València. Fons Duquessa d'Almodóvar, e.4.1; caixa 15. -De conceptione Beate Virginis Mariae, de Ramon Llull. Edició digital basada en l'edició d'Hispani: Paulus de Colonia et socii alemani, impens. Martini

Almodouar, 12 març, 1491.

Crida general del ... Señor don Gaston de Moncada, Lloctinent, y Capita general ... de Sardeña. Sardenya. Lloctinent General. Edició digital basada en l'edició de Callar, per Francesch Guarnerio, impressor de Iuan Maria Galcerino, 1591.

-Cobles ara novament fetes de un cavaller y una pastoreta: son molt gracioses pera cantar y sonar ab les de diume Juliana. Edició digital basada en l'edició de Barcelona, en casa de Pere Regner, 1566.

-Sentencia donada per lo rey en Jacme sobre los delmes e primicias del regne de Valencia. Corona catalano-aragonesa. Monarca (1213-1276 : Jaume I). Edició digital basada en l'edició de Valentia, Lambert Palmart, 10 setembre, 1487.

- Cobles ara novament fetes sobre la mort del Malet. Edició digital basada en l'edició de Barcelona : [s.n.], 1549 Lloables costums, vida, y practiques que tenen les majordones dels capellans compost per Archangel Puig. Edició digital basada en l'edició de Barcelona, en casa Llorens Déu, 1639.

-Segona part dels lloables costums de las majordones dels capellans, feta per un rector aragones. Edició digital basada en la de Barcelona, Sebastia de Cormellas Mercader, 1641.

- Constitucions fetes per lo illustrissimo e serenissimo senyor Rey don Fernando ... en la segona cort de Catalunya celebrada en Barcelona en l'any Mil CCCCLXXXIII. Catalunya. Corts (1493 : Barcelona). Edició digital basada en l'edició de Barchinone, Johanes Rosenbach, 1494.

**BIBLIOTECA VIRTUAL MIGUEL DE CERVANTES (BVMC)**

[www.mecd.es](http://www.mecd.es)

[www.cervantesvirtual.com](http://www.cervantesvirtual.com)

**Noves incorporacions a la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes.** El Ministeri d'Educació, Cultura i Esports (MECD) i la Fundació de la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes (BVMC) van firmar el passat mes de febrer un conveni de col·laboració pel qual la BVMC digitalitzarà i difondrà per internet obres clàssiques literàries i científiques, del patrimoni cultural en llengua castellana. La firma del conveni ha suposat també la incorporació al Patronat de la Fundació del MECD.

La iniciativa preveu també facilitar la consulta immediata de la premsa de les províncies ultramarines de Cuba, Puerto Rico i Filipines i de la premsa i revistes espanyoles del segle XIX de la Biblioteca Nacional; així com la incorporació d'imatges digitalitzades de l'Arxiu General d'Indies o, d'altra banda, la digitalització de l'obra de Ramón Llull, que acull la Biblioteca Pública de l'Estat de Palma de Mallorca.

Els Arxius Estatals, les Biblioteques Públiques de l'Estat, la Biblioteca Nacional i la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes tindran la possibilitat, a més, d'intercanviar els seus fons ja digitalitzats perquè puguin consultar-se a través de les pàgines web de qualsevol d'elles, així

com des del web del Ministeri.

Actualment, en el catàleg de la BVMC ([www.cervantesvirtual.com](http://www.cervantesvirtual.com)) hi ha aproximadament 10.000 títols. A més, la Biblioteca disposa de 27 portals temàtics i institucionals i de 39 biblioteques d'autors clàssics i contemporanis. Igualment, compta amb una biblioteca d'història; una altra de signes, concebuda per als usuaris amb deficiències auditives; una fonoteca, dirigida a persones amb problemes de visió; edicions multimèdia i una videoteca de producció pròpia.

**El fons documental i les tesis doctorals de la Hispalense es difondran en la BVMC.** Part del fons bibliogràfic i de les tesis doctorals de la Universitat de Sevilla es poden consultar actualment en la BVMC, com a fruit d'un conveni signat entre la Universitat Hispalense i la Universitat d'Alacant. Es tracta d'unes 184 obres seleccionades del fons antic, que es difondran abans de final de curs, així com 32.000 imatges ja digitalitzades corresponents als negatius més antics.

A més, en un termini inferior a un any s'hi incorporaran 555 obres de l'Arxiu Històric de Sevilla, entre elles incunables, manuscrits dels primers segles i impresos sevillans i andalusos del segle XVI. A més llarg termini, entre dos o tres anys, estaran preparades entre 80.000 i 100.000 obres, corresponents a positius sobre paper o cartró, mentre que les tesis doctorals de la Universitat de Sevilla es difondran a mesura que es digitalitzen, al voltant de 300 tesis per any.

En fases posteriors, s'hi podrà accedir a 7.792 impresos del segle XVI i a 31.755 impresos del segle XVII i XVIII, que es digitalitzaran en funció dels resultats de les fases anteriors.

La BVMC posarà també a l'abast dels seus usuaris la fototeca del Laboratori d'Art de la Universitat Hispalense.

**La BVMC obre el portal Manuscrits de Amèrica en les col·leccions Reials.** Es tracta d'un acord entre la Real Biblioteca de Madrid i la BVMC per albergar en un portal manuscrits d'Amèrica de les antigues col·leccions reials, que actualment es troben repartides entre la Real Biblioteca de Madrid, la Biblioteca del Real Monasterio del Escorial i els Colegios Mayores de Salamanca. En una primera fase del projecte, s'hi ha incorporat els manuscrits pertanyents a la col·lecció de Juan de Palafox y Mendoza. A més de l'Atlas de Oliva i el Códice Velcía, entre altres.

**La BVMC va celebrar el Dia del Llibre el passat 23 d'abril** amb la incorporació al portal cibernètic Miguel de Cervantes d'una de las Novelas Ejemplares més conegudes de l'autor de El Quijote, El Licenciado Vidriera. Segons la Biblioteca, es tracta d'un homenatge a Cervantes, en el dia en què es recorda la seua mort i la de Shakespeare, en 1616. La nova incorporació completa l'exhaust material recopilat fins ara sobre Cervantes, un fons que està previst

augmentar fins al 2005, any en què se celebra el quart centenari de la publicació de Don Quijote de la Mancha.

**Nou sistema de control d'audiències d'Internet ([www.alexa.com](http://www.alexa.com))**  
L'empresa nord-americana Alexa ha fet públic un nou sistema de control d'audiències d'Internet que permet, per primer vegada, de tenir dades de visites de la majoria de webs del món. La relació inclou milers de webs en la nostra llengua, entre elles, la més visitada de totes és la web de la Caixa, i que ocupa el lloc 1.687 de tot el món.

Entre les vint mil webs més visitades del món hi ha deu en valencià, entre elles, estan les corresponents a les quatre institucions: Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana, Ajuntament de Barcelona i Servei de Telemàtica Educativa de la Generalitat de Catalunya. Dues són d'universitats: la de la Universitat Barcelona i la de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Dues més són de mitjans de comunicació: la del Periódico (però la gran majoria en visiten la versió castellana) i la de VilaWeb.

Per mirar la classificació de qualsevol altra web n'hi ha prou d'anar a Alexa. En la classificació mundial, la web més visitada és la de Yahoo!, seguida de la de Microsoft Network i de les coreanes Daum.net i Naver.com. La classificació d'Alexa és la primera d'abast mundial, i sorprèn la quantitat de webs coreanes i japoneses que hi ha entre les cent més visitades del món.

**Servei d'Informació Bibliogràfica.** [www.CAT365.net](http://www.CAT365.net). El passat mes de març es va posar en funcionament, a través del portal Cat365, el Servei d'Informació Bibliogràfica, que inicialment proporcionen les Biblioteques Públiques de Girona, de Lleida i de Tarragona, i que pot sol·licitar tothom, sense necessitat de tenir el carnet de préstec de les biblioteques que l'ofereixen.

Es tracta d'un servei que té com a finalitat respondre consultes dels ciutadans sobre la localització d'un document i com obtenir-lo, tot proporcionant-hi informació sobre quines biblioteques públiques disposen d'ell i de les vies d'accés a aquest document.

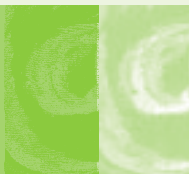
A través de Cat365 s'ha posat també en funcionament el servei de préstec a domicili, el qual ofereix la tramesa del document en préstec fins al punt indicat per l'usuari, si bé, comporta el pagament de despeses de transport. Igualment, a través del present portal ja es poden utilitzar els serveis d'obtenció del carnet i reserva de document.

**Nova adreça de la web de la Biblioteca Pública de Tarragona (BPT).** <http://cultura.gencat.net/bpt>. La Biblioteca Pública de Tarragona ha renovat el disseny del web i hi ha incorporat algunes novetats, com ara l'accés des de la pàgina principal a la Base de dades locals, elaborada pel centre, així com la incorporació de la Base de dades legislativa d'àmbit local (BDL), presentada a València en octubre de 2002, durant el Primer Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas, la qual conté, ara per ara, més de 4.000 registres procedents de les diferents publicacions oficials i és actualitzada diàriament. La pàgina nova facilita, a més, l'accés a la Base de dades de premsa local i comarcal, que la BPT elabora des de 1997. Igualment, des de la Biblioteca s'envia quinzenalment, i per correu electrònic, informació de les noves disposicions incloses en la base de dades relatives a tots aquells municipis, els ajuntaments dels quals ho sol·liciten.

**Incorporacions al Catàleg Col·lectiu de Catalunya (CCC):** <http://www.gencat.es/ccc>.

Les noves incorporacions són: Biblioteca Pública de Tarragona, Biblioteca Pública de Girona, Catàleg retrospectiu de la Biblioteca de Catalunya (BC) (inclou Dipòsit legal 1981-1990), buidats de revistes de la BC (1932-84) i fulls Bonsoms). Amb aquestes incorporacions el CCC dona actualment notícia sobre 1.600.000 títols i 3.500.000 d'exemplars.

## ADRECES D'INTERÉS: PUBLICACIONS ELECTRÒNIQUES I DIRECTORIS PROFESSIONALS



**Actualitat en la Web de l'Associació d'Arxivers Valencians (AAV):**

<http://www.arxiversvalencians.org>:

-AGENDA: Pla de Formació de l'AAV per a 2003 amb el programa de cada curs i el procediment d'inscripció.

-PUBLICACIONS: butlletí trimestral, publicacions de l'associació, entre elles, el primer monogràfic Auditoria de circuits administratius: anàlisi i propostes de millora, a càrrec d'Antoni Puig-Pey i Pere Guiu.

-ACTUALITAT: dossier de notícies sobre arxius valencians. Continuen en construcció les seccions enllaços en legislació.

**Adreça d'utilitat per localitzar bibliografia sobre arxius i arxivística:**

<http://www.mcu.es/bases/spa/barc/BARC.html>

**Nova web de la Diplomatura en Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Vic:**

En <http://www.uvic.es/fchtd/biblioteconomia.html> es pot trobar informació sobre la Diplomatura en Biblioteconomia i Documentació en les dues modalitats, presencial i semipresencial. També hi ha altres qüestions d'interés per als professionals d'aquest àmbit.

**Nova Web del Servei de Biblioteques Públiques de Barcelona:**

<http://www.diba.es/biblioteques>. La pàgina presenta dues àrees clarament diferenciades: Enllaços directes: Catàleg Col·lectiu, el Catàleg Infantil Chilies i el Cercador del web i Continguts reestructurats en cinc blocs d'informació: Treball en Xarxa, Biblioteques, Biblioteca Electrònica, Gestions en Línia i Agenda.

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona ([www.cccb.org](http://www.cccb.org)) i el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya ([www.cbuc.es](http://www.cbuc.es)) han signat un conveni pel qual s'integra el fons del Centre de Documentació del CCCB al Catàleg Col·lectiu d'Universitats de Catalunya. Aquesta integració permetrà que tant la comunitat investigadora com el gran públic tinguin accés a l'important fons documental especialitzat en la temàtica pròpia del CCCB, "Ciutat, Creació, Cultura, Barcelona", així com als catàlegs i publicacions de les activitats que s'hi han generat des de la seua inauguració, l'any 1994. Està previst que la integració total d'aquest fons es produisca al llarg de 2003 i 2004, tot coincidint amb el desè aniversari del Centre. Més informació: Centre de Documentació Centre de Cultura Contemporània de Barcelona Montalegre, 5 08001-Barcelona <http://www.cccb.org/>

La Biblioteca de Catalunya ha aprofitat la Diada de Sant Jordi per inaugurar l'exposició Ex-libris modernistes de la Biblioteca de Catalunya, la primera que només es podrà consultar a internet:

<http://www.gencat.es/bc>

<http://www.gencat.es/bc/exlibris/index.html>

**Nuevo diseño de la página web del Archivo General de la Universidad Carlos III de Madrid, adaptado al manual de estilo web de la Institución y con contenidos actualizados:** <http://icaro.uc3m.es/archivo1.html>.

L'Associació Valenciana d'Especialistes en Informació (AVEI) posa en

coneixement dels professionals de les biblioteques, arxius i centres de documentació, que, com a conseqüència del tancament de la seua seu física, l'adreça on s'han de remetre els enviaments d'ara endavant és: Apartat de correus n° 1321, València (CP 46080). En la pàgina web d'AVEI: <http://www.uv.es/avei>. hi ha també dades d'interés com: telèfon, fax i altres.

**Web del Centre de Documentació Europea Fundació General de la Universitat de València:**

<http://www.uv.es/cde/>. Us informem que el centre ha publicat recentment una Guia de Financiación Comunitaria CD Programas y ayudas de la Unión Europea. Una eina fonamental per a biblioteques i centres de documentació i altres institucions interessades en aconseguir finançament de diverses institucions comunitàries, on es recopilen les quasi dues-centes línies financeres de la UE. CD-ROM Versió Windows 3.0. ISBN: 84-931851-7-5. DL: V-424-2003. Preu: 50 s.

**L'Associación Asturiana de Bibliotecarios, Archiveros, Documentalistas y Museólogos (AABADOM) inaugura pàgina web:** <http://www.aabadom.org>.

**La Comunidad Autónoma de La Rioja renova i actualitza la seua pàgina web d'Arxius Municipals:** (<http://www.larioja.org/archivosmunicipales>) La pàgina està estructurada a través de quatre accessos:

1. Introducció. 2. Archivos Municipales de La Rioja: Archivos en web (inventari en la seua totalitat). Archivos con Inventario en papel: (referències). Archivos Censados (tots els municipis de La Rioja). 3. Quadres de Classificació: Municipal, Judicial Municipal i Cámara Agraria Local. 4. Buscador: búsqueda per qualsevol camp.

L'editorial Acimed presenta la seua Biblioteca Virtual de Ciències de la Informació i de la Comunicació en Salut: <http://cis.sld.cu>

**Inaugurada la pàgina web de l'arxiu de la Diputació de Albacete:** [www.dipualba.es/archivo](http://www.dipualba.es/archivo)

La pàgina web de l'Arxiu Històric Nacional d'Andorra ha canviat d'adreça: <http://arxius.andorra.ad>

**Nou servei electrònic a la Biblioteca de la Universitat Rey Juan Carlos .** <http://www.urjc.es>. Es tracta d'una plataforma electrònica que ofereix una extensa documentació en format PDF, amb un fons de més de 10.000 llibres, procedents, majoritàriament de 130 editorials. A més, hi ha accés a un servei de comptes de correu electrònic, anomenat biblioteca personal, on es poden magatzemar llibres d'interés i seleccionar fragments o fer-hi anotacions. Igualment, la plataforma permet al personal docent i investigador de publicar-hi els seus treballs.

Pàgina web del Archivo General de la Universidad de Castilla-La Mancha donde se pueden encontrar gran número de enlaces con diferentes recursos archivísticos: [www.uclm.es/archivo/](http://www.uclm.es/archivo/)

Revista digital B i D: (<http://www.ub.es/bid>), textos universitaris de Biblioteconomia i Documentació. La nova opció de consulta permet recuperar qualsevol text publicat en B i D per mitjà dels índexs d'autors, de matèries o realitzant recerques combinades per altres camps d'interès.

Web de MetaMap:

<http://mapageweb.umontreal.ca/turner/meta/english/index.html>. Site interesante que aclara las relaciones entre las normas de descripción de metadatos, instituciones, iniciativas, etc. Lo mejor es su presentación: se asemeja a un mapa de metro en el que cada estación es uno de estos ítems, con su definición, vinculaciones (transbordos de estación), etc. Muy pedagógico. El plug-in para descargar es de fácil acceso.

El Archivo General de la Universidad de Castilla-La Mancha ha elaborado y publicado un año más en su página web [www.uclm.es/archivo/](http://www.uclm.es/archivo/) el "Mapa Web de los Archivos Universitarios Españoles 2003", revisado y actualizado con nuevos enlaces que, en la presente edición, han aumentado la un

Lloc per comparar preus de llibreries.

Encoded Archival Description (EAD) Official Web Site:

<http://www.loc.gov/ead/>

Imprescindible per seguir els estàndards de metadades.

Google Watch: <http://www.google-watch.org/>

La cara fosca de Google.

How do people evaluate a Web site's credibility (Com evaluar la credibilitat d'un pàgina web):

[http://www.consumerwebwatch.org/news/report3\\_credibilityresearch/stanfordPTL.pdf](http://www.consumerwebwatch.org/news/report3_credibilityresearch/stanfordPTL.pdf). Informe de recerca sobre el tema.

Journalist's Toolbox: <http://www.journaliststoolbox.com>

Reuneix més de 16.500 llocs web com a eines útils per a les recerques periodístiques.

Languages Today: <http://www.languagestoday.com>

Web sobre llengües diverses.

Marquis Who's Who On the Web: <http://search.marquiswhoswho.com>

Servei de pagament. Un Who's Who que inclou informació sobre més d'un milió de "personatges" d'arreu del món

Origin Search: <http://www.originsearch.com>.

Cercador d'informació genealògica.

Llibreries i editorials: [www.libreros.org](http://www.libreros.org)

La Confederación de Gremios de Libreros de España va presentar a València el passat mes d'abril el Projecte Cegal Net, el qual unirà 1.500 llibreries de l'estat espanyol a través d'Internet i que crearà una base de dades de 250.000 referències a la que tindran accés tots els llibreters, així com un portal corporatiu i interactiu, que ja es pot visitar [www.libreros.org](http://www.libreros.org). La iniciativa, que permetrà també l'accés a les 60.000 referències de novetats anuals, disposa d'ajudes del Ministeri de Ciència i Tecnologia –aproximadament el 60% del cost de la instal·lació- i permetrà la compra en línia.

<http://librosybitios.com>

Creació del nou "site" Librosybitios, dedicat a temes de l'edició electrònica i de l'edició en general. El "site" inclou una agenda, enllaços, bibliografies i notícies actualitzades. El projecte és el resultat de la fusió entre Edición electrònica o digital i la zona de dedicada a lectura i llibres.

Webs d'algunes editorials en la nostra llengua. En elles trobaran avantatges com ara: catalàlegs de publicacions, la consulta de les bases de dades d'obres, la compra electrònica de llibres, la ràpida adquisició de les novetats editorials o l'accés a determinats productes editorials d'electrònica:

[www.editorialbarcino.com](http://www.editorialbarcino.com)

[xyz.balears.net/moll/](http://xyz.balears.net/moll/)

[www.provicom.com/afers/](http://www.provicom.com/afers/)

[www.ctv.es/USERS/laxara](http://www.ctv.es/USERS/laxara)

[www.altafull.com](http://www.altafull.com)

[www.quadernscrema.com](http://www.quadernscrema.com)

[www.hermeseditora.com/castellnou/](http://www.hermeseditora.com/castellnou/)

[www.eumoeditorial.com](http://www.eumoeditorial.com)

[www.pamsa.com](http://www.pamsa.com)

[www.llibres.com](http://www.llibres.com)



B/N



# BIBLIONOTÍCIES

El Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana (<http://bibliportal.cult.gva.es>) sigue su andadura con la incorporación de nuevas bibliotecas municipales. Entre febrero y marzo de 2003 se integraron en el programa los siguientes centros de lectura pública: redes bibliotecarias municipales de Xàbia y Xirivella; bibliotecas públicas de Banyeres de Mariola, Bétera, Callosa de Segura, Onil, Sueca, Albaterra, Almassora, La Nucía, Picassent y Torreveja y agencias de lectura de Bocairent y Gata de Gorgos. Para junio de 2003 está prevista la integración de los siguientes centros de lectura públicos: red bibliotecaria de La Vila Joiosa; bibliotecas de Alboraya, Benetússer, Canals, Chiva, L'Alcúdia, Monòver y Xàtiva y agencias de lectura de Alfarrasí y Vinalesa.

Actualmente ya trabajan juntas 129 bibliotecas pertenecientes a 73 municipios valencianos. En total el catálogo está compuesto ya de 1.346.531 ejemplares y 549.464 documentos (cifras del 10 de abril de 2003). En el mes de marzo de 2003 se incorporaron al catálogo colectivo en línea 44.006 ejemplares, de los cuales sólo el 18'12 % son catalogaciones nuevas, el resto son ejemplares añadidos a catalogaciones existentes. Este es un ejemplo claro de que la catalogación cooperativa en línea está funcionando como se había previsto. La media de préstamos mensuales realizados por el catálogo colectivo es de 70.000 ejemplares prestados automatizadamente desde el servidor central.

Además, el 14 de enero de 2003, tuvo lugar una reunión entre las bibliotecas integradas en el Catálogo Colectivo y los técnicos del Servicio de Archivos y Bibliotecas donde, entre otros puntos, se informó sobre la puesta en marcha de grupos de trabajo específicos, la iniciación de las labores de depuración retrospectiva, el cambio a una nueva versión de Absys, el establecimiento de una pasarela de trabajo con la Biblioteca Valenciana o la prioridad para la próxima migración de catálogos de los municipios de más de 10.000 habitantes con interés en la integración en el programa.

El passat 23 d'abril, dia de Sant Jordi, es van reobrir al públic les portes del convent de Sant Roc, del segle XVI, que després d'una rehabilitació arquitectònica amb una definitiva i completa ampliació de les instal·lacions de l'antic convent, ha quedat convertit ara en un nou centre cultural (l'antic havia estat inaugurat en 1995).

Els treballs de reubicació inclouen també l'ampliació dels serveis que integraven fins ara la biblioteca, i s'hi incorpora com a novetat la Biblioteca Central Infantil i Juvenil, procedent del Parc de l'Estació. La nova biblioteca central inclou seccions de llibres per a adults i per a xiquets i joves, així com cabines per accedir a internet, una sala de premsa, una sala d'estudi i una sala d'audiovisuals. El centre disposa també d'un saló d'actes per a seixanta persones i una cafeteria instal·lada al claustre de l'antic convent de nova creació. La inversió total -la qual ha comptat també amb l'ajuda de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques- ha suposat un total de 2,1 milions d'euros, dividits en deu fases, des de 1989 a 2003. Durant l'última, s'hi han invertit 480.000 euros, per a les obres, i 348.000 per a l'equipament. La nova biblioteca juvenil i infantil té una extensió de 580 m<sup>2</sup>, 73 llocs de lectura, 18.500 documents i 270 metres lineals de prestatgeries. I ofereix: servei de lectura i consulta en sala, préstec personal de fins a 8 documents, animació infantil i contacontes, catàleg públic OPAC i catàleg col·lectiu en línia : [www.xlppv.cult.gva.es](http://www.xlppv.cult.gva.es) , taquilles personals . Està destinada a socis fins a 13 anys i té un horari de vesprades (de dilluns a divendres de 17 a 21 h), dissabtes obri de 10 a 13'30 h., i en agost de matí (9 a 14 h).



En Noviembre de 2002, once años después de su creación, se inauguraron las nuevas dependencias de la Agencia de Lectura Municipal de Bocairent (La Vall d'Albaida). Éstas están integradas dentro del nuevo edificio del Ayuntamiento, junto con la Escuela Permanente de Adultos y la Oficina de Turismo.

El crecimiento del fondo bibliográfico, así como el del número de usuarios había hecho imprescindible esta ampliación, y las nuevas instalaciones han aportado finalmente más espacio, así como una mejor funcionalidad en el mobiliario y en la iluminación.

La nueva agencia consta de una sala de referencia infantil y otra de adultos, ambas comunicadas. Hay una tercera sala de consulta, de acceso restringido, y como depósito de libros se ha aprovechado el espacio de la escalera que comunica las salas de referencia con la de consulta. Las instalaciones están adaptadas por normativa para minusválidos, por ello cuenta con ascensor y servicios adaptados y mayor anchura de puertas.

Entre los nuevos servicios que ofrece, destacan dos puntos para consulta por internet, prensa diaria y revistas, así como préstamo de nuevos materiales como discos compactos de música y películas de video.

El pasado día 1 de mayo se inauguró la nueva *Agència de Lectura de Montserrat* (La Ribera Alta), ubicada en la planta baja de la Casa de la Cultura, y el pasado día 5 abrió sus puertas al público. El amplio espacio y las nuevas instalaciones han supuesto una considerable mejora de los servicios destinados a los usuarios, además de proporcionar una distribución más racional y asequible de los fondos, que ha separado las zonas infantil y de adultos mediante estanterías. De todos modos -tal como apunta Luz Cócera- responsable del centro, se trata de una primera distribución, ya que durante los primeros meses de funcionamiento se estudiará la ubicación más óptima para cubrir las expectativas de todos los usuarios.

La agencia ofrece a los usuarios/as acceso a internet, un servicio que ha mejorado con el paso de línea RDSI a ADSL, y que pone a disposición del público tres ordenadores. Además, próximamente, en cuanto el proceso de informatización de los fondos y del préstamo esté más avanzado (ya que la agencia se incorporó a la Xarxa de Lectura Pública Valenciana a finales de noviembre del año pasado), se instalará un nuevo ordenador que realizará las funciones de OPAC.

Junto a la sala de lectura se ha creado también un aula de informática con conexión a internet que complementa y mejora los servicios y prestaciones que la agencia de lectura ofrece a sus usuarios.

El centro, que està ubicado en la planta baja de la Casa de Cultura de la localidad, dispone de acceso para minusválidos, así como de calefacción, aire acondicionado, alarma antiincendios y antirobo. Para la creación de la nueva agencia, Montserrat ha contado con subvenciones destinadas al mobiliario y a las instalaciones informáticas, así como las habituales de incremento bibliográfico y fomento del hábito lector, procedentes de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques.



Sala infantil.



Sala de adultos.



Zona de Consulta (internet) i la sala infantil.



Sala de adultos.



Des del passat més de desembre, la localitat de Serra (Camp de Túria) compta amb un espai ampli i modern dedicat a la nova Agència de Lectura. Les noves instal·lacions tenen una superfície aproximada de 200 m<sup>2</sup> i alberguen un fons d'uns 5.000 volums. A la biblioteca s'han creat dues àrees diferenciades, separades mitjançant prestatgeries: D'una banda hi ha la secció infantil-juvenil i punt d'informació juvenil, i d'altra, la secció d'adults. A les dues sales s'ofereixen els serveis de lectura i consulta en sala, així com consulta d'obres de referència i un servei de préstec a domicili presentant el carnet de soci.

El punt d'informació juvenil, integrat dins de la Xarxa Valenciana d'Informació Juvenil, ofereix als joves de la localitat informació sobre treball, beques, cursos, seminaris, viatges, concursos i voluntariat, entre altres. De moment, la nova seu a Serra ha rebut una acollida molt positiva i durant els dos primers mesos de funcionament, l'Agència ha registrat més de 1.000 visites.

En desembre, amb motiu de la inauguració, es va realitzar una activitat d'animació, consistent en una sessió de contacontes i taller de manualitats, a la qual van assistir aproximadament 30 xiquets i xiquetes d'entre 3 i 12 anys. Tot coincidint amb del dia del llibre, el 23 d'abril, s'hi van preparar també diverses activitats d'animació lectora dirigides als més menuts de la localitat, com ara l'hora del conte, tallers de creació literària i teatre de titelles, i s'hi van organitzar visites guiades per als alumnes del col·legi de la localitat.



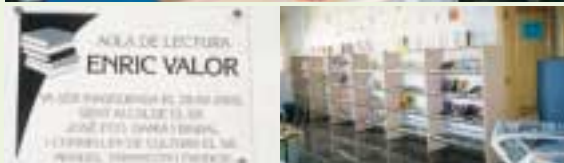
### Enric Valor

La Agència de Lectura Municipal "Enric Valor" de Benicull de Xúquer, inaugurada el 28 de febrer de 2003, està ubicada en un edifici construït específicament per satisfer les necessitats d'espai i de llum que requereix una biblioteca. A més, el centre disposa d'una bona il·luminació artificial, que afavoreix les condicions de treball. Els llibres estan classificats per matèries i per edats, i distribuïts en una secció per a adults i una altra per a juvenil i infantil (amb diferents colors per cada edat).

Durant les dues primeres setmanes -i com a benvinguda per als usuaris- la biblioteca va organitzar nombroses activitats per a xiquets i adults, com ara contacontes, lectura a càrrec de xiquets de l'escola, tallers educatius organitzats pel grup juvenil *La Taronja*, així com diversos tallers d'escriptura a càrrec de la biblioteca i obres de teatre.

A més, el 23 d'abril, dia del llibre, s'hi van celebrar contacontes a càrrec dels xiquets de l'escola Eugeni Martí, i sessions de cinema durant tota la setmana.

D'altra banda, cada estiu, el Grup Juvenil *La Taronja* organitza dues setmanes d'escola d'estiu, que a partir d'enguany comptaran amb la col·laboració de la Biblioteca. Així mateix, el Grup de Teatre Local *El Pinyonet*, dirigit per Cristina Soler, que transmet la cultura popular del nostre entorn als més menuts, emprarà també, a partir d'ara, el material de la Biblioteca per a les seues representacions teatrals.





Inaugurada el passat mes d'abril, en un acte que va comptar amb la presència d'un grup d'animació de carrer i un gran espectacle, la nova Biblioteca Infantil de Burjassot (L'Horta Nord) suposa un espai per als menuts del municipi, on xiquets i xiquetes trobaran resposta a les seues peticions de lectura i joc. A més, la nova ubicació del centre, encara que molt pròxim a l'anterior, millora, però, l'accés dels menuts, ja que l'entrada està situada a una plaça on no hi ha trànsit de vehicles. El local, recreat amb un ambient més acollidor que l'anterior, disposa de dues parts ben diferenciades: una ludoteca, destinada als més petits, i un aula que s'utilitzarà com a sala d'estudi i lectura. Quant a les activitats del centre, la nova biblioteca ha représ la Campanya d'Animació a la lectura, amb nombrosos tallers i activitats programades per a aquesta primavera, com ara un taller de manualitats, on els xiquets treballaran en equip i sessions de contacontes relacionades amb els tallers. Així mateix, i amb motiu del Dia del Llibre, del 23 al 25 d'abril s'hi va celebrar la Setmana del Llibre amb activitats i animacions diverses, que van finalitzar amb la creació, per part de tots els petits, d'un Llibre Gegant, on tots van plasmar les seues idees i els seus pensaments. La Campanya de 2003 té previst acabar el 30 de maig, amb un final de festa on *El buscador de Contes* animarà els més petits per continuar llegint durant les vacances d'estiu.



El passat 5 de maig, la Biblioteca Municipal Meliana obria les seues portes, instal·lada ara a un nou edifici de la Plaça de la Cultura, un nou espai cultural on s'ubica, a més del servei de biblioteca, la sala d'exposicions municipal.

La biblioteca, que hi ocupa tota una planta, disposa de dues sales diferenciades: una per al públic infantil i una altra per als adults. És interessant ressaltar la importància que se li ha donat a la llum natural a l'hora de dissenyar l'edifici nou, la qual cosa ha permès que la biblioteca es configure com un espai obert i acollidor de cara als seus usuaris.

Amb aquest nou equipament, el públic del centre pot gaudir d'unes condicions òptimes, tant pel que fa a la millora de les instal·lacions, com pel que respecta a la ubicació estratègica del servei dintre del casc urbà del municipi.

Des de la Biblioteca Municipal de Meliana -concebuda també com a servei d'informació i centre de foment de la lectura- insisteixen en què volen continuar millorant la qualitat dels seus serveis, i en eixe sentit destaca l'actual II Campanya d'Animació Lectora, que s'hi està duent a terme amb la col·laboració de tots els centres educatius del municipi, així com la posada en marxa del servei de consulta per internet.



**Joan Regla**

## JOAN REGLÀ

L'antiga Escola de Comerç de València, construïda a finals dels anys cinquanta, s'ha convertit en una biblioteca moderna destinada a un conjunt de quasi 12.000 alumnes, procedents de les facultats de

Filologia, Geografia i Història, Filosofia i Ciències de l'Educació, així com a la comunitat investigadora. Per a instal·lar la Biblioteca d'Humanitats Joan Reglà, l'edifici, construït per Juan José Estellés, s'ha incrementat en una planta, dins d'una rehabilitació integral, a càrrec de l'arquitecte Vicente González, el qual ha respectat l'estructura original de l'edifici, tot transformant un teatre petit de la planta baixa en una sala àmplia d'obres de referència de doble altura, comunicades per una escala de caragol. En aquesta planta s'ofereixen també les obres recomanades pel professorat. Quant a les obres per a habilitar la nova biblioteca, aquestes han comptat amb un pressupost de més de tres milions i mig d'euros.

El fons del centre està ordenat per criteris temàtics, al llarg de la primera i segona planta, i repartit entre divuit sales. En la tercera altura s'ha instal·lat l'hemeroteca amb quasi 1.000 títols de accés lliure. La col·lecció de revistes de la biblioteca està incorporada al catàleg automatitzat en un percentatge superior al 70%.

A pesar que les biblioteques de la Universitat de València han duplicat el seu número de places en els últims anys, amb un total de 5.000, en l'actualitat en farien falta 1.000 més per tal de complir el percentatge recomanat de 10% de llocs de lectura en relació al nombre d'estudiants i professors.

Quant als antics espais bibliotecaris, la Universitat té ara la intenció de convertir-los en sales de lectura.



Fotografia de Miguel Lorenzo.

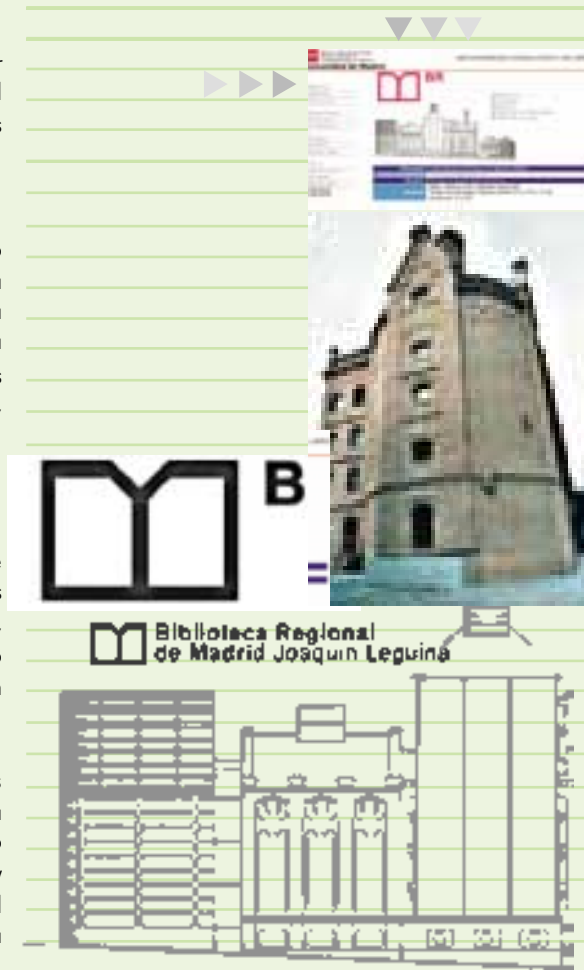
### Joaquín Leguina

Fue creada en 1989 como primer centro bibliográfico de la Comunidad de Madrid, con la misión de reunir conservar y difundir el patrimonio bibliográfico madrileño. Actualmente, su objetivo principal es poner al alcance de todos los ciudadanos la información más completa, actual y retrospectiva sobre Madrid y su Comunidad.

En cuanto a la distribución del nuevo espacio -ubicado en una antigua fábrica de cerveza, rehabilitada para la ocasión- el edificio de la Biblioteca dispone de dos salas generales de referencia (planta 0 y planta 1), una hemeroteca y una cartoteca (planta 2), una mediateca y una sala de investigadores (planta 3) y una colección tècnica especializada en Biblioteconomía y Documentación (planta 1). En las salas se pueden encontrar obras de referencia de libre acceso, especializadas en la temática de cada sala.

La Biblioteca ofrece sus servicios a todos los ciudadanos. Entre ellos destacan: información bibliográfica, consultas en bases de datos en CD-ROM, acceso a Internet y programas ofimáticos, reproducción, acceso al Catálogo Colectivo de Patrimonio Bibliográfico, préstamo interbibliotecario, vaciado analítico de las revistas especializadas en Madrid, así como en Biblioteconomía y Documentación.

La nueva biblioteca ofrece también consulta en sala de todos los fondos y en cualquier soporte que forman las colecciones de la Biblioteca: Depósito Legal, Colección especializada en Madrid, Fondo Antiguo, Cartoteca, Hemeroteca, Mediateca, Referencia y Biblioteconomía y Documentación. La consulta de los catálogos del centro se puede realizar a través de la página Web de la Biblioteca Regional de la Comunidad de Madrid.



El Ministeri de Cultura, Educació i Esports ha atorgat una menció especial a la Biblioteca Municipal de Teulada i a l'Agència de lectura de Moraira (La Marina Alta), com a impulsores d'un projecte de lectura pioner. Anna Ivars, María José Signes i Miquel Vives són els responsables de la iniciativa que ha aconseguit d'acostar els més joves als llibres. Com a recompensa a la tasca desenvolupada, els centres rebran un lot important de llibres que es repartirà entre tots dos. Les activitats s'han dirigit concretament als xiquets i xiquetes de les escoles Sant Vicent Ferrer i Cap d'Or, que a través d'annexos didàctics, han pogut conèixer els personatges històrics que al llarg dels segles han tingut un cert relleu al municipi, i a la nostra terra en general. Mitjançant les activitats, els menuts han après també a moure's amb autonomia per les dependències d'una biblioteca i a fer recerques acurades. A més, han efectuat visites periòdiques a la biblioteca, han participat en campanyes d'animació lectora i han vist com es fa un llibre.

La informació, junt amb moltes altres dades útils, l'arreglega l'informe "Las colecciones de las bibliotecas públicas en España. Informe de situación", elaborat per la Fundació Germán Sánchez Ruipérez. Segons l'estudi, el número de biblioteques públiques a l'Estat Espanyol va augmentar un 62% en els últims 10 anys, en passar de 2.465 centres en 1990 a 4.009 en 2000, i en el mateix període, els ciutadans inscrits com a usuaris van augmentar un 141%.

Quant a la posició espanyola davant de la resta de països de la Unió Europea, l'estudi conclou que existeix encara un desequilibri important, relatiu a xifres de volums, títols, actualitzacions i despeses per habitant, amb xifres que, a més, se situen per sota de les recomanacions per la UNESCO, ja que les biblioteques espanyoles compten encara amb menys d'un llibre per habitant, mentre la mitjana europea és de 1,9 llibres per habitant, excepte a Portugal i Luxemburg, que se situen per sota d'Espanya.

Quant al nombre d'usuaris, en 2000 les biblioteques de l'Estat Espanyol comptaven amb 7,9 milions d'usuaris, els quals van realitzar 55,5 milions de visites i van agafar en préstec 31,4 milions de documents.

Encara que es tracta d'una biblioteca dirigida principalment a investigadors i persones del món universitari i artístic, els seus fons i els seus serveis estan disponibles per a totes aquelles persones interessades en la divulgació artística. El centre està obert des del passat mes de febrer. La Fundació, dedicada al mestre escultor i fundidor, Eduardo Capa, ofereix també cursos d'estiu, seminaris, beques, exposicions i publicacions, així com el Premi d'Escultura que du el seu nom.

quasi dos milions d'euros en l'adquisició de material bibliogràfic i publicacions periòdiques per a les cinc biblioteques dels respectius campus universitaris, la qual cosa ha suposat una mitjana de quasi 8.000 llibres a l'any. Així mateix la UMH ha potenciat les seus d'Altea (La Marina Baixa) i Elx (El Baix Vinalopó), i en l'actualitat, està prevista una reforma que amplie i millore la seu de Sant Joan (L'Alacantí), on els alumnes reivindiquen un major espai que millore els serveis, ja que la xifra d'estudiants s'ha multiplat per tres en els últims anys. La biblioteca de Sant Joan, que destaca per ser un centre eminentment científic, amb quasi 300 títols de revistes especialitzades, és també un referent important en matèria de Ciències de Salut. Val a dir que la creació de la Universitat ha suposat també que els diversos municipis amb campus de la UMH, incloses també la seu de Desamparats i Las Salesas, a Orihuela, potencien els seus recursos culturals.

El centre va ser inaugurat el passat dia 23 d'abril, Dia Mundial del Llibre. Les instal·lacions de la biblioteca, que duen el nom de l'historiador valencià Vicent Boix i Ricarte (1813-1880), estan repartides en una superfície de 500 m<sup>2</sup> i posen al servei de l'usuari cent llocs de lectura per a nens i adults, a més d'un punt d'accés a internet gratuït i una sala multiusos. La Xarxa Municipal de Biblioteques de València, que disposa actualment de vint-i-cinc centres, va inaugurar també el passat mes de febrer una biblioteca, ubicada al Palau d'Exposició, construït per l'arquitecte Francisco Mora en 1909 per a l'Exposició Regional. El centre, que té una superfície de 400 m<sup>2</sup>, disposa de cent llocs de lectura per a adults i vint-i-cinc per a xiquets, així com accés gratuït a internet.

Es tracta d'un centre amb horari ininterromput i que estarà obert a tots els ciutadans. La biblioteca serà un més dels serveis que oferirà el futur centre administratiu 9 d'Octubre, on s'ubicaran també els serveis centrals de quatre conselleries, tots els serveis territorials de València i l'Institut Valencià de la Música, amb un auditori, entre altres dependències.

(Compactus, n. 5). L'actual biblioteca, situada a Albereda Jaume I, nº56, va prestar en el dos mesos posteriors a la reapertura quasi 3.000 obres, i va rebre la visita de 16 cursos escolars, a més de registrar-hi 1.000 consultes a través d'internet, una resposta que està, en part, relacionada amb la recent ampliació d'horari de la biblioteca fins a 40 hores setmanals i amb la incorporació en plantilla d'un tercer auxiliar.

Els diferents recorreguts, amb el seu calendari corresponent, així com les condicions d'ús del servei es poden consultar en: [www.dipcas.es/dip\\_publicaciones/](http://www.dipcas.es/dip_publicaciones/). Val a dir que es tracta d'un servei gratuït, amb biblioteca, vidioteca, fonoteca i accés a internet. Es pot contactar amb el servei de Bibliobús telefonant al 606399901.

Ubicat a la Casa de Cultura de la localitat, el centre ha incorporat recentment ordinadors connectats a internet per banda ampla, i ha modificat l'horari, ja que anteriorment la biblioteca només obria de vesprada, i ara ofereix el seu servei entre les 10:00 i les 13:00 i entre les 17:00 i les 20:30, a més de dissabtes de matí. D'altra banda, la biblioteca ha reiniciat la ja veterana campanya d'animació lectora *La Ruta del Llibre, l'Hora del conte*, dirigida a xiquets i xiquetes entre 4 i 9 anys, i que compleix ara dotze anys. A més, aquets canvis permetran signar el conveni de col·laboració entre la Conselleria de Cultura i Educació i l'ajuntament de Vinaròs.

concedit per la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques de la Generalitat Valenciana. El volum guardonat ha estat *Mis primeras 80.000 palabras*, un diccionari de paraules favorites en el qual han participat 231 il·lustradors de més de vint països. A més, *Media Vaca* ha estat recentment guardonada pel Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, amb un dels premis als "*Libros Mejor Editados en el año 2002*".

Vicenta Ferrer, (València 1946-2002), va ser mestra, escriptora, ceramista i sobretot una gran col·laboradora de la Biblioteca Pública de València amb la qual va treballar estretament en tasques d'animació lectora. En eixe sentit, a més de la mostra homenatge, l'Associació d'Amics de la Biblioteca Pública li ha dedicat també l'últim número de la seua revista d'abril 2003 a qui fou, en paraules dels responsables de la Biblioteca, l'"escriptora valenciana amiga dels xiquets". Des de la Biblioteca del carrer de l'Hospital s'anima les escoles a rendir enguany un homenatge a Vicenta Ferrer, en record de la "gran lectora i animadora de la lectura i de la màgia que hi ha en les llibres" que va ser, tot mostrant sempre "un interès viu pels jocs, pels refranys, per les tradicions i pels escriptors valencians". A més, el passat set de maig, la Biblioteca li va consagrar una mesa redona.

La iniciativa -que va començar l'any 2002 en obrir la biblioteca entre maig i juliol ininterrompudament- ha continuat el passat hivern, entre el 15 de gener i febrer. Ara, amb l'arribada del final de curs, el centre tornarà a obrir 24 hores, a partir del 15 de maig i fins al 15 de juliol, un horari que s'hi aplicarà també en setembre, entre l'1 i el 15. L'horari ininterromput, que ja ve sent habitual en els centres universitaris, és encara una pràctica inhabitual a les biblioteques municipals, ja que -entre altres aspectes- "es tracta d'oferir un servei extraordinari per al qual el Consistori ha de contractar personal específic", tal com explica Ramon Sanchis, responsable de la biblioteca de Torrent. "De moment -explica Sanchis- hi ha centres com el d'Alaquàs que obrin fins a les 12 durant l'època d'exàmens, però realment nosaltres hem sigut el primer centre municipal en oferir un servei de 24 hores".

En el període d'exàmens la biblioteca de Torrent, situada al carrer Músic Andrés Piqueras -que habitualment ofereix els seus serveis de les 9:00 a les 20:30- comença un torn nou a les 21:00 hores, durant el qual s'anul·la el servei de préstec, però s'hi manté l'accés a internet, així com els serveis en sala de consulta d'obres de referència i altres llibres. "Fins ara el servei ha tingut molt bona acollida entre els estudiants -tal com comenta Sanchis-, i no només entre els usuaris de Torrent -afegeix- ja que durant els exàmens vénen també joves de les localitats veïnes".

D'altra banda també les biblioteques dels campus valencians han començat ja un nou horari. Durant l'etapa d'exàmens, els campus de Tarongers, Blasco Ibáñez, Burjassot i el Politècnic obriran 24 hores. El nou horari es va aplicar el passat dia 17 de maig i s'hi mantindrà fins al 12 de juliol.

pertanyent a La Xarxa de Biblioteques Públiques de Vila-Real (La Plana Baixa) [biblioteca@ajvila-real.es](mailto:biblioteca@ajvila-real.es) ha obtingut recentment el premi atorgat pel Ministerio de Educación, Cultura y Deporte a la millor difusió de la lectura per la publicació del butlletí *Biblioteca Oberta*, guardó que concedeix al centre una col·lecció de llibres amb títols nous.

Ubicada al Palau Baró de Quadras de Barcelona, a l'avinguda de la Diagonal, nº 373, entre el Passeig de Gràcia i Pau Claris. està oberta al públic de dilluns a divendres, entre les 10 i les 20 hores, i els dissabtes, de 10 a 14 hores. La Mediateca de Casa Asia és un centre de documentació que ofereix informació especialitzada sobre Àsia i el Pacífic. Pertanyent al grup de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat

Catalana, és un centre obert a tothom, que disposa de llibres, CD i DVD sobre i d'Àsia, els quals es poden consultar en el lloc o be treure en préstec. Casa Asia-Mediateca, (Tel.: 93 368 07 38 [mediateca@casaasia.es](mailto:mediateca@casaasia.es)).

Es tracta d'un document que es pot consultar al web del Servei de Biblioteques <http://www.diba.es/biblioteques/>. En ell es valora l'evolució dels centres bibliotecaris públics de la província de Barcelona en la dècada dels noranta, un període de canvis, amb edificis nous, més espais de servei, nous suports documentals i transformació tecnològica en l'accés a la informació. Així mateix, el document recull una fitxa amb cadascuna de les intervencions, amb una introducció per part dels responsables dels centres i amb els plànols i fotografia de l'edifici i dades econòmiques de la inversió, entre d'altres. Paral·lelament, una sèrie d'articles emmarquen el context de la biblioteca pública i dels seus edificis, amb diverses col·laboracions multidisciplinars. Complementen el document una sèrie d'annexos que permeten recuperar informació molt precisa sobre les biblioteques.



La Biblioteca Nacional de l'Iraq, Centre Cultural Al Quassai, va ser assaltada i cremada el passat mes d'abril, durant un episodi més de desordre i de violència a Bagdad, després de la caiguda del règim de Saddam Hussein.

De la Biblioteca, situada al barri de Rasafa, han desaparegut més d'un milió de llibres -cremats o robats-, a més d'importants arxius, microfilms i fons de documents antics, com la primera revista en llengua persa editada al món, un exemplar d'Al Zaura del 1869. Es tracta d'un centre on cada dia acudien un centenar de persones entre estudiants i investigadors. Els saquejos van afectar també l'Escola d'Estudis Islàmics del Ministeri d'Affers Islàmics, a Bab al-Madam.

Val a dir que, abans que comencés el conflicte bèl·lic, el Comitè Internacional de l'Escut Blau (ICBS) havia expressat la seua profunda preocupació pel dany potencial i per la destrucció del patrimoni cultural iraquità, tot instant els governs implicats a treballar d'acord amb l'esperit de la Convenció de La Haia per a la Protecció dels Béns Culturals en cas de conflicte armat, per protegir arxius, biblioteques, monuments i jaciments i museus. En eixe sentit, el passat set de març l'ICBS va fer una crida a tots els governs perquè dedicassen els recursos tant humans com econòmics que calgués per a l'avaluació dels danys al patrimoni cultural causats pel conflicte i per implementar plans per a les reparacions i restauracions necessàries. Així mateix, el Comitè ha exigint per als casos de saqueig de béns culturals, l'elaboració de plans detallats per experts qualificats, per a la repatriació o restitució dels béns, comptant amb la col·laboració d'investigadors i professionals del patrimoni iraquians.

L'ICBS -que està obert a les demandes d'assistència tècnica i de coordinació que li siguen adreçades, així com a l'assessorament i ajut dintre dels recursos disponibles- ha efectuat també una crida a tots els governs que no hagen signat la Convenció de La Haia per a la Protecció de Béns Culturals en cas de conflicte armat i dels seus dos protocols per tal que ho facen quant abans.

L'ICBS és presidit actualment per Ross Shimon, Secretari General de la IFLA.

L'ICBS agrupa la IFLA, CIA/ICA, ICOMOS i ICOM.

Més informació: [www.ifla.org](http://www.ifla.org) i [www.icomos.org/hague/hague.convention.html](http://www.icomos.org/hague/hague.convention.html)

ALA) s'ha manifestat -segons el Library Journal- totalment en contra de l'aplicació de la USA Patriot Act (la llei Bush) que permet l'FBI d'investigar qualsevol "moviment" informatiu que es produïska a les biblioteques públiques (préstecs realitzats, consultes a Internet, peticions d'informació, etc.). Trobareu tota la informació a: <http://www.ala.org/alaorg/oif/statepatriotresolutions.html>.

ha anunciat recentment la creació d'un registre nacional de gravacions i pel·lícules, anomenats National Recording Registry i National Film Registry. Un servei que mantindrà i preservarà les gravacions de so i col·leccionarà gravacions amb un significat cultural i històric, important o estètic. La biblioteca emmagatzemarà les còpies de les gravacions i les empreses conservaran les originals, també anomenades màsters, en format digital. Entre les primeres gravacions històriques guardades destaquen els missatges pronunciats per Roosevelt amb motiu de la II Guerra Mundial, anomenats Fireside Chats o la gravació de la dramatització de The War of the Worlds (La Guerra dels Móns) d'Orson Welles, en 1938. Igualment destaquen les gravacions de George Gershwin interpretant al piano Rhapsody in Blue, efectuada en 1924, o les actuacions de cantants mítics com ara Billie Holiday, de 1947, Elvis Presley, de 1954-1955, o Frank Sinatra, de 1955, o les ja més recents de Bob Dylan (1963), Aretha Franklin (1967), entre altres.

Segons el Japan Time, es tracta d'una opinió que ha trobat ressò també en algunes associacions d'autors europeus, preocupats per les seues "royalties" (drets d'autor). Segons The Times, les últimes estadístiques mostren que el 29% dels japonesos va utilitzar les biblioteques públiques durant el 2002, la qual cosa implica un augment de set punts més que en 1998, i que més de la meitat dels centres són compradors asidus de best sellers. En tot cas, conclou el rotatiu japonès anglosaxó: "seria una vergonya acabar amb les biblioteques denegant-los un fons adequat i un personal professional, en un moment en què estan fent una funció important en la societat, i propera a la realitat".



# NOVES PUBLICACIONS

**\*1** MATEO RIPOLL, Verónica. *El clero y los libros. Catálogo de la biblioteca del Seminario de San Miguel de Orihuela (Siglos XV-XVI)*. Alicante, Instituto Juan Gil-Albert, 2002. 285 p.



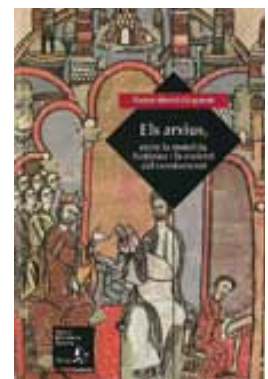
**\*2** GALLO LEÓN, José Pablo. *Bibliotecas españolas: Guía del usuario*. Madrid: Alianza Editorial, 2002. 280 p.



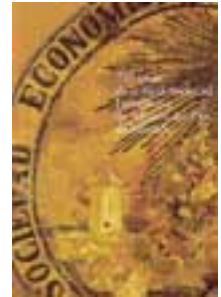
**\*3** GALLO LEÓN, Francisco José. *Archivos españoles: Guía del usuario*. Madrid: Alianza Editorial, 2002. 312 p.



**\*4** 225 años de la Real Sociedad Económica de Amigos del País de Valencia. València: Bancaja, 2003.



**\*5** ALBERCH I FUGUERAS, Ramón. *Els arxius, entre la memòria històrica i la societat del coneixement*. Barcelona: Pòrtic, 2002. 199 p.



\*6 *Métodos de Información. Números 0 al 40.* Valencia, 1994-2000. CD-Rom. 3.500 p. Valencia, AVEI, 2001.

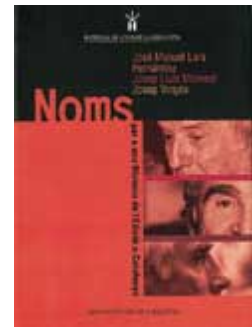


*Métodos de Información,*

\*8 DIEZ FUENTES, José Manuel. *Catálogo-Inventario del subfondo Balmes del Archivo Municipal de San Vicente del Raspeig.* Sant Vicent del Raspeig: Ayuntamiento, 2002. 150 p.



\*10 LARA HERNÁNDEZ, José Manuel. MONREAL, Josep Lluís. VERGÉS, Josep. *Noms per a una història de l'Edició a Catalunya.* Barcelona: Gremi d'Editors de Catalunya, 2002. 112 p.



\*7 BRIGGS, Asa. BURKE, Peter. *De Gutenberg a Internet. Una historia social de los medios de comunicación.* Madrid: Taurus, 2002. 425 p.

*Historia social del conocimiento,*



\*9 BUTIÑA, Julia. MUÑOZ CÁLIZ, Berta. LLORENTE JAVALOYES, Ana. *Guía de teatro infantil y juvenil.* Madrid: Asociación Española de Amigos del Libro Infantil y Juvenil, 2002. 222 p.

*Asociación de Teatro para la infancia y la Juventud de España*



\*11 LLANAS, Manuel. *El llibre i l'edició a Catalunya: apunts i esbossos.* Barcelona: Gremi d'Editors de Catalunya, 2002. 94 p.



**\*12** LLANAS, Manuel. *L'edició a Catalunya: segles XV a XVII*. Barcelona: Gremi d'Editors de Catalunya, 2002. 350 p.



**\*14** LECLANCHE-BOULÉ, Claude. *Constructivismo en la URSS. Tipografías y fotomontajes*. València, Campgràfic, 2003. 273 p.

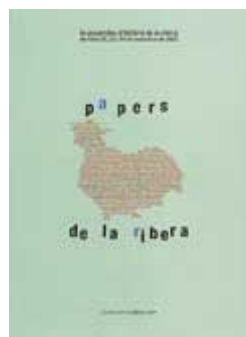


**\*16** *Cuadernos de Ruedo Ibérico*. París-Barcelona, 1965-1979. Edició facsímil doble disc compacte. Versió Macintosh i Windows. València, Biblioteca Valenciana, Universitat de València, Facsímil Edicions Digital, 2002. 9.000 p. ISBN: 84-931-851-6-7.



*Cuadernos de Ruedo Ibérico* CRI

**\*13** BELTRAN LÓPEZ, Francesc. *Papers de la Ribera. IX assemblea d'història de la Ribera*. Benifaió, 2002. 78 p.



vivendi

modus

CRI

**\*15** *Laberintos. Anuario de estudios sobre los exilios culturales españoles*. Biblioteca Valenciana. València, 2002. 179 p.



Laberintos

dernos

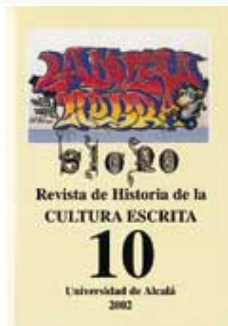
Cua-

CRI

**\*17** SIGNO. *Revista de Historia de la Cultura Escrita*. Alcalá: Universidad de Alcalá, 2002. n.º10. 199 p.



Signo,



philosophes.

Com-

pressorium.

- \*18 *Bibliotecas públicas del Estado. Estudio estadístico año 2001. Anexo Mior.* Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, 2002. 175 p.



- \*20 *Els bibliobusos: la resposta bibliotecària als municipis rurals.* Barcelona: Diputació de Barcelona, 2002. 51 p.  
*La biblioteca pública a la província de Barcelona: un servei en xarxa.* Barcelona: Diputació de Barcelona, 2002. 70 p.

- \*22 ALBERCH FUGUERAS, Ramón. CRUZ MUNDET, José Ramón.: *¡Archívese!. Los documentos del poder. El poder de los documentos.* Madrid: Alianza Editorial, 2002. 202 p.



- \*19 BERGNES, A.: *Historia de la imprenta. Trata de su invención, historia primitiva e introducción en Europa.* Barcelona: Impr. de A. Bergnes, 1831. [Edición facsímil: Valencia: París-Valencia, 2002]. 84 p.



- \*21 ARIAS DE SAAVEDRA ALÍAS, Inmaculada.: *Ciencia e Ilustración en las lecturas de un matemático: la biblioteca de Benito Bails.* Granada: Universidad de Granada, 2002. 178 p.

# Agenda



vist i escoltat

## EXPOSICIONS A LA BIBLIOTECA VALENCIANA (BV)



Avinguda de la Constitució, 284  
(Monestir de Sant Miquel dels Reis) 46019 València  
tel: 96 387 40 00.  
www.bv.gva.es -  
bv@gva.es

Autobusos: 16, 36 i 11

### Horari de visita exposicions:



dilluns tancat  
dimarts fins divendres: 9:30 - 20:00 h.  
dissabtes: 10:00-14:00/17:00-20:00 h.  
diumenges: 10:00-14:00 h.

### Horari de visites guiades a la BV:

dilluns tancat  
dimarts fins divendres  
10:15/11:30/12:45/16:00/17:00/18:00 h.  
dissabtes  
10:00/11:00/12:00/13:00/14:00/17:00/18:00 h.  
diumenges  
10:00/11:00/12:00/13:00 h.

La BV disposa de servei de: Cafeteria-Restaurant i Llibreria

LA BIBLIOTECA VALENCIANA COL-LABORA  
AMB ALBENA TEATRE  
EN LA PREPARACIÓ D'UN MUNTATGE TEATRAL



Es tracta d' *artefactes*, un espectacle original destinat a despertar en els més joves la passió per la lectura i l'escriptura. Està basat en una idea original i textos de José Antonio Portillo, dirigit per Carles Alberola i produït per Antoni Benavent. Tant en la seua forma, com en la seua essència, *Artefactes* suposa una aposta innovadora i suggestiva, inspirada en el poder creador i imaginatiu que pot despertar la troballa d'un cofre amb un enigma revelador



a una platja solitària. Un espectacle de caràcter interactiu, dirigida a un públic reduït, que estableix un diàleg entre el públic i l'actriu, Vanessa Cano, i que converteix els espectadors en protagonistes de primera mà. El muntatge ha comptat amb la participació d'Albena Produccions, la Biblioteca Valenciana i la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, que han contribuït a l'edició del llibre *Artefactes* publicat per l'editorial Kalandraka. Es tracta d'un material lúdic i didàctic que es reparteix entre els xiquets assistents.



<Imatge del muntatge> ¡Qué paradoja! llevar estos artefactos a escena, no fue la intención cuando fueron creados.

Cicle de conferències a la Biblioteca Valenciana abril-juliol de 2003. Rutes de la cultura medieval i moderna



26 de juny:

Conferència "La importancia del mecenazgo español en la promoción romana de Bramante" a càrrec de Ximo Company (Universitat de Lleida). Sala de Junttes (o S. Actes) 19 h.



7 de juliol:

Conferència "La presencia artística de los Borja en Roma" a cargo de Felipe Vte. Garín (Universitat Politècnica de València). Sala de Junttes 19 h.

La Vida Secreta de los Libros. Media Vaca : 1998-2003

El pasado 22 de mayo se inauguró en el Col.legi Major Rector Peset (Plaza Sant Nicolau) la exposició La Vida Secreta de los Libros, que permanecerá abierta hasta finales de julio. Esta exposició da a conocer el trabajo de Media Vaca, editorial valenciana creada en 1998 por Vicente Ferrer y Begoña Lobo, que, desde sus orígenes, se ha convertido en referente internacional en el mundo de las publicaciones infantiles y juveniles.



**MEDIA VACA**

Los visitantes pueden consultar el conjunto de la obra de esta editorial, así como diferentes pasos de la elaboración de la misma (vida secreta), a través de documentos inéditos, bocetos, pruebas de imprenta,... además de una antología de textos de diversos autores sobre los libros y los niños. La editorial Media Vaca ha sido galardonada recientemente con el Premio al Libro Mejor editado de la Comunidad Valenciana del 2002, concedido por la Generalitat Valenciana por su obra *Mis primeras 80.000 palabras*. Las 233 páginas que conforman este original diccionario ilustrado podrán contemplarse enmarcadas, de un sólo golpe de vista, desplegado en una de las paredes de la Sala de la Muralla.